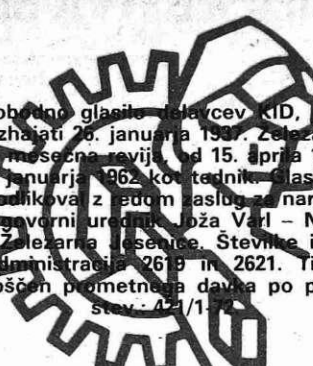

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 24. FEBRUARJA 1983

ŠTEVILKA: 8 • LETO: XXXII

Naš kovinar, svobodno glasilni delavec KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1967. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajst-dnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik: Boža Vatl - Naslov: Uredništvo Železarja, SZ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščam prometnega davka po pristojnem mnenju št. 42/1.

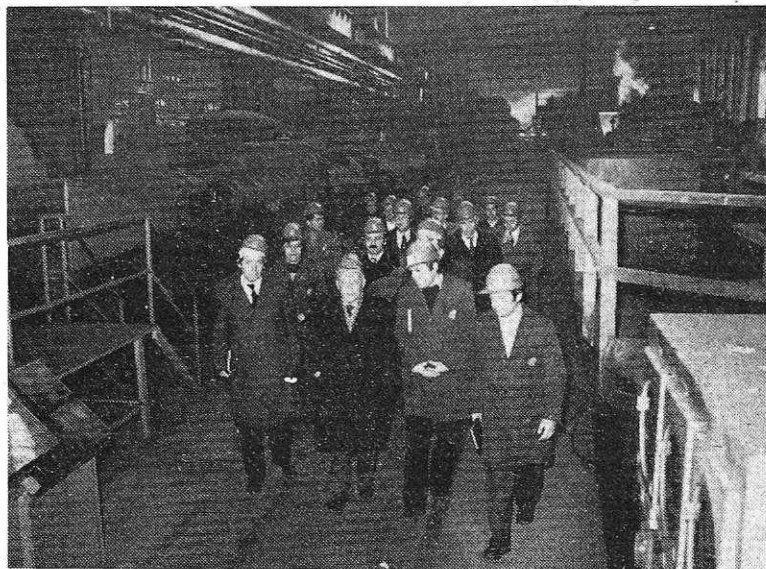
ČLAN PREDSEDSTVA SFRJ SERGEJ KRAIGHER V JESENIŠKI OBČINI

Pretekli petek, 18. februarja, je jeseniško občino obiskal član predsedstva SFRJ Jugoslavije Sergej Kraigher v spremstvu namestnika sekretarja republiškega sekretariata za pravosodje in upravo Petra Sekeša. Dopoldan se je najprej sestal s predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine, si ogledal hladno valjarno Bela in se pogovarjal s predstavniki Železarne. V popoldanskih urah je sodeloval še na razširjeni seji političnega aktiva jeseniške občine.

Na jutranjem srečanju je najprej predsednik Skupščine občine Jesenice Franc Brelih s sodelavci Sergeju Kraigherju predstavil jeseniško občino z njenimi specifičnimi problemi, delovanjem skupščinskega oziroma delegatskega sistema in načini, kako se v občini letovamo reševanja posameznih problemov.

Pri reševanju problemov in nalog, ki so bile poudarjene v informaciji predstavnikov občine, ne gre samo za to, ali se delegacije sestajajo ali ne, temveč predvsem za to, koliko delavci v organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih dejansko neposredno vplivajo in odločajo o reševanju problemov in opredeljevanju nalog, je po razgovoru poudaril Sergej Kraigher. Podobno je s planskimi opredelit-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sergej Kraigher pri ogledu hladne valjarne Bela (Foto I. Kučina)

XV. SREČANJE SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE V KRAGUJEVCU

Od leta 1969 dalje se na pobudo kluba samoupravljalcev Kragujevac vsako leto zberejo 15. februarja samoupravljalci iz vse Jugoslavije in na srečanju izmenjajo izkušnje pri utrjevanju in razvoju samoupravnega družbeno-ekonomskega sistema. Kragujevčani namreč na ta dan obudijo spomin na znano delavsko demonstracijo leta 1876, prvo v Srbiji, ki so jo poimenovali »Rdeči prapor«. Takrat je kragujevski delavec Krsta Sretenović razvil rdeči prapor, na katerem je bilo z belimi črkami zapisano SAMOUPRAVA.

Letošnje srečanje samoupravljalcev se je pričelo 15. februarja ob 9. uri, ko je Milan Pavlović, kvalificirani delavec zavodov Crvene zastave in zmagovalac lanskoletnega zveznega tekmovanja kovinarjev, z dvigom prapora na trgu AVNOJA simbolično označil začetek XV. srečanja sa-

moupravljalcev »Rdeči prapor«. Po krajšem kulturnem programu se je začelo plenarno zasedanje, na katerem je imel uveden referat o uresničevanju osebnih in kolektivnih odgovornosti v boju za socialistično samoupravno preobrazbo predsednik odbora letošnjega srečanja, član

centralnega komiteja ZKJ Boško Krunić.

Osebnost in kolektivna odgovornost, je dejal govornik, sta med seboj tesno povezani, saj kolektivna temelji na osebni, to je na odgovornosti vsakega člana kolektivnega telesa. Uresničevanje osebnih in kolektivnih odgovornosti mora postati glavna naloga vseh organiziranih sil z zvezo komunistov na čelu. Noben član zveze komunistov se ne sme izmikati spopadu, izogibati konfliktnih situacij, pa tudi tveganj. Usklajevanje številnih samoupravnih interesov je treba v praktičnem življenju uresničiti s spopadi, v katerih so sile dokazov in dobra organiziranost prvi pogoj tvorjenja in demokratičnega pogovora in odgovornega odločanja. Reševanje velikega števila družbenih vprašanj mimo delegatskega sistema je povzročilo vrsto nepravilnosti in slabitev odgovornosti, posebej pri razpolaganju s sredstvi in zaščiti družbene lastnine. Zdaj se s temi pojavi ukvarja vsa naša jav-

(Nadaljevanje na 3. strani)

POSLOVNI REZULTAT ŽELEZARNE V LETU 1982

Celotni prihodek v letu 1982 je znašal 19.253,8 milijona dinarjev, kar je 6,2 % manj, kot smo planirali. Prodali smo 403.005 ton izdelkov osnovne dejavnosti, kar je 5 % ali 21.415 ton manj, kot smo načrtovali. Zaradi izpada predvidene količine prodaje smo (ob poprečno doseženi prodajni ceni) izgubili 754 milijonov dinarjev. Slabša, kot smo načrtovali, pa je bila tudi kvaliteta struktura prodaje (zaostanek znaša 3,4 %), zaradi česar nismo dosegli planirane prodajne cene in je bila na ta račun realizacija nižja za 306 milijonov dinarjev.

V primerjavi z letom 1981 smo dosegli za 21 % večji celotni prihodek, kar je 3.304 milijone dinarjev več. Prodali smo za 2,4 %, to je za 10.129 ton manj izdelkov, naredili smo slabši asortiment (zaostanek znaša 1,3 %), poprečno dosežena prodajna cena pa je bila višja za 28,1 %. Vse povišanje celotnega prihodka, glede na leto 1981, torej odpade na povišanje cen izdelkov. Vsi stroški proizvodnje so znašali 15.630 milijonov dinarjev, kar je 7,8 % manj od načrtovanih in 20,3 %

več kot leto poprej. Večja rast celotnega prihodka kot stroškov, v primerjavi z letom 1981, je vplivala na dokaj ugoden dohodek. Ta je znašal 3.512 milijonov dinarjev, kar je 21,6 % več kot 1981. leta in le 1,6 % manj od predvidenega.

V okviru stroškov je zelo porasla amortizacija, za 60 %, sami materialni stroški pa so rasli z indeksom 117. V primerjavi z načrtovanimi so nižji za 9 %, kar je glede na manjše

(Nadaljevanje na 3. strani)

PROIZVODNI STROŠKI V LETU 1982

Delovna organizacija Železarne Jesenice izkazuje v letu 1982 za 375,7 milijona dinarjev znižanja načrtovanih stroškov. Planiranih materialnih stroškov temeljne organizacije torej niso presegle, vendar pa tudi niso dosegle planirane proizvodnje tako glede količine kot glede planirane kvalitete strukture. Med stroški, na katere temeljne organizacije neposredno nimajo vpliva, je porasla amortizacija po minimalnih z zakonom določenih stopnjah ter tečajne razlike pri odplačilih tujih kreditov, kakor tudi same obrestni za najete kredite.

Nižji od planiranih so bili stroški vložka, medtem ko so stroški pri predelavi presegli načrtovane.

Planirane stroške vložka so temeljne organizacije znižale za 761,8 milijona dinarjev, in sicer s spremenjenimi strukturami vložka, manjšo porabo rude in kovinskih dodatkov ter z nižjimi cenami nabavljenega vložka. Nižje cene nabavljenega vložka v osmih temeljnih organizacijah so stroške znižale za 400,9 milijona din. Z uporabo tujega vložka so temeljne organizacije imele dodatne stroške za 137,4 milijona din.

Planiranega izplačila niso presegle štiri temeljne organizacije: Jeklar- na, Valjarna bluming-štekel, Elek-

trode in Žebljarna. Zaradi nedoseganja planiranega izplačila v Valjarni bluming-štekel so bili stroški vložka na nivoju Železarne višji za 30 milijonov din. Najbolj je presegla planirani izplačil TOZD Hladna valjarna Bela za 2,9 odstotne točke ter si tako znižala stroške za 56,3 milijona din.

Stroški pri predelavi so bili višji za 386,1 milijona din zaradi povečane amortizacije, višjih stroškov investicijskega vzdrževanja ter nedoseganja planirane proizvodnje, saj so le tri temeljne organizacije presegle z družbenim načrtom sprejete obveznosti.

(Nadaljevanje na 7. strani)

VSOKDANJE VARSTVO DRUŽBENE LASTNINE — SESTAVNI DEL STABILIZACIJSKIH PRIZADEVANJ

Čeprav se še predvsem v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah vedno pogosteje srečujemo tudi z vprašanji družbenega premoženja oziroma družbene lastnine, pa ne bi mogli reči, da so tovrstna prizadevanja zadostna, prav gotovo pa še zdaleč ne celovita. V obravnavah o tem vprašanju bi vsekakor morali izhajati iz družbenoekonomske opredelitve družbene lastnine v naši ustavi in drugih zakonih, predvsem v zakonu o združenem delu. O tem je v brisolskih razpravah v pripravi zakona o združenem delu, ki so zbrane v knjigi Svobodno združeno delo, Edvard Kardelj dejal: »Osrednje mesto pri določanju bivanja in značaja socialističnega samoupravljanja združenega dela pripada seveda družbeni lastnini, ki opredeljuje vsebino celotnih produkcijskih in sploh družbenoekonomskih odnosov v socialistični družbi, kakršna je naša. Družbena lastnina je pogoj in osnova oziroma bistvo socialističnega samoupravljanja. Socialistično samoupravljanje namreč pomeni, da delavec svobodno, enakovredno in z enakimi pravicami z drugimi delavci dela s sredstvi, ki so družbena lastnina, pridobiva na ta način dohodek, gospodari s sredstvi razširjene reprodukcije kakor tudi z vsemi drugimi pogoji, sredstvi in sadovi svojega dela.«

Prav gotovo tudi v naši železarni lahko ugotovimo, da je vsak dan več delavcev, ki spoznavajo, da je njihov gmojni položaj odvisen od njihovega odnosa do dela in rezultatov dela. Tega pa prav gotovo ne bi mogli trditi za njihov odnos do družbenega premoženja, kar pa je seveda povezano s stopnjo njihove zavesti in razumevanja pomena družbene lastnine za razvoj socialističnega samoupravljanja in materialni položaj posameznika, kakor tudi nas vseh. Seveda je to tudi posledica tega, ker družbena samozaščita še ni v celoti postala sestavni del vsakodnevne idejnopolitične in družbene aktivnosti vseh organiziranih socialističnih sil kot pomemben dejavnik samoupravljanja.

Kadar govorimo o varstvu družbene lastnine navadno mislimo predvsem na produkcijska sredstva in druga delovna sredstva oziroma objekte, naprave, stroje, reprodukcijski material in podobno, mnogo manj pa že na materialne pravice in denarna sredstva ter številne druge vire ogrožanja družbenega premoženja. Ob tem seveda zelo radi podcenjujemo različne vire ogrožanja družbenega premoženja pa tudi ne znamo ali nečemo jih poimenovati s pravim imenom.

Še vedno se mnogokje srečujemo z nedelom, neodgovornim in malomarnim opravljanjem del in nalog, neracionalnim izkoriščanjem delovnih naprav, energije, surovin in podobno, kar vse predstavlja vir ogrožanja družbene lastnine in s tem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, katerim podlaga je družbena lastnina. S preprostimi besedami bi lahko rekli, da s takim negativnim početjem sami sebi režemo vejo, na kateri sedimo.

Kljub političnemu zaostrovanju odgovornosti imamo še primere, da nekateri zaradi svojih ožkih interesov ali partikularizma obidejo dogovorjene družbene norme, ki so opredeljene z zakoni, samoupravnimi sporazumi, dogovori in podobno, ne da bi pomislili, ali se zavedali, da s tem ogrožajo družbeno lastnino in s tem razvoj socialističnega samoupravljanja. Veliko je še primerov, ko se posamezne organizacije združenega dela in posamezniki izmikajo izpolnjevanju družbenih obveznosti. Ob tem včasih niti ne pomislimo, da, na primer, občani, ki ne izpolnjujejo svojih davčnih obveznosti, ali ki redno ne plačujejo stanarine, ogrevanja, električne energije, radijske ali televizijske naročnine in podobno, predstavljajo enega od virov ogrožanja družbene lastnine.

Še bi lahko naštevali različne vire ogrožanja družbene lastnine, ki na svojstven način ovirajo razvoj socialističnega samoupravljanja, vendar smo hoteli s temi poudariti, da gre le za različne vire ogrožanja družbene lastnine in v bistvu za sistem odnosov med ljudmi, ki izhajajo iz dohodkovnih odnosov, opredeljenih v zakonu o združenem delu, ki izražajo tako pravice kot odgovornosti slehernega delavca.

Ko govorimo o varstvu družbene lastnine, navadno niti ne pomislimo, da z nedoslednim uresničevanjem neodtujljivih pravic delavcev, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu, ogrožamo družbeno lastnino, ki je osnova dohodkovnih odnosov, to je ekonomskih odnosov med delavci oziroma med temeljnimi organizacijami združenega dela pri pridobivanju, razporejanju, združevanju in skupni porabi dohodka. »Dohodkovni odnosi, kakor so formulirani in institucionalizirani v zakonu o združenem delu,« poudarja Edvard Kardelj v že omenjenih brisolskih razpravah, »jasno in dosledno izražajo družbeno lastnino kot sistem odnosov med ljudmi — kar je sicer sleherna lastnina tudi vedno bila — ne pa kot odnos med človekom in stvarmi, vendar takšnih odnosov, v katerih ta lastnina ni monopolna pravica nobenega posamičnega subjekta v družbi, se pravi ne države ne delovnega kolektiva in ne posamičnih delavcev... Družbena lastnina je tako skupna lastnina vseh ljudi, ki delajo, s tem pa tudi osebna lastnina slehernega posamičnega delovnega človeka toliko in v tisti obliki, kolikor mu zagotavlja pravico dela z družbenimi sredstvi, skupaj z vsemi tistimi neodtujljivimi pravicami, ki so povezane s to njegovo osnovno pravico... Ker pa je družbena lastnina hkrati tudi osebna lastnina, ne more nihče odtujevati od delavca nobene izmed tistih pravic, ki mu pripadajo na podlagi pravice dela z družbenimi sredstvi, vključno tudi pravico prisvajanja sredstev za osebno porabo pod pogoji enakopravnosti z drugimi delavci v samoupravnem združenem delu...«

Trdno varstvo družbene lastnine bomo torej lahko dosegli le z doslednim uresničevanjem ustave in zakona o združenem delu, da bodo delavci dejansko gospodarili pogojev in rezultatov svojega dela. S tem pa bo družbena lastnina postala dejanska družbenoekonomska kategorija, kot jo opredeljuje zakon o združenem delu.

PROGRAMSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV JESENIŠKE OBČINE

Predsednik občinskega komiteja zveze komunistov Alojz Kalan v skladu s statutom Zveze komunistov Slovenije in statutarim sklepom občinskega komiteja zveze komunistov v sredo, 16. marca, sklicuje programsko konferenco zveze komunistov, na kateri bodo obravnavali poročilo o delu občinskih organov v preteklem letu in programske usmeritve za letošnje leto.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V FEBRUARJU SE NAM OBETAJO DOBRI DELOVNI REZULTATI

Po podatkih, ki nam jih posreduje statistična služba na sektorju za ekonomiko, po 21 dneh še vedno najboljše uresničujejo svoje planske obveznosti delavci v TOZD Jeklar, ki so v tem času izdelali 30.091 ton surovega jekla, in sicer 19.239 ton v SM jeklarni in 10.825 ton v elektro jeklarni. S tem rezultatom presegajo linearni februarjski družbeni načrt, ki je enak operativnemu planu, za 2,7 %.

Zelo dobre delovne rezultate po treh tednih dose-gajo delavci v vseh proizvodnih temeljnih organizacijah, ki so v tem času skupaj izdelali 92.199,5 tone skupne proizvodnje, s čimer mesečni linearni plan presegajo za 0,4 %.

Delavci v TOZD Plavž, ki imajo v tem mesecu precej težav, so do vključno 21. februarja izdelali 9.624,9 tone gorjila. Za družbenim načrtom, ki je enak operativnemu programu, zaostajajo za 5,2 %.

Najbolj po treh tednih zaostaja prodaja, saj znaša le 21.265 ton in zaostaja za mesečnim družbenim načrtom za 11,6 %.

ČLAN PREDSEDSTVA SFRJ SERGEJ KRAIGHER...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vami, ki morajo izražati potrebe in interese delavcev v organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih, predvsem pa možnosti materialne proizvodnje. Delegatski sistem, je dejal govornik, izhaja iz družbenoekonomskih odnosov in če v organizacijah združenega dela niso uveljavljeni dohodkovni odnosi, potem tudi delegatski sistem ne more zaživeti. Kraigher je dejal, da delavci po svoji prisotnosti v procesu opredeljevanja in odločanja ocenjujejo delegatski sistem in dokler aktivne povezave med delegati in bazo ne bo, tako dolgo bodo še tako dobre politične usmeritve ostale le želja. Šele z neposrednim angažiranjem delavcev pri reševanju tekočih in razvojnih nalog bodo politične opredelitve dobile svojo moč. Seveda pa se mora tudi tisto, kar smo se dogovorili v skupščini, prek delegatov vrniti v bazo med delavce in občane.

Za tem si je Sergej Kraigher v spremstvu ogledal hladno valjarno na Beli in nato nadaljeval razgovor s predstavniki Železarne. Gosta so se seznanili s samoupravnimi organiziranostjo Železarne, s poslovnimi rezultati in težavami, ki spremljajo normalno obratovanje, z znanstveno-raziskovalnim delom, dohodkovnim povezovanjem in odnosi v SOZD Slovenske železarne. V ospredju dopoldanskega razgovora je bila gradnja jeklarne 2, na katero se v Železarni že nekaj let pripravljamo in zaradi česar naložba postaja tudi iz leta v leto dražja.

Sergej Kraigher je v zvezi z gradnjo jeklarne 2 dejal, da gradnja sodi v okvir reševanja slovenske in jugoslovanske kovinsko-predelovalne industrije in da zavlačevanje pomeni izgubljanje tempa in podražitev gradnje. To ni samo vprašanje Železarne in občine, ampak je to širši slovenski problem in zato je potrebno to kolebanje čim prej pripeljati do kraja, kajti boljše je neka rešitev kot pa obotavljanje, kajti jeklarne bi po prvotnem načrtu morala v tem srednjeročnem obdobju že delati. Soglašal je, da so stroški domačega kapitala zelo visoki in da bodo potrebna prizadevanja predstavnikov Železarne, da se znižajo, predvsem pa, je dejal, bi morali za 3,2 milijona dinarjev, ki bremenijo naložbo kot prispevek za energetiko, poiskati drugačno rešitev oziroma način financiranja energetike.

Tovariš Kraigher je govoril tudi o perspektivi jeseniške železarne in slovenskih železarn nasploh, ki je predvsem odvisna od tega, koliko se bodo uveljavile v jugoslovanskem gospodarstvu in mednarodni delitvi dela. Govoril je tudi o delitvi dela med železarnami, ki mora biti grajeno na ekonomskih osnovah, ko bodo zagotavljale ekonomsko stabilnost, istočasno pa se povezovati s predelovalno industrijo oziroma porabniki jekla. Poudaril je, da bi bilo kakršnokoli zapiranje v občinski ali regijske okvirje zelo napačno in da je edina možnost razvoja Železarne in občine odpiranje v slovenski in jugoslovanski prostor.

Govornik se je dotaknil tudi razvoja malega gospodarstva v občini, ki ima ob Železarni velike možnosti. Tega, je menil, se marsikje izogibajo, češ da gre za majhne serije, večje stroške in podobno, pri tem pa pozabljajo na družbene potrebe, ki se pokrivajo z malim gospodarstvom. Dejaj, da se tudi v industrijsko razvitih deželah vedno bolj uveljavlja malo gospodarstvo in navedel primer, da je 60% japonskega izvoza vezanega na maso malega gospodarstva.

Nekaj misli je tovariš Kraigher namenil tudi vprašanjem sočasnosti načrtovanja občine, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti s temeljnimi organizacijami združenega dela, kajti le s sočasno grajenimi in usklajenimi plani bo občina v povezovanju s Slovenijo in Jugoslavijo sposobna reševati tekoče probleme in naloge. Pri tem je še posebno predlagal predstavnikom Železarne, da se morajo tesneje povezovati z vsemi krajevnimi skupnostmi, od koder prihajajo delavci v Železarno, tudi tistimi izven občine in republike. Krepitev sodelovanja s krajevnimi skupnostmi iz drugih republik in pokrajin, od koder so prišli delavci na Jesenice, ima še poseben pomen glede nadaljnje krepitve bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Pa tudi sicer, je dejal, se delavci morajo bolj uveljaviti v krajevnih skupnostih oziroma njihovi samoupravi pri zadovoljevanju svojih osebnih in skupnih interesov in potreb.

Precej pozornosti je v svojem razmišljanju Sergej Kraigher namenil krepitvi družbenoekonomskih odnosov in temeljnih organizacijah

združenega dela, oziroma doslednemu uresničevanju ustave in zakona o združenem delu. Menil je, da so sedanje težave tudi posledica tega, ker nismo dosledno izpeljali dohodkovnih odnosov. Ko bomo to dosledno izpeljali, je dejal, se bo prebudil tudi delavčev ekonomski interes, da se bo zanimal za probleme, da bo prisoten pri njihovem reševanju, s tem pa bo nastajala tudi nova kvaliteta pri razvojnih in ekonomskih odločitvah. Še posebno občutljivi bi morali biti pri delitvi dohodka po delu in rezultatih dela tako v materialni proizvodnji kakor tudi v službah.

Ob tem je govornik menil, da je še posebno potrebno imeti pred očmi ustvarjalno delo, novatorstvo in delo v težkih razmerah. Poudaril je, da moramo tudi skupne službe oziroma delovne skupnosti organizirati tako, da bo njihova ustvarjalnost čim bolj prišla do izraza, pri čemer pa bo potrebna tudi določena diferenciacija, kajti so primeri, da so nekateri deli skupnih služb zasuti z delom, na drugi strani pa so grupe, ki zelo lagodno opravljajo svoje delo oziroma naloge, vendar zaradi neke lažne solidarnosti ne pride do diferenciacije, ki bi se morala odražati v delitvi dohodka oziroma osebnega dohodka.

Tudi na popoldanskem razširjenem političnem aktivu občine, ki ga je vodil predsednik medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije za Gorenjsko Stefan Nemec, so v razpravi razgnili široko paleto problemov, nalog in težav pa tudi doseženih uspehov pri družbenoekonomskem razvoju jeseniške občine. Tudi v popoldanskem razgovoru je bilo nekajkrat izpostavljen vprašanje gradnje jeklarne 2 in s tem eksistenčno povezanega razvoja občine pa tudi širšega prostora. Če za oba prejšnja razgovora lahko zapišemo, da sta bila dobro pripravljena, da je bila razprava kvalitetna, konkretna in dokumentirana, ne bi to mogli v celoti reči za popoldansko razpravo, ki se je precej zavlekla zaradi ponavljanja stvari, v posameznih primerih so bila tudi razmišljanja izrečena preveč na pamet, nekatera pa tudi premalo kritična in samokritična. Posamezniki bi morali spoznati, da lakiranje stanja ali problemov razvoju bolj škodi kakor koristi.

Tovariš Sergej Kraigher je ob sklepu razprave dejal, da je bila razgrnjena zelo raznovrstna proble-

matika, ki spremlja družbenoekonomski razvoj jeseniške občine. Menil je, da bi na takih sestankih morali povzeti oceno o politični situaciji v občini glede na probleme, ki so bili obravnavani v razpravi in ki so prisotni med delovnimi ljudmi in občani ter na osnovi tega izluščiti tista vprašanja, ki jim je potrebno nameniti glavno pozornost in postaviti konkretno akcijo, da se ta vprašanja in problemi rešujejo in rešijo.

Menil je, da bi morali še več narediti, da bi ljudje razumeli položaj, v katerem smo in da bi spoznali vse vzroke, ki so pri nas pripeljali v sedanje težke gospodarske razmere. Za tem je Sergej Kraigher govoril tako o notranjih vzrokih, ki so nas privedli do sedanjih razmer, kakor tudi o gospodarskih in političnih razmerah v svetu, ki so pogojevale in pogojujejo še večje zaostrovanje teh razmer. Veliko pozornost je govornik namenil našim dolgoročnim stabilizacijskim usmeritvam in odločnemu opiranjju na lastne sile ob istočasnem hitrejšem in učinkovitejšem vključevanju v mednarodno delitev dela.

Tudi na popoldanskem aktivu je Sergej Kraigher poudaril odločilen pomen utrjevanja položaja delavcev v družbeni reprodukciji in pospešene integracije organizacij združenega dela na dohodkovnih temeljih pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. Govoril je tudi o konkretnih nalogah gospodarstva v letošnjem letu in omejevanju vseh oblik porabe in dejal, da je od doslednega uresničevanja tega, kar smo za letošnje leto opredelili, odvisno, ali bomo prihodnje leto nekoliko lažje zadihali.

Ne samo Železarna, vsa občinska dejavnost se mora odpirati navzven, pri čemer je še posebej menil, da turizma v občini ne bomo rešili, če ga bomo reševali samo v Gornjesavski dolini, nepovezano z ostalim gorenjskim in širšim območjem in če do njega tudi ne bomo spremenili odnosa.

Tovariš Kraigher se je dotaknil tudi vprašanja delitve sredstev za osebne dohodke in primera delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, čemur je potrebno nameniti posebno pozornost.

Ob sklepu aktivna se je Sergeju Kraigherju za njegove besede in obisk v občini zahvalil Stefan Nemec z željo, da bi še obiskal jeseniško občino.

PROGRAMSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV JESENIŠKE OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

V obsežnem poročilu, ki so ga udeleženci prejeli z vabilom, izvršni sekretarji za posamezna območja in predsedniki komisij in ostalih organov občinskega komiteja poročajo o delu v lanskem letu in predlagajo programsko izhodišča delovanja v letošnjem letu.

V uvodnem delu poročila je poudarjeno, da je bilo delovanje občinske organizacije zveze komunistov v lanskem letu predvsem usmerjeno k uresničevanju stališč in sklepov kongresov in sej centralnih komitejev Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije, kakor tudi programskih usmeritev in programa občinske organizacije zveze komunistov. Pomembno spodbudo za delovanje občinskih organov in organizacij zveze komunistov v občini je pomenil obisk delovne skupine centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v lanskem juliju, navaja poročilo.

Osnovna težnja občinskega vodstva zveze komunistov, je rečeno v poročilu, je bila usmerjena v idejno-politično in akcijsko krepitev članstva in organizacij zveze komunistov, da bi se s tem okrepila vloga zveze komunistov pri nadaljnjem razvoju in krepitvi socialističnih družbenoekonomskih odnosov in uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. V tem pogledu, poudarja poročilo, so bili doseženi rezultati predvsem v pogledu večje aktivnosti in krepitve osnovnih organizacij zveze komunistov.

Poročilo omenja tudi, da so pri delovanju delegatskega sistema v občini prisotne še mnoge slabosti, ki zavirajo boljše in učinkovitejše delo delegatov in delegacij. Med njimi navaja slabo delo družbenopolitičnih organizacij in članov zveze komunistov v njih, slabo informiranje, nezadostno idejnopolično izobraževanje in drugo.

Uvodnim ugotovitvam sledijo poročila in programske usmeritve za letošnje leto:

- izvršnega sekretarja za družbenoekonomsko odnose,
- izvršnega sekretarja o delu v političnem sistemu,

- komisije za ideološko delo, vzgojo in izobraževanje,
- sekretariata za SLO in družbeno samozaščito,
- izvršnega sekretarja za področje vzgoje in izobraževanja, znanost in kulturo,
- izvršnega sekretarja in komisije za področje informiranja in propagande,
- komisije za organiziranost, razvoj in kadrovske politike,
- komisije za proučevanje zgodovine zveze komunistov,
- komisije za delo z mladimi,
- predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov,
- aktivna komunistov - delavcev neposrednih proizvajalcev,
- tovariškega razsodišča,
- statutarne komisije in
- nadzorne komisije občinske organizacije zveze komunistov.

Poročilo, čeprav je v nekaterih pogledih nedorečeno, premalo kritično in samokritično, v nekaterih primerih pa tudi premalo natančno, daje dovolj široko osnovo delegatom za občinsko programsko konferenco zveze komunistov za aktivno sodelovanje v razpravi in konkretizaciji programskih opredelitev za letošnje leto. Gradivo so delegati prejeli skoraj mesec dni pred konferenco in pričakovati je, da bodo o gradivu spregovorili tudi v osnovnih organizacijah zveze komunistov, kar bi bilo dejansko velikega pomena tudi v pogledu nadaljnjega idejnopoličnega in akcijskega utrjevanja organizacij in organov zveze komunistov v občini.

Vsekakor pa je v poročilih in predlaganih programskih opredelitvah premalo ocenjena in poudarjena vloga zveze komunistov v občini pri utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, kot organizirane vodilne idejne in politične sile delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. To pa pomeni, kakor je dejal Edvard Kardelj, da zveza komunistov mora biti vedno tam, kjer poteka samoupravna in politična dejavnost množic. To pa bi moralo biti tudi izhodišče ocenjevanja idejnopolične in akcijske usposobljenosti zveze komunistov v občini in njene učinkovitosti.

INOVATORJI O NOVATORSTVU

JANEZ ČUFER je vzdrževalec elektrotehnik v TOZD Jeklovlek. Štiri leta že dela v tej temeljni organizaciji. Pravi, da je s svojim delom zadovoljen. »Imam kar dobre odnose z vsemi sodelavci. Najpomembnejše je, da si pri ljudeh pridobiš zaupanje in potem se da kar dobro delati. Zadovoljen sem tudi zato, ker imam pri delu kolikor toliko proste roke, česar mnogi nimajo.«

Doslej je prijavil samo eno inovacijo: premestitev in zaščita sonde za doziranje peska. »Vsega se mi tudi ne da prijavljati. S sodelavcem imava pripravljeno novo tehnično izboljšavo. Tudi inovacijski predlog je že

napisan, le oddala ga še nisva. Meni je bolj v zadovoljstvo delovni uspeh kot tisti denar, ki ga dobiš od inovacije.

Marsikaj bi lahko še prijavil od tistega, kar sem naredil, toda imam raje mir. Ljudje pri novatorstvu vidijo samo denar, koristi, ki jih kakšna inovacija prinaša vse temeljni organizaciji, pa ne. Zato je po mojem pomembno, da pri prijavljanju inovacij ubereš nekakšno srednjo pot, da s prijavi ne pretiravaš, že zaradi samih odnosov s sodelavci ne.

Zadovoljstvo je že v tem, da nekaj narediš, da stroj, za katerega skrbiš, dobro deluje. Pri tem moraš gledati tudi na to, da uporabiš dele in materiale, ki jih imaš na razpolago. Tiste tehnične izboljšave, kjer se porabi manj materiala, so bolj zaželeno. Težave so z nabavo rezervnih delov, z materiali, tudi zaradi pomanjkanja deviz in nabavni rok enega leta ni za nekatere stvari prav nič predolg. Tako se mi zdi tehnična izboljšava, izvedena z raznimi predelavami in z majhno porabo sredstev, včasih veliko več vredna kot kakšna draga popravila, pri katerih je treba čakati na rezervne dele. Seveda pa taka inovacija zahteva več razmišljanja in poglabljanja v probleme.

Pravi, da v jeklovleku nimajo težav z nabavo raznih materialov ali rezervnih delov, ko se drži svojega delovnega področja. Če se vtikaš v kaj drugega, je že težje, pa tudi sicer naletiš na ovire, če te mika, da bi naredil kaj, kar ni s tvojega delovnega območja. Mnogim ni po volji, če kdo posega v njihovo delovno področje, pa čeprav z dobrimi nameni.

Pravi tudi, da tehnološkega področja ne obvlada zadosti. Ukvarja se le z inovacijami s področja elektronike in mogoče včasih s kakšnim ključavničarskim delom.

»Če nastane okvara v popoldanskem času, pokličejo vzdrževalca z Bele. Zgodi se, da se ta začne jeziti, da so tukaj nekaj po svoje prevezali. To je samo izgovor za nestrokovnost. Kdor ima srednjo strokovno izobrazbo, bi moral znati brati načrte in po njih tudi delati. V načrte so sproti vnešene vse spremembe, ki jih izvedem jaz ali kdo drug. Nekdo, ki ne pozna elektronike, ki ne sledi napredku na tem področju, tudi vedeti ne more, zakaj prav zaprav gre. Mnogo elektrikaarji, zlasti tisti starejši so tudi nezaupljivi do vsega, kar je v zvezi z elektroniko.

Včasih je bolj problematično pisanje inovacijskega predloga kot pa iz-

vedba tehnične izboljšave, saj je na splošno znano, da ljudje niso večji raznim tehničnim opisom, meni Janez. »Mi stvar najprej naredimo, potem šele razmišljamo, kako bi to napisali. Ljudem, ki to znajo opisati, je dosti lažje, saj je včasih od opisa inovacije odvisna tudi višina nagrade. Če znaš dobro prikazati in izračunati koristi ter prihranke, ki jih tehnična izboljšava prinaša, je nagrada prav gotovo dosti višja. Na tem področju pogrešam neko komisijo, ki bi popolnoma samostojno in neodvisno od vseh ocenjevala posamezne inovacije. Tako se ne bi dogajalo, da nekdo za podobno inovacijo dobi tudi nekajkrat več kot nekdo drug, ki je z odgovornimi mogoče v slabših odnosih. Na sploh se mi zdi nagrajevanje precej nepravilno. Pri nekaterih inovacijah so nagrade previsoke, pri drugih pa dobiš le toliko denarja, da komaj pokriješ vse stroške, ki si jih imel zaradi nje.«

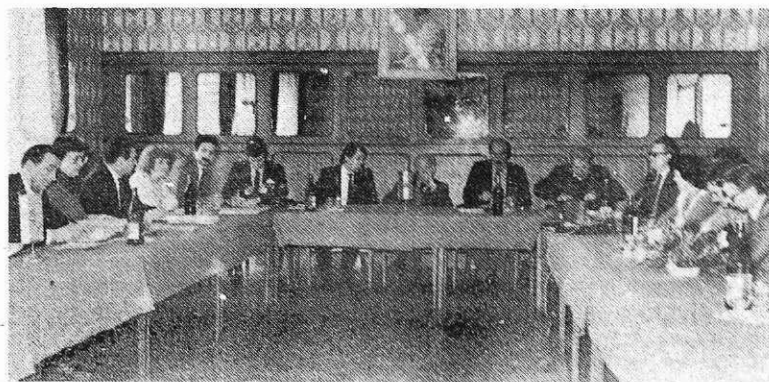
Včasih pa zagnanost upade, kot je povedal. »Ko doživiš nekaj neuspehov, se ti ne ljubi več delati,« pravi. Pri tem je mislil bolj na odnos sodelavcev do njegovega dela kot na delo samo. Toda kadar se držiš le svojega dela, se vseeno da shajati. Prav zato v zadnjem času dela le na strojih in napravah, ki so v njegovem delovnem območju.

Pravi, da je pri njih v Jeklovleku kar precej tehničnih izboljšav, čeprav so večinoma neprijavljene. Te inovacije so v večini s tehničnega področja. Manj je takih, ki izboljšujejo delovne pogoje. »V hali imamo zelo slab zrak. Ni poskrbljeno za prezračevanje. Ozračje je polno plinov in saj od izgorevanja. Pomagamo si z odpiranjem oken, kar pa sedaj v zimskem času ni najboljše rešitev. Hala ima preko 3500 kvadratnih metrov zasteklenih površin, toda zaradi dima v ozračju moramo v nekoliko slabšem vremenu prižigati luči. Ko si na žerjavu, včasih komaj vidiš, kaj se spodaj dogaja. Tudi sedaj je odprtih najmanj 50 oken, vsako pa ima čez kvadratni meter površine. Zaradi tega je potrebno dodatno ogrevanje, kaloriferji pa porabijo veliko energije. Ko je mraz, greš lahko pobundo ali pa vključiš gretje. Če se hočeš o tem pogovoriti z odgovornimi, navadno rečejo, da si razvajen, ali da ni tako hudo, da je zrak čist in podobno. Nič se ne vpraša, zakaj je tako, kaj bi se dalo narediti za boljše počutje ljudi, za zmanjšanje porabe energije, kar bi tudi bilo vsem v korist. Zanimivo bi bilo izdelati letni izračun porabe energije za ogrevanje, da bi lahko ugotovili, kakšni bi bili prihranki, če bi prezračevanje uredili kako drugače.«

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska industrija je v zadnjih letih močno povečala proizvodnjo jekla s povečano trdnostjo. Njihova uporaba se je namreč močno razširila v avtomobilski industriji, saj je omogočila zmanjšanje teže avtomobilov in s tem tudi porabo goriva. Medtem ko so leta 1973 japonske železarne izdelale samo 10,9% takšnih jekel, je njihova proizvodnja narasla leta 1979 na 19,4%, leta 1980 na 23,2% in leta 1981 na 25,2%.

Sergej Kraigher na dopoldanskem razgovoru v železarni (Foto I. Kučina)

XV. SREČANJE SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE V KRAGUJEVCU

(Nadaljevanje s 1. strani)

nost in zahteva imena tistih, ki so povzročili škodo naši gospodarski politiki in samoupravljanju.

Se vedno je veliko zaprtosti v kadrovske politiki, kar zelo škodi razvoju samoupravljanja in delegatskemu sistemu. V organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, pa tudi druge so ljudje, ki se obnašajo, kot da so za vedno na oblasti. Samo demokratično izvajanje kadrovske politike lahko odpravi sedanje stanje oziroma sedanjo škodljivo prakso. Tudi to je del kolektivnega dela in odgovornosti.

Pri razvoju osebnosti v naši samoupravni družbi morajo imeti veliko vlogo tudi moralni ukrepi. Veliko več bo treba narediti za razvoj družbene zavesti in socializacijo osebnosti in v tej zvezi tudi za krepitev osebne odgovornosti.

Boško Krunic je nato opozoril na pomen odgovornosti javne besede vseh nosilcev javnih funkcij in seveda novinarjev in opozoril, da sredstva javnega obveščanja tudi niso imuna za različne deformacije.

Večje svobode ne bo brez večje odgovornosti. Ustavna pravica je tudi pravica do samoupravljanja, ki pa jo je treba uresničevati v vztrajnosti, znanjem in delom ter odgovornostjo nas vseh.

Na koncu prve plenarne seje je predsednik skupščine občine Kragujevac izročil predstavniku Univerzitetnega kliničnega centra iz Ljubljane največje priznanje Kragujevca, listino s plaketo »Rdeči prapor« samoupravljanja, za velike uspehe na področju medicine v naši državi in za velik prispevek naše znanosti v svetu. Ta zdravstvena organizacija s 6.700 zaposlenimi delavci, organiziranih v 30 TOZD in delovnih skupnostih skupnih služb, je s svojim delom veliko prispevala k družbeni in gospodarski stabilizaciji in razvoju samoupravljanja. Letno se v kliničnem centru v Ljubljani zdravi okoli 100.000 bolnikov, od tega 10.000 tudi iz drugih republik in 2.000 tujih državljanov.

Delo se je nato nadaljevalo v dveh komisijah in je trajalo do 19. ure. V prvi komisiji, ki je obravnavala temo »Krepitev gospodarske in samoupravne odgovornosti kot pomembnega dejavnika gospodarske stabilizacije«, je s svojimi prispevki sodelovalo 29 delegatov, sedem delegatov pa je predložilo pisne prispevke. Vsi razpravljali so bili enotnega mnenja, da je treba zagotoviti delavcem, ustvarjalcem presežne vrednosti, vse možnosti za odločanje o pogojih in rezultatih dela. Poudarili so potrebo po večjem dohodkovnem povezanju organizacij združenega dela na temelju udeležbe v skupnem dohodku. Zato bo treba prav v tej smeri krepiti zavest samoupravljalcev, kar bo bistveno prispevalo k odgovornejšemu ravnanju posameznikov in kolektivov.

V drugi komisiji, v kateri sem sodelovala s svojim prispevkom o od-

govornosti strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti pri pripravi podlag za samoupravno odločanje, je bila tema o Individualni in kolektivni odgovornosti v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. V tej komisiji je razpravljalo 54 delegatov, 29 pa jih je oddalo zapisana stališča. Vsi so podprli enotno zahtevo po spoštovanju ustavnosti in zakonitosti ter socialistične morale.

Še najbolj mi je ostal v spominu razpravljalec — delegat iz Vranja, ki je opozoril na to, kako različni so pristopi k odpravljanju neodgovornega ravnanja. Podal je podatek, da so v njegovi delovni organizaciji odpustili 50 delavcev, ki so se poleti kopali v morju takrat, ko so se ostali delavci kopali v znoju, da so dosegli realizacijo plana. Razrešili so tudi pet direktorjev s tem, da trije v tej organizaciji nimajo več možnosti zaposlitve, po drugi strani pa opazuje delo v devetih samoupravnih interesnih skupnostih, kjer ni bilo niti enega disciplinskega postopka, čeprav so tudi tam številne nepravilnosti.

Zato je treba na vseh ravneh zaostri odnos do dela, odnos do socialistične družbe in kot so še posebej poudarili, odnos do socialističnega patriotizma.

Naslednji dan smo poslušali poročilo obeh komisij, nato pa sprejeli Sporočilo XV. srečanja samoupravljalcev, ki ga je posredoval Marjan Rožič. Sporočilo je sestavljeno iz štirih delov, med njimi pa izstopata drugi in tretji del. Tako drugi del sporočila vsebuje v 28 točkah naloge, ki naj bi se jih lotili vsi delavci in vsi družbeni dejavniki, da bi dvignili družbeno odgovornost na višjo raven. Tretji del vsebuje načrt analitičnega spremljanja uresničevanja zastavljenih nalog. To sporočilo bo v celoti objavljeno v Delavski enotnosti.

Nato smo delegati sprejeli tudi predlog, da bodo srečanja samoupravljalcev poslej vsako drugo leto in ne vsako leto kot doslej. Podeljena so bila tudi tradicionalna priznanja kragujevskega kluba samoupravljalcev, ki jih je prejelo deset uredništev in 22 novinarjev, ki so zadnjih pet let redno spremljali srečanja samoupravljalcev.

S tem se je zaključilo dvodnevno zasedanje, ki se ga je udeležilo okoli 500 delegatov iz vse Jugoslavije. Slovenijo je zastopalo 46 delegatov, od tega sva bila dva delegata iz gorenjske regije. Srečanja so se udeležili tudi številni gostje — med njimi so bili Milka Planinc, Marko Bulc, Miran Potrč, Vinko Kastelic in drugi.

Erna Vauhnik

Remont na sušilnih pečeh v hladni valjarni Jesenice (Foto S. Kokalj)

POSLOVNI REZULTAT ŽELEZARNE V LETU 1982

(Nadaljevanje s 1. strani)

porabe zaradi zaostajanja kvalitetne strukture in količine tudi razumljivo. V temeljnih organizacijah so si v zadnjih mesecih tudi zadali v svojih stabilizacijskih programih nalogo, da si bodo prizadevali za zniževanje vseh vrst stroškov, da bi s tem omilili zaostajanje za postavljenimi cilji prodaje. Dosti nižji kot leto poprej so bili transportni stroški minimalno so se povečali stroški energije, ki v Železarni predstavljajo precejšnjo postavko.

Visoke pa so bile obveznosti iz dohodka (1.644 milijonov dinarjev), ki so v primerjavi z načrtovanimi porasle za skoraj 4 %, od leta 1981 pa so večje za 27,6 %. Davek republiki se je povečal za 66 %, precejšen je tudi porast pogodbenih obveznosti in obveznosti za skupne družbene potrebe.

Zaradi visokih obveznosti, ki izvirajo iz dohodka, je čisti dohodek bolj zaostal za planiranim kot dohodek, znašal je 1.868 milijonov dinarjev. Glede na leto poprej pa je večji za 16,8 %. Za osebne dohodke smo namenili 1.579 milijonov dinarjev. Za sredstva rezerv smo izločili 60 milijonov dinarjev, za sklad skupne porabe pa 219 milijonov dinarjev. Temeljne organizacije, ki so leto zaključile uspešno, so razporedile 121 milijonov dinarjev na poslovni sklad. Tri temeljne organizacije: Jeklarna, Valjarna blumingštel in Vratni podboji pa so zaključile z izgubo, ki je skupno znašala 113 milijonov dinarjev.

Izguba je bila dosti nižja kot v devetmesečnem obdobju. V zadnjem četrtletju smo uspeli zapolniti proste kapacitete z opravljanjem storitev (predelave), tako da smo kljub pomanjkanju polproizvodov uspeli povečati eksterno realizacijo in s tem celotni prihodek. Na področju izvoza smo v zadnjem četrtletju dosegli pozitivne učinke, zaradi devalvacije izvozna cena v zadnjih treh mesecih ni zaostajala za domačo. Tako s je negativni vpliv

izvoza na celoletni poslovni uspeh zmanjšal. Zelo pa se je tudi povečala vrednostna realizacija zadnjih dveh mesecev, predvsem decembra in to na račun izboljšanja kvalitete in povečanja količine.

Kljub boljšim rezultatom v zadnjem tromesečju pa nismo uspeli nadoknaditi zaostanka v kvalitetni strukturi in količini prodaje prvih devetih mesecev. Izpad celotnega prihodka je bil, glede na družbeni načrt, večji od milijarde dinarjev. Na to je vplivala tudi realizacija izvoza, ki nam je, kljub izboljšanju situacije v zadnjih mesecih, v celem letu finančni izid poslabšala za 100 milijonov dinarjev. Izvozna cena je bila v primerjavi z domačo nižja za 164 milijonov dinarjev, za 100 milijonov dinarjev je bilo zaradi izvoza več stroškov, prejete stimulacije pa so znašale 165 milijonov dinarjev.

Po drugi strani smo imeli precejšnje izdatke zaradi tečajnih razlik, ki so nastale pri odplačilih tujih kreditov (83 milijonov dinarjev). Dokaj visoko breme predstavlja tudi amortizacija. Zelo pa so se povečale tudi obveznosti, ki bremenijo gospodarstvo, saj predstavljajo več kot 8,5 % vseh ustvarjenih prihodkov. Pri tem pa seveda niso všteta ogromna sredstva, ki jih združujemo za razvoj infrastrukture in pospeševanje razvoja manj razvitih. Poslovni sklad, ki so ga temeljne organizacije ustvarile, še zdaleč ne zadošča za pokritje vseh obveznosti za združevanje sredstev. Za razvoj gospodarske infrastrukture smo morali nameniti 119 milijonov dinarjev, za posojilo skladu federacije za hitrejši razvoj manj razvitih pa 132 milijonov dinarjev.

Naše možnosti za izboljšanje stanja so tako predvsem v izboljšanju kvalitete in povečanju količine proizvodnje, kar pa je tudi pogojeno z zunanjimi vplivi, to je pravočasno in zadostno nabavo surovin in reprodukcijskega materiala ter oskrbo z energijo.

P. N.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 28. FEBRUARJA DO 6. MARCA

28. februarja, MIROSLAV NOČ, vodja TOZD Remontne delavnice, Lesce, Na trati 30, štev. tel. 75-991.

1. marca, VLADIMIR OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1, štev. tel. 81-727;

2. marca, JANKO PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, štev. tel. 81-904;

3. marca, MIHA STOJAN, vodja TOZD Elektrode, Bohinjska Bela štev. 49 a;

4. marca, JOŽE OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče 21, štev. tel. pri Butinar 88-771;

5. marca, JANEZ POLJŠAK, vodja splošnega sektorja, Hrušicaštev. 12;

6. marca, ERNEST PUŠNIK, vodja komerciale, Jesenice, Titova 2 a, štev. tel. 81-490.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. do 7. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure do 7. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja za- pažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpr. poslovodnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 28. 2.	STANE MENCINGER	FRANC ARNEŽ
TOREK — 1. 3.	DUŠAN ŠMID	MITJA BENEDIČIČ
SREDA — 2. 3.	FLORIJA MLAKAR	DUŠAN POLAJNAR
ČETRTEK — 3. 3.	VITO PRETNAR	AHMED TELALOVIC
PETEK — 4. 3.	ANTON BURJA, ml.	SAŠO DOLINAR
SOBOTA — 5. 3.	IVAN KAVČIČ	EDO KAVČIČ
NEDELJA — 6. 3.	MIHA ŠLIBAR	JANEZ KOVAČ

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 28. februarja do 5. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:

DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletel in III. obratna ambulanta — dr. Želimir Cesarec.

POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Nada Jensterle in IV. obratna ambulanta — dr. Marija Može-Kovačič.

DISPANZER ZA BORCE: dr. Marija Može-Kovačič.

V soboto, 5. marca, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Nada Jensterle in IV. obratna ambulanta — dr. Marija Može-Kovačič.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta: dr. Bela Gazafi.

ZA BORCE: vsak dan od 11. do 12. ure — dr. Alojz Smolej.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 5. marca, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu marcu bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Albin DOVŽAN, Energetika — 1. marca, Jože MAČEK, Vzdrževanje — 3. marca, Jevto LJUJČIČ, Jeklarna — 5. marca, Jože ŠTEPEC, Plavž — 6. marca, Suad RAKOVIČ, Jeklarna — 8. marca, Franc BRUS, DS KO-FI — nabavni oddelk — 14. marca, Blagoje MITKOVSKI, Valjarna debele pločevine — 17. marca, Jože KOGOVŠEK, DS KO-FI — nabavni oddelk — 19. marca, Valentin JANŠA, Jeklarna — 22. marca, Anton PRHAJ, DS ETN — OTK — 22. marca, Stojke GEORGIJEV, Jeklarna — 23. marca, Ciril ANDERLE, Hladna valjarna Jesenice — 26. marca, Janez SVETINA, Energetika — 27. marca, Tatjana KOVAČIČ, DS KO-FI — FRS — 27. marca, Janez ŠKRABELJ, Vzdrževanje — 28. marca, Albina VREČKO, Strojne delavnice — 28. marca, Liljana BLAŽEVIČ, Jeklovlek — 29. marca in Franc RAZINGER, Vzdrževanje — 31. marca.

Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti SEO-TKR-NG ponovno

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge na OTK

Kontrolor za specialne preiskave

šifra 5719 U-3 11. ktg. 2 osebi (delo na tri izmene)

POGOJI:

— srednja šola metalurške smeri

— dve leti delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovske sektor železarne Jesenice z oznako »za delovno skupnost ENT«.

Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Jeklovlek, z dne 17. februarja 1983

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge:

2. rodnih ključavničar

šifra 1769 D-3 8. ktg. 1 oseba

POGOJI:

— poklicna šola

— tri leta delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovske sektor železarne Jesenice.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KSI

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge na CPSI:

evidenčar-daktilograf

šifra 5579 U-2 6. ktg. 1 oseba za določen čas 8 mesecev (nadomeščanje porodnice)

POGOJI:

— dveletna administrativna šola

— obvladanje strojepisja

Kandidati naj pošljejo prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovske sektor železarne Jesenice, z oznako »za delovno skupnost KSI«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

VARČEVANJE ALI DOLARJI NA SMETIŠČU

Kot dolgoletni delavec Železarne vprašujem, kdo je v naši železarni odgovoren, da odpadno železo leži povsod raztrešeno, medtem ko zanj plačujemo iz uvoza 78 DOLARJEV za eno tono.

Primer, ki ga navajam, se nanaša na nasip pri valjarnah na Beli. Koliko ton odpadnega železa leži med smetmi in odpadno opeko, koliko tisoč dolarjev je že zasutih v nasipu. To je gospodarski kriminal!

Na vsakem koraku se borimo, da bi čim več izvozili in s tem zmanjšali devizni primanjkljaj, mi pa se obnašamo in delamo brezvestno in brez vsake odgovornosti do materiala, ki ga uvažamo.

Vem, da je v naši železarni še več takih smetišč, zato bi bilo potrebno nekaj ukreniti v našem odnosu do varčevanja.

V preteklem letu sem večkrat opozoril na malomaren odnos v Železarni in to tudi s slikami dokumentiral, vendar se stanje ni nič spremenilo. Zato še enkrat javno sprašujem, do kdaj bomo delali z našimi družbenimi sredstvi tako negospodarno?

Srečko Kozelj

»MLADINA SLOVENIJE '82« (9)

INTERESNO ZDRUŽEVANJE MLADIH - 2

Zaupanja v samoupravni sistem ne bomo mogli ustvariti zgolj s prepričevanjem, ampak tako, da bomo mladim omogočili delovati v njem. Prav v družbenih organizacijah in društvi se mladi učijo abecede samoupravnega organiziranja družbe.

Dejavnost društev samih večinoma sloni na mladih, ko pa se te organizacije delegatsko povežejo, za zagotavljanje lastnih in skupnih družbenih interesov, je mladih vse manj. Tako prihaja do absurda (to je logična posledica stanja), da mladinska organizacija razpravlja na primer o telesni kulturi na raznih forumih, namesto da bi bilo izhodišče njenih prizadevanj skupno sprejeto stališče mladih, ki se s telesno kulturo ukvarjajo. Tako torej ostaja dejavnost na eni in politika na drugi strani.

Težnja po »apolitičnosti« društev, pridobitniška dejavnost in podobne negativne težnje so v interesu določenih sil, ki jim je demokratizacija le plašč za prikrivanje posebnih monopolov. Delovanje takšnih sil onemogoča konstruktivno integriranje družbenih organizacij in društev v sistem socialističnega samoupravljanja preko SIS, kjer so le-te izvajalci skupno dogovorjenih programov.

Kljub pomembni vlogi družbenih organizacij in društev pa njihov način organiziranja, notranja struktura in odnos pogosto ne ustrezajo naravi, hotenjem in ustvarjalnemu namenu vseh mladih. Najrazličnejših interesov in hotenj pač ni mogoče vedno vkalupiti v določen obstoječ način organizacije, po drugi strani pa ti interesi in nagnjenja dostikrat niso dovolj trdni, da bi dosegli stopnjo, ki bi vzbudila potrebo po vključevanju v organizacijo.

Premalo pa se zavedamo tega, da je nemajhno število mladih, ki niso vključeni v nobeno od oblik delovanja mladinske organizacije, ker jim nobena od teh oblik ne ustreza. Tudi znotraj družbenih organizacij in društev se pojavlja togost, formalističnost in zaprtost v delovanju.

Podatki o vključevanju mladih v družbene organizacije in društva povedo, da interes mladih za delovanje v različnih interesnih dejavnostih narašča. To pa je vsekakor pomembno, ker imajo te organizacije pomembno vlogo v našem družbenem sistemu, kot ena izmed poti podružbljanja politike. V širšem interesu je, da se te organizacije kadrovske krepijo in nastajajo tudi nove.

ZSMS V CENTRU USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA

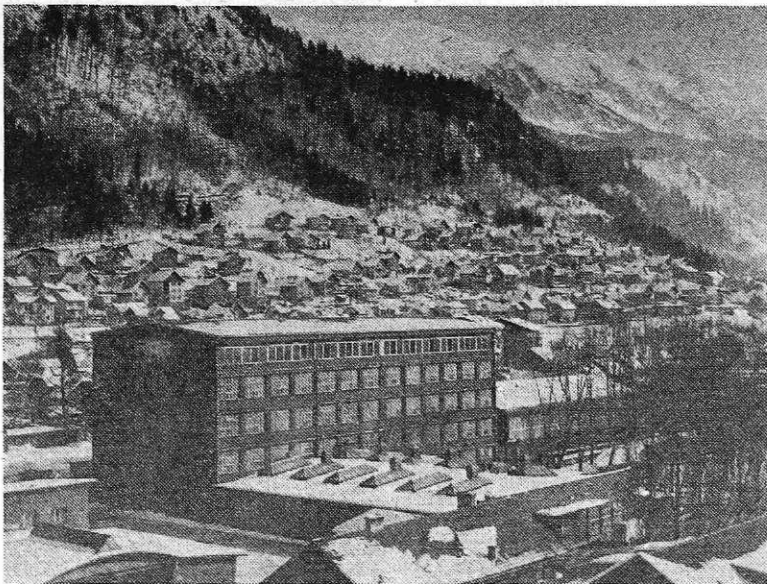
V četrtek, 10. februarja, so se sestali predsedniki in mentorji osnovnih organizacij ZSMS jeseniških srednjih šol. Pogovarjali so se o nadaljnjem delu osnovnih organizacij ZSMS v okviru Centra za usmerjeno izobraževanje. Dogovorili so se, da bo v okviru tega centra potrebno mladinske organizacije na posameznih srednjih šolah po delegatski poti povezati v konferenco ZSMS kot njihovo skupno delovno telo.

Hkrati naj bi vsaka osnovna organizacija določila dva delegata v komisijo za srednje šole pri svetu za vzgojo in izobraževanje OK ZSMS Jesenice. Ta komisija naj bi v prihodnje obravnavala vso problematiko na srednjih šolah s poudarkom na usmerjenem izobraževanju, študijski politiki, prehrani in mesečnih vozovnicah dijakov. Poleg tega naj bi izvedla anketo o proizvodnem delu in delovni praksi, predvsem o tem, kako se izvaja, ali so mentorji usposobljeni in ali vodijo prakso tako, kot jim to narekuje zakon o usmerjenem izobraževanju.

Na koncu so poudarili tudi, da je treba na vseh srednjih šolah okrepiti informiranje, saj je dobro informiranje pogoj za uspešno delo, hkrati pa nameravajo razširiti kulturno-vzgojne in družbene aktivnosti v prostem času.

Roman Lavtar

Več kot število članov v posameznih organizacijah nam pove število osnovnih organizacijskih oblik, v katerih poteka dejavnost. To

Železarski izobraževalni center (Foto I. Kučina)

IZ OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS DELOVNE SKUPNOSTI KSI

Mladi iz osnovne organizacije ZSMS delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje so se sestali v ponedeljek, 21. februarja. Obravnavali so program aktivnosti koordinacijskega sveta ZSMS Železarne in opravili evidentiranje možnih kandidatov za samoupravne organe.

Pred tem so pregledali izvrševanje sklepov s prejšnjega sestanka in ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni. V okviru papirne akcije so zbrali 3200 kg odpadnega papirja.

V okviru programa aktivnosti koordinacijskega sveta ZSMS se bodo mladi vključili v razpravo o zaključnih računih in pravilnikih o delovnih razmerjih, varstvu pri delu in disciplinski odgovornosti.

V skladu s priporočilom koordinacijskega sveta ZSMS so evidentirali možne mlade kandidate za opravljanje funkcij v samoupravnih organih, in sicer so evidentirali šest mladincev za delavski svet delovne skupnosti, enega za delavski svet

nam utrjuje prepričanje, da mora dejavnost osnovnih oblik organiziranja — bolj kot doslej — postati sestavni del dejavnosti mladinske organizacije, saj število organizacijskih oblik namreč presega število OO ZSMS, kar navsezadnje ni zamenljiv podatek.

N. J.

Železarne in enega za skupno disciplinsko komisijo.

Seminarja o informiranju ne bo konec februarja, kot je bilo predvideno, ker so prostori v restavraciji Kazina zelo zasedeni. Tako bo seminar v začetku marca, in sicer takoj, ko bo na razpolago ustrezen prostor.

Predsednik je mlade seznanil s programom samoupravljalke šole za mlade, ki jo organizira občinska konferenca ZSMS in jih pozval, da se šole udeležijo, če jih obravnavane teme zanimajo.

Ob koncu so se dogovorili, da bodo hodili na rekreacijo ob sredah, ko je za delovne skupnosti odprto kegljišče, in sicer od 20. do 22. ure, v soboto, ko je odprto za mlade, pa od 15. do 17. ure.

Dogovorili so se tudi, da bodo denar, ki so ga dobili z zbiranjem papirja, porabili za »spoznavni večer«, saj se mladi v osnovni organizaciji med seboj zelo malo poznajo.

Lili

SKUPNI POSVET MDA IN CIR GORENJSKE REGIJE

V soboto, 19. februarja, je bil v Kranju prvi letošnji skupni posvet centra za informiranje, raziskovanje, založništvo in mladinske delovne akcije za gorenjsko regijo. Udeležili so se ga tudi predstavniki OK ZSMS Jesenice.

Najprej je stekla beseda o ciljih, nalogah in akcijah brigadirjev v letošnjem letu. Organizirali bodo 12 delovnih akcij — šest republiških in šest zveznih, v katerih bo sodelovalo 5100 slovenskih brigadirjev, kar je realna kadrovska možnost. Več sredstev bodo vložili v delo na kmetijskih področjih — Vipavska dolina in okolica občine Ljutomer, kar je tudi velik interes družbe. Ti področji bosta zajeli dve novi akciji.

Bolj se bodo skušali posvetiti uresničevanju zamisli o večji sproščeni brigadirjev na akcijah. Uvedli bodo nove oblike akcij — mladinske delovne tabore, v katere se bodo mladi vključevali za krajši čas. Tako

bo širši krog mladih lahko spoznal pravo brigadirsko življenje. Več poudarka bodo dali svobodnemu izražanju mnenj in brigadirski sodelovalni pri oblikovanju različnih interesnih dejavnosti po opravljenem delu.

S pripravi na akcije je treba takoj začeti, pri tem pa ima pomembno vlogo tudi informiranje. O svobodi tiska, dopisniški mreži in povezavi med MDA in centri za informiranje je udeležence posveta seznanila predstavnica republiške konference za informiranje Lidija Selur. Poudarila je, da je svoboda tiska ena temeljnih človeških pravic, zato naj je ne bi omejevali. Informatorjev ne bi smeli ovirati, da bi kritično izrazili svoja mnenja, saj je to njihova ustavna pravica.

Domenili so se, kako se bodo lotili informativne in propagandne akcije pri evidentiranju brigadirjev. Posvet so končali z razpravo o splošni problematiki informiranja.

»SKOK ČEZ KOŽO«

Študentje montanistike prireajo 9. aprila ob 19,30 v prostorih hotelov UNION in HOLIDAY INN v Ljubljani tradicionalni

XXVIII. SKOK ČEZ KOŽO,

na katerem bodo sprejeli študente montanistike v rudarski, geološki in metalurški stan.

Na to prireditve, ki slavi letos 60-letnico, vabijo tudi vas. Organizatorji so prepričani, da bo tudi na letošnjem SKOKU vladalo veselo tovariško vzdušje, ki je značilno za vse dosedanje prireditve in da se boste prijetno počutili.

Ceremonial SKOKA bo v veliki dvorani UNION v Ljubljani. Trajanje ceremoniale je časovno omejeno, zato se bo pričel natančno ob napovedani uri.

Cena vstopnice je 900,00 din. V ceno je vračunana rezervacija sedeža, propagandna brošura, značka, aperitiv, večerja in še en obrok po 24. uri. Gostinske usluge bo hotel nudil po dnevnim cenam. Za prijetno vzdušje bosta skrbela dva priznana ansambla.

Za vse informacije se obračajte na tel. 061-212-027 ali 212-121. Prodaja vstopnic bo od 1. marca do 8. aprila v sobi »skokovega odbora«, Aškerčeva 20, Ljubljana, med 9. in 13. uro in med 16. in 18. uro.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

UPORABA HERBICIDOV V VOJNI

Na našem planetu uspeva 300.000 različnih vrst rastlin. Za prehrano uporabljamo približno 100.000 vrst. Zeleno rastlinje dnevno nudi okrog 400 milijonov ton hrane v obliki beljakovin, masti in ogljikovih hidratov. Poleg tega izkorišča človeštvo ta prehranbeni potencial tudi za hrano živali. Nenazadnje rastlinstvo v procesu metabolizma dnevno sprosti tudi 430 milijonov ton kisika oziroma letno 12 milijard ton kisika.

Rastlinski svet nudi surovine za industrijsko predelavo lesa, celuloze, tekstila, zdravil, nafte, polimerov in naftnih derivatov. Za zaščito rastlinskega sveta danes uporabljamo 120.000 različnih kemijskih pripravkov. S skupnim imenom jih nazivamo pesticidi — ti zaščitijo rastline oziroma preprečujejo rastlinske bolezni.

Pesticide uporabljamo v poljedelstvu, gozdarstvu, ovčereji, veterinarstvu, prehranbeni in predelovalni industriji.

Vloga pesticidov je dvojna, saj jih lahko uporabljamo tudi za masovno kontaminacijo (množično okuževanje) človekovega okolja, za zastrupitev živali in rastlin.

Herbicidi so kemijske materije, namenjene uničevanju zelenih rastlin. Delijo se na totalne herbicide (ta vrsta uničuje vse rastlinske vrste) in na selektivne herbicide, ki uničujejo samo določene vrste rastlin. Odvisno od namena uporabe delimo herbicide še na silvicide (ti uničujejo gozdne komplekse), arboricide (za uničevanje lesnih rastlin), defoliantov (ti povzročajo predčasno opadanje listja z dreves in desikante (ti povzročajo ovenelost rastlinskih vrst).

Herbicide lahko uporabljamo v koristne namene za odpravljanje različnih vrst plevela, lahko pa jih uporabljamo tudi v vojne-razdiralne namene.

UPORABA HERBICIDOV V VOJNE NAMENE

Kemijska sestava herbicidov je fenoksi-očetna kislina, ki škodljivo deluje na rastlinske vrste. V vrsti poskusov so ugotovili, da z določeno vrsto herbicidov uničimo setev oziroma žetev pšenice, t. j. uničimo proizvodnjo hrane.

Herbicidi so bili uporabljeni prvič leta 1950. Uporabili so jih Britanci v vojnih operacijah na Malaji za predčasno opadanje listja v džungli. Od leta 1961 do 1970 so jih množično uporabljali Američani v jugovzhodni Aziji (Južni Vietnam).

Desetletna uporaba herbicidov v Vietnamu izkazuje katastrofalne posledice. Američani so uporabljali in preskušali štiri vrste herbicidov:

- diklor fenoksi očetno kislino
- triklor fenoksi očetno kislino
- triklor pikolinsko kislino (pikloram) in
- dimetil arzenovo kislino (kakodilna kislina).

V vietnamski vojni so herbicide posipavali iz zraka na prizadeto območje (riževa polja) iz posebej pripravljenih avionskih rezervoarjev. Napadi s herbicidi se izvajajo v pogojih inverzije ali nevtralnega stanja, to je ponoči med 2. in 3. uro ali zjutraj med 8. in 9. uro, v jasnem in sončnem vremenu ali v oblačnem vremenu (brez dežja) pri hitrosti vetra 2 m/sek.

Namen Američanov v Vietnamu je bil dosežen z uporabo herbicidov:

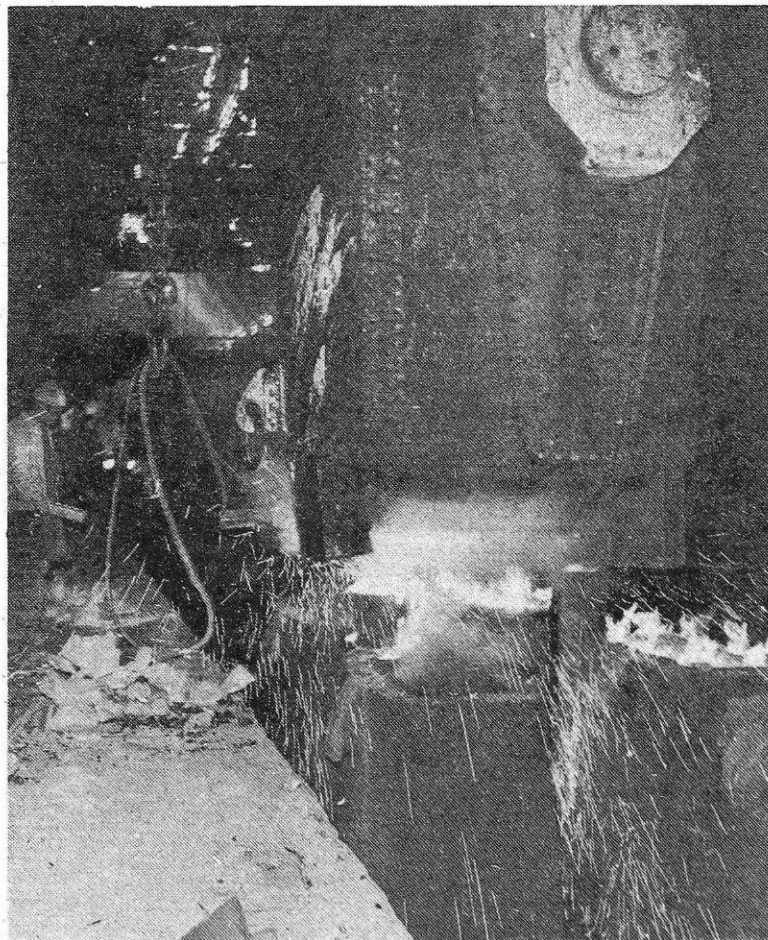
- ogolili so džunglo (predčasno opadanje listja z drevja) — s tem so zmanjšali maskirno disciplino Vietnamcev na minimum.
- uničevanje žetve pšenice in riža.

Toda tudi ta dva dejavnika nista dosti vplivala na borbena morala Vietnamcev.

Sovjetski viri informacij navajajo, da so v obdobju 1962—1970 Američani na ozemlju južnega Vietnama posuli okrog 50.000 ton herbicidov in s tem uničili okrog 1.530.620 ha gozdov in posevkov. Prizadete je bilo 10 % celotne površine obdelovalne vietnamske zemlje. Največ je bilo uničenih gozdov.

RAZMIŠLJANJA O PRIZADETOSTI NAŠEGA OZEMLJA

Analiza prizadetosti našega rastlinstva na teritoriju SFRJ nam narekuje razdelitev na dve področji: gorsko-planinski in ravninski predel. Z izjemo kraškega področja v priobalnem pasu je gorsko-planinski svet poraščen z listavci, kjer so zastopane tudi skupine zimzelene drevja in grmovja.

Vlivanje jekla (Foto I. Kučina)

POTEK SAMOUPRAVNIH AKTIVNOSTI V JANUARJU

Čeprav smo že konec meseca februarja, še vedno ne moremo podati dokončnega pregleda, kakšna so stališča oziroma ugotovitve delavskih svetov o zadevah, ki so bile dane v obravnavo s »programom samoupravnih aktivnosti za januar« 30. decembra 1981. Še vedno namreč ne razpolagamo s sklepi delavskih svetov TOZD Livarna (sesta se je 17. februarja), TOZD Profilarna (seja bo 25. februarja) in delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje (seja je bila 23. februarja).

Vendar pa je že sedaj očitno, da se bodo ponekod nekatere samoupravne aktivnosti iz decembra prenesle še v marec (če jih ne bodo obravnavali na tistih sejah, na katerih bodo obravnavali zaključni račun, zadnji rok je 28. februar).

Tako na primer, iz decembrskega programa ni bil obravnavan še samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD na delavskih svetih v TOZD PLAVŽ, ŽEBLJARNA, MONTER in v vseh treh DELOVNIH SKUPNOSTIH, samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za ceste na delavskem svetu TOZD PLAVŽ (ta je bil v dveh TOZD in eni delovni skupnosti zavržen), samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini na delavskem svetu TOZD ELEKTRODE ter pravilnik o popisu (inventuri) sredstev in njihovih virov na delavskih svetih TOZD JEKLOVLEK, ELEKTRODE IN MONTER.

In kako je bilo z izvajanjem programa samoupravnih aktivnosti za januar 1982 — če seveda izvajamo tisti dve TOZD in delovno skupnost, ki so omenjene v uvodu in od katerih še nismo prejeli sklepov?

Z obravnavanjem predloga samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih planov bank

zdrženih v Ljubljansko banko za obdobje 1981—1985 ter osnutka samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske Kranj za obdobje 1981—1985 zaostaja še delavski svet TOZD ŽICARNA.

Glede razprave o dodatkih k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Jesenice, kot že rečeno, še nimamo podatkov iz TOZD LIVARNA, PROFILARNA in DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR in NOVOGRADNJE, s pripombami pa so bili potrjeni v desetih temeljnih organizacijah in dveh delovnih skupnostih. V TOZD Remontne delavnice delavci dodatkov niso sprejeli. Delavski svet je ugotovil, da je za dodatke glasovalo le 37,5% delavcev. In kakšni so bili razlogi za to?

Stališče delavskega sveta (na osnovi gornje ugotovitve) je takšno: »Delavski svet je zadalži delegate TOZD v delavskem svetu Železarnice, da na seji posredujejo naslednjo pripombo delavcev: Delavci k samim dodatkom nimajo bistvenih pripomb, ne strinjajo pa se z načinom, kako je bil material dan v javno razpravo. Nove prispevne stopnje so bile že objavljene in obračunane pred pričetkom javne razprave. Postopek, kot je bil speljan v tem primeru, ko se daje v odločanje stvari, ki so že odločene, zmanjšuje zaupanje delavcev v moč in učinkovitost sistema socialističnega samoupravljanja.«

Predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice za obdobje 1981—1985 je bil obravnavan v vseh TOZD in delovnih skupnostih (seveda ne štejemo tistih treh delavskih svetov, od katerih še nimamo sklepov). S pripombami je bil potrjen v dveh TOZD in dveh delovnih skupnostih, v TOZD Remontne delavnice in v TOZD Družbena prehrana pa je bil zavržen.

Predlog samoupravnega sporazuma o solidarnem združevanju sredstev za nadaljnji kvaliteten razvoj hokeja na Jesenicah v obdobju 1981—1985 med železarji ni našel pravo podporo. Zavržen je bil kar v dvanajstih temeljnih organizacijah in eni delovni skupnosti, v TOZD ŽICARNA in v TOZD TRANSPORT pa bodo dokončno ugotovili v zvezi z njim izrekli na prihodnji seji delavskega sveta. Brez pripomb je bil sprejet le na delavskem

svetu TOZD Valjarna žice in profilov in na delavskem svetu delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve (tu je treba opozoriti, da delavski svet delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve — tako je razvidno iz sklepa — ni ugotavljal rezultatov odločanja z osebnim izjavljanjem po skupinah, temveč so zanj glasovali kar delegati delavskega sveta, kar je v nasprotju z našimi samoupravnimi akti). S pripombami je bil potrjen na delavskem svetu TOZD PLAVŽ in TOZD JEKLOVLEK, pogojno, vendar s tako kritičnimi pripombami, da so v bistvu odklonilne, pa tudi v TOZD ŽEBLJARNA.

Za ilustracijo pogledimo, kakšne pogoje postavljajo delavci v TOZD Žebeljarna. Sprejeli so ga (52,87% delavcev) z zahtevo, da se v predloženo besedilo sporazuma vnesejo pripombe SDS (sporazum po ugotovitvi delavskega sveta ne more biti podpisan, dokler s temi pripombami ne bo dopolnjen in tak dan v dokončno potrditev delavcem). Pripombe pa so naslednje:

- urediti odnose v HK in izločiti iz vrst kluba vse tiste (funkcionarje ali igralce), ki ne delajo v duhu zdravilnih športnih in samoupravnih načel. Izjema ne sme biti niti najboljši igralec;

- igralcem, ki zahajajo v gostilne, je treba prepovedati nastope v moštvu Jesenic in še toliko prej v državni reprezentanci;

- vsi hokejisti morajo biti v delovnem razmerju v delovni organizaciji;

- za treninge v klubu ne smejo imeti oprostitev od dela. Trenirajo naj v prostem času;

- oprostitev od dela naj se odobri samo igralcem, ki vadijo na skupnih pripravah državne reprezentance.

Na sklepe treh delavskih svetov, ki smo jih že večkrat omenili, čakamo tudi v zvezi s tem sporazumom. V program samoupravnih aktivnosti za januar spada tudi predlog prednostne liste upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj za leto 1982/1983. Obravnavali ga še niso v TOZD ŽICARNA in v DELOVNI SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE, podatkov pa seveda, dokler ne dobimo sklepov, nimamo še iz TOZD Livarna, Profilarna ter iz delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje.

Po programu samoupravnih aktivnosti za januar bi morali v januarju obravnavati tudi pravilnik o varstvu pri delu, pravilnik o delovnih razmerjih ter pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti. Ker pa je bilo to gradivo v Železarni prepoznano objavljeno (ne po krivdi Železarnice), se je razpravo o teh treh pravilnikih vključilo v program samoupravnih aktivnosti za februar.

CPSI — Božidar Lakota

Praktikantki pri pakiranju pločevine v hladni valjarni Bela (Foto S. Kokalj)

TOZD Valjarna debele pločevine

18. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine Jože Plemelj je 31. januarja sklical 18. redno sejo in delegatom predlagal dnevni red z dvanajstimi točkami.

Po pregledu sklepov zadnje seje so delegati ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni.

Elaborat o inventuri za leto 1982, so po obravnavi sprejeli skupaj s predloženimi ugotovitvami in sklepi centralne inventurne komisije.

V nadaljevanju seje so obravnavali in glasovali, oziroma sprejeli ugotovitvene sklepe o naslednjih osnutkih, dodatkih oziroma predlogih samoupravnih sporazumov:

- osnutek samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana LB — Temeljne banke Gorenjske Kranj, za obdobje 1981—85 so sprejeli brez pripomb, obenem pa so soglašali s predlogom Temeljne banke in za morebitne spremembe pooblastili svojega delegata, da glasuje za dodatne spremembe na skupščini članic LB-Temeljne banke Gorenjske Kranj.

- Seznanjeni so bili, da so dodatke k samoupravnim sporazumom temeljnih planov SIS občine Jesenice za obdobje 1981—85 obravnavale vse samoupravne delovne skupine. Za dodatke so od 163 delavcev glasovali 103, proti jih je bilo 17. Izjema je bil dodatek za SIS za zaposlovanje, za katerega je glasovalo 85 delavcev, proti pa jih je bilo 35.

Na osnovi glasovanja po samoupravnih delovnih skupinah so delegati delavskega sveta sprejeli ugotovitveni sklep, da TOZD pristopa k dodatkom samoupravnih sporazumov, za podpisnika pa so pooblastili Jožeta Plemelja.

Zaradi pripomb delavcev na dodatek k samoupravnemu sporazumu o temeljnih planov SIS za zaposlovanje so sprejeli sklep, da mora

vodja delegacije za skupščino te skupnosti na naslednji seji delavskega sveta podati poročilo o delu delegacije in odgovoriti na pripombe SDS.

- Za samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v KS v občini Jesenice za obdobje 1981—85 je glasovalo 118 delavcev, štirje so bili proti. Sprejeli so ugotovitveni sklep, da TOZD pristopa k temu samoupravnemu sporazumu. Za podpisnika so imenovali predsednika DS.

- Predloga samoupravnega sporazuma o solidarnem združevanju sredstev za nadaljnji kvaliteten razvoj hokeja na Jesenicah v obdobju 1981—85 na osnovi glasovanja na SDS, kjer je bilo 106 delavcev proti in 14 za, niso sprejeli.

Predlog prednostne liste upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj za leto 1982—83 so sprejeli v predloženi obliki.

Po obravnavi predloga komisije za razpis in izbiro opreme za finalizacijo debele pločevine so delegati sklenili, da se kupi ravnalni stroj pri firmi Demag Mannesmann Sack.

Na predlog odbora za delovna razmerja so sprejeli sklep, da je zaradi velike količine plošč, ki jih je treba zrezati na sektorjih, potrebno čimprej prijeti z delom na sektorjih na tri izmene. Preko kadrovskega sektorja je treba poslati zahtevek republiškem sekretariatu za delo za odobritev nočnega dela žensk.

Na koncu seje so sprejeli še sklep, da se posreduje v javno razpravo po samoupravnih delovnih skupinah osnutek pravilnika o delovnih razmerjih, osnutek pravilnika o disciplinski in odškodninski odgovornosti ter osnutek pravilnika o varstvu pri delu.

IS

Železarski globus

MAVRETANIJA

Mavretanska državna rudarska družba SNIM odpira nov rudnik bogate železove rude z vsebnostjo železa 65—66%, ki bo pričel obratovati v letu 1984. V prvi fazi bo imel letno proizvodno zmogljivost 6 milijonov ton te železarske surovine, s kasnejšim postopnim povečanjem na 9 milijonov ton in v končni fazi na 15 milijonov ton.

ZAIRE

Ta afriška država spada med pomembne svetovne proizvajalce zlitine feromangana in manganove rude. Svetovna gospodarska recesija je tudi močno prizadela zairski izvoz tako feromangana kot tudi rude. V preteklem letu je izvoz feromangana padel na samo 4.000 ton, medtem ko je bila leta 1981 dosežena količina 30.750 ton. Zaradi prav tako slabšega izvoza manganove rude je ob koncu leta 1982 narasla zaloga te surovine na 560.000 ton.

PREGLED SEŠTANKOV SDS

Med zapisniki, ki smo jih prejeli minuli teden, je še vedno nekaj takšnih, ki se nanašajo na izvajanje programa samoupravnih aktivnosti za januar (dodatki k SaS o temeljnih planih SIS občine Jesenice za obdobje 1981—1985, predlog sprememb SaS o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih v občini Jesenice za obdobje 1981—1985, predlog SaS o solidarnem združevanju sredstev za nadaljnji kvaliteten razvoj hokeja na Jesenicah). Vse več pa je takšnih, ki se nanašajo na izvajanje programa samoupravnih aktivnosti v februarju. (pravilniki: o varstvu pri delu, o delovnih razmerjih in o disciplinski in odškodninski odgovornosti; poročila SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje; SaS o ustanovitvi občinske energetske skupnosti za Gorenjsko, SaS o ustanovitvi samoupravne komunalne skupnosti za območje občine Jesenice). Opazna je tudi sindikalna aktivnost (evidentiranje delegatov za samoupravne organe, volitve delegatov za letne programske konference osnovnih sindikalnih organizacij). Iz prejetih zapiskov kot običajno povzemamo predvsem stališča, vprašanja in predloge delavcev v zvezi z ožjo obrtno problematiko.

SDS plavž 3 (TOZD PLAVŽ) je obravnavala vse tri omenjene pravilnike, evidentirala pa je tudi delegate za samoupravne organe ter izvolila tri delegate za sindikalno konferenco.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike. SDS SM peči 1, 2 in 3, livna jama 1, 2 in 3, priprava vložka 1, 2, 3 in 4, elektropeči 1, 2 in 4, BBC peč, kontiliv 1 in 2, predelava talilniških odpadkov ter ponvično gospodarstvo 2. Sestanki so bili večinoma sklicani zaradi evidentiranja delegatov za samoupravne organe in volitev delegatov za sindikalne konference, ponekod pa so bile obravnavane tudi nekatere zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti. SDS SM peči 1 želi dobiti pojasnilo, do kdaj bo rešen problem tople vode v kopalnicah. SDS SM peči 2 v zvezi z evidentiranjem delegatov za samoupravne organe pripominja, da je iz SM oddelka delegiranih premajhno število delavcev. SDS livna jama 2 je namesto predlaganega delegata, ki naj bi zastopal njihovo izmeno, pa v njihovi izmeni sploh ne dela, predlagala drugega delegata.

SDS vodstvo TOZD ter modelna mizarna (TOZD LIVARNA) sta na skupnem sestanku dne 15. februarja obravnavali dodatke k SaS o temeljnih planih SIS občine Jesenice, predlog sprememb sporazuma o združevanju sredstev za financiranje potreb v krajevnih skupnostih ter predlog SaS o solidarnem

združevanju sredstev za nadaljnji kvaliteten razvoj hokeja na Jesenicah.

Iz TOZD HLADNA VALJARNA BELA smo prejeli zapisnike SDS žarilnica 1, 3 in 4, valjarna 1 in 3 ter priprava dela odprema. Obravnavale so celoten program samoupravnih aktivnosti za februar (razen zaključnega računa za lansko leto) ter dopolnitve k pravilniku za izračun premij za boljše proizvodnjo, evidentirale pa so tudi delegate za samoupravne organe ter izvolile delegate za sindikalno konferenco. SDS žarilnica 1 je na sestanku predlagala povečanje plačilne grupe za čistilke oziroma povišanje stimulacije. Njihovo skupno mnenje je, da imajo čistilke prenizek osebni dohodek glede na delo, ki ga opravijo. Več delavcev tudi zanima, zakaj je treba na sindikalno organizacijo nasloviti prošnjo za denarno pomoč v primeru daljše boleznit ter koliko delavcev je v primeru, da so bili bolni več kot 30 dni, dobilo pomoč brez prošnje. SDS žarilnica 4 se pritožuje nad obsežnostjo gradiva, ki ga je bilo treba obravnavati na tem sestanku. Ugotavljajo, da tako obsežno gradivo vzbuja odpor in da trpi zato tudi kvaliteta obravnave. Upajo, da do tega ne bo več prihajalo. Zaradi močno zapršenih žaric nad »SAN« pečmi je močno okrnjena vidljivost. Zato zahtevajo, da se jih očisti, oziroma da se dotrajane žarnice zamenja. Delavci, predvsem tisti iz popoldanske izmene, niso zadovoljni z novim voznim redom delavskega avtobusa — »kroparja«. Pravijo, da vsi tisti, ki se vozijo z njim zlasti na popoldansko izmeno, zamuja na delo zaradi večkratnih postankov in zaradi čakanja pred železniškimi zapornicami v Lescach. Vodstvu predlagajo, naj posreduje pri »Viatorju«, da bo poskrbel za pravočasen prevoz na delo. Težave jim povzročajo tudi ventilatorji na strehi, ki ne delujejo, zato se kislini hlapi in drugi plini zadržujejo v hali. Na sestanku SDS valjarna 1 so brusilci in žerjavovodje menili, da bi se tudi njim morale priznati 100% premije (in ne le do 70%, kot je predlagano). Pričakujejo, da jim bo podano ustrezno pojasnilo, zakaj do premije v višini 100% niso upravičeni. SDS meni, da imajo tudi čistilke, ki imajo že tako nizko plačilno kategorijo, prenizko premijo. Zanima jih tudi, zakaj se ne obravnava predlog za povečanje kategorij čistilk. Valjavci CTM vprašujejo, če bi bilo na vratih možno napraviti značno zaveso, ki bi jih zaščitila pred preprihom. Vrata so zlasti na dopoldanski dnini več odprta kakor zaprta. Valjavci ZRM opozarjajo, da je na mrazu v tem letnem času težko delati, ter vprašujejo, zakaj se ne očistijo kaloriferji. Zanima jih tudi, »kdaj se bo kaj premaknilo z gradnjo stene med lužnico in valjarno«. Pri tem posebej opozarjajo, da je zaradi kisliniskih hlapov računalnik in tudi vsi komandni pulti v »izredno slabem stanju«. Kisliniski hlapi slabo vplivajo tudi na počutje delavcev pri strojih. Torej bi že iz zdravstvenih razlogov kazalo nekaj ukreniti v zvezi z gradnjo te stene. Ali ni že to dovolj, da morajo vdihovati emulzijsko paro ter prah. Kvaliteta brušenja valjev ima velik vpliv na kvaliteto hladno valjanih trakov, menijo člani SDS valjarna 3. Zato so enotnega mnenja, da je

višina participacije za brusilce valjev premajhna in predlagajo, naj bi se jim participacija na premiji s sedanjih 70% povečala na 100%.

Iz TOZD JEKLOVLEK so prejeli zapisnike SDS hladna predelava 2, adjustaža 1 ter brusilnica 1. Obravnavale so v glavnem posamezne zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za januar. SDS brusilnica 1 je obravnavala tudi poslovno poročilo za leto 1982, s kritičnim poudarkom predvsem do svojega lastnega dela. Menili so, da niso naredili vsega, da bi bilo lahko njihovo delo boljše in bolj uspešno glede na akcijski program in stabilizacijska prizadevanja. Kljub temu pa hkrati ugotavljajo, da je »iz pregleda in rezultatov dela razvidno, da so dosežki ob vseh ovirah in težavah, ki so nas med letom spremljale, še kar zadovoljivi in ponekod tudi ugodnejši, kot smo pričakovali.«

SDS zavijalnice (TOZD ŽEBLJARNA) je poleg vseh treh pravilnikov, ki jih omenjamo v uvodu, obravnavala tudi sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD. Spregovorila je tudi o proizvodnji in izvajanju stabilizacijskega programa v januarju. V zvezi s tem poudarja: »SDS je še vedno ogorčena glede nečistih žičnikov in seveda preveč izmečka, katerega bi bilo lahko ob dobri organizaciji dela bistveno manj.« Precej govora je bilo tudi o delovni in tehnološki disciplini in o nezdružljivih medsebojnih odnosih, zlasti med posameznimi delavkami, pa o nečistočih in neredu na delovnih mestih pri tresalnih strojih. Dogovorili so se, da bodo vsak dan ob koncu dne odstranili krilca, papir in smeti v za to pripravljene silose. Ta dogovor so podkrepili s sklepom, da bo tisti, ki se tega reda ne bo držal, za ta dan ob dnevnem premiju, ki je namenjena predvsem za boljše in bolj gospodarno delo.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vzdrževanje plavž 1 ter vzdrževanje Javornik 1 in 2. Obravnavale so vse tri v uvodu omenjene pravilnike, evidentirale pa so tudi delegate za samoupravne organe ter izvolile delegate za sindikalno konferenco. SDS vzdrževanje plavž 1 opozarja, naj se »čimprej reši problem strojnikov vetrila aglomeracije«, pa tudi »problem ogrevanja garderob (remont)«. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 pod razno opozarjajo na (očito nerešljiv) problem naše zobozdravstvene ambulante (predloga čakalna doba) in v zvezi s tem prosita za pisni odgovor. Nezadovoljni so tudi s čistočo in hrano v kantini (mrzli obroki, mrzle in postane klobase), moti pa jih tudi to, da je delikatesna hrana dražja kot v mesnicah (zakaj?). Predlagajo, naj se »številni dni za upravičenost do premije izračuna po enakem ključu kot za bone za milico«.

SDS mehanična delavnica, OTK (DELOVNA SKUPNOST ZA EKONOMIKO, TKR TER NOVOGRADNJE) je brez konkretnih dodatnih predlogov potrdila pravilnike, ki jih omenjamo v uvodu, v predlaganem besedilu.

Center za proučevanje samoupravljanja ter informiranje — Božidar Lakota

PROIZVODNI STROŠKI V LETU 1982

(Nadaljevanje s 1. strani)

V letu 1982 so planirane stroške presegle naslednje temeljne organizacije: Jeklarna, Valjarna blumingštel, Vratni podboji, Strojne delavnice, Remontne delavnice, Vzdrževanje in Transport.

V temeljni organizaciji **PLAVŽ** so bili stroški v letu 1982 za 52,6 milijona din nižji od načrtovanih.

Stroški vložka so bili nižji za 60 milijonov din zaradi nižje porabe rude na plavžu od planirane in večje porabe domače rude v aglomeraciji. Nižja poraba koksa je stroške znižala za 17,4 milijona din. Izdelali so več mrzlega surovega železa, kot so planirali, dosegli so tudi višje dobropise ter tako stroške znižali za 8,8 milijonov din.

Stroški predelave so bili višji za 33,6 milijona din zaradi višjih stroškov investicijskega vzdrževanja ter povečane amortizacije.

V temeljni organizaciji **JEKLARNA** so planirane stroške presegli za 85,9 milijona din.

V SM jeklarni so stroške zvišali za 22,1 milijona din. Spremenjen asortiment vložka je stroške znižal za 48 milijonov din, znižanje za 115,8 milijona din pa je nastalo zaradi manjše porabe kovinskih dodatkov. Izplen je bil nižji od planiranega za 0,5 odstotne točke in je stroške zvišal za 10 milijonov din. Stroške so zvišale tudi interne reklamacije za 86,4 milijona din. Vrednost proizvodnje je bila višja za 19,4 milijona din. Predelavni stroški so bili višji za 108,9 milijona din zaradi večjih stroškov remontov in investicijskega vzdrževanja, višjih osebnih dohodkov ter stroškov pomožnega materiala (poraba ni odstopala od normativov).

V elektrojeklarni so stroške presegli za 109,3 milijona din. Zaradi porabe legiranih odpadkov namesto kovinskih dodatkov, večje porabe starega železa namesto grodja ter spremembe v programu proizvodnje so stroške vložka znižale za 441,4 milijona din. Izplen je bil nižji za 0,5 odstotne točke in je stroške zvišal za 5 milijonov din, valjarne pa so jo obremenile za 35,9 milijona din, asortiment proizvodnje je bil slabši od planiranega, tako da je bila vrednost proizvodnje nižja za 353,8 milijona din.

Stroški predelave so bili višji za 156 milijonov din. Največ so porasli stroški remontov, večja je bila poraba zemeljskega plina (za 7,52 Nm³/t) ter elektrod (za 0,97 kg/t), povečala pa se je tudi amortizacija.

Na kontilivu so bili stroški nižji za 27 milijonov din. Manj so porabili pomožnega materiala, manjši so bili stroški remontov, asortiment prodanih gredic pa je bil kvalitetnejši.

Tudi PTO oddelek je imel za 18,2 milijona din nižje stroške. Izkopali so 9.195 ton starega železa, tujim naročnikom pa so odpremili 52.561 ton žilindrov.

Temeljna organizacija **LIVARNA** je v letu 1982 imela za 0,2 milijona din nižje stroške od načrtovanih. Stroški na vložku so bili nižji za 14,6 milijona din zaradi presežanja planiranega izplena v jeklovilarni in večje porabe odpadnih barvnih kovin v kovinolitarni. Vrednost proizvodnje je bila nižja za 4,5 milijona din. Stroški pri predelavi so bili višji za 9,9 milijona din zaradi povečane amortizacije ter nedoseganja plana v kovinolitarni.

Temeljna organizacija **VALJARNA BLUMINGŠTEKEL** je imela za 129,3 milijona din višje stroške od planiranih, od tega na vložnem materialu za 93,1 milijona din, pri predelavi pa za 63,2 milijona din. Slabši izplen tako na blumingu kot na štelu je stroške zvišal za 136,8 milijona din. Zvišanje v višini 33,1 milijona din je nastalo zaradi manj doseženih dobropisov za odpadke ter dvakratnega valjanja domačih slabov. Z internimi reklamacijami so stroške znižali za 39,7 milijona din, znižanje za 4,8 milijona din je zaradi nižje cene nabavljenega vložka. Zaradi uporabe tujega vložka so imeli dodatne stroške za 5,6 milijona din. S prodajo pločevine III. a kvalitete so stroške znižali za 32,4 milijona din.

Stroški pri predelavi so bili višji od predvidenih za 36,2 milijona din predvsem zaradi nedoseganja planirane proizvodnje ter višjih stroškov za osebne dohodke in rezervne dele.

V temeljni organizaciji **VALJARNA ŽICE IN PROFILOV** so imeli za 2,2 milijona din nižje stroške, kot so planirali.

Stroški vložka so bili višji za 3,1 milijona din. Manj doseženih dobropisov ter višje cene gredic iz kontiliva so stroške vložka zvišale za 22,1 milijona din. Na druge temeljne organizacije so se razbremenili za 1,9 milijona din. S presežanjem planirane

negi izplena za 0,9 odstotne točke ter s preklasifikacijami so stroške znižali za 17 milijonov din.

Predelavni stroški so bili nižji za 5,3 milijona din zaradi nižjih stroškov materiala na delovni nalog, specifičnega orodja in energije.

V letu 1982 so v temeljni organizaciji **VALJARNA DEBELE PLOČEVINE** planirane stroške znižali za 24,6 milijona din.

Stroški vložka so bili nižji za 46,5 milijona din. Zaradi presežanja planiranega izplena za 0,2 odstotne točke so stroške znižali za 5 milijonov din. Spremembe v zalozah nedovršene proizvodnje so stroške znižale za 12,6 milijona din. Znižanje za 28,9 milijona din je zaradi nižje cene nabavljenih slabov. Z uporabo nabavljenih slabov so imeli neplanirane stroške v višini 13 milijonov din.

Predelavne stroške so presegli za 21,9 milijona din predvsem zaradi nedosežene planirane proizvodnje. V temeljni organizaciji **HLADNA VALJARNA BELA** so bili doseženi stroški za 279 milijonov din nižji od načrtovanih.

S presežanjem planiranega izplena za 2,9 odstotne točke so stroške vložka znižali za 355 milijonov din. Z internimi reklamacijami so stroške znižali za 75 milijonov din, zaradi nedoseganja planiranega asortimenta pa so bili stroški nižji za 70 milijonov din. Zaradi nižjih cen nabavljenega vložka so bili stroški nižji za 153,6 milijona din. Pri uporabi nabavljenega vložka so nastali stroški v višini 26,6 milijona din.

Stroški pri predelavi so bili višji za 75,9 milijona din. Največ so se po višali fiksni stroški zaradi nedoseganja planirane proizvodnje.

Za 148,4 milijona din nižje stroške od načrtovanih je imela tudi temeljna organizacija **HLADNA VALJARNA JESENICE**.

Stroški vložka so bili nižji za 150 milijonov din. Z internimi reklamacijami in s spremembami v zalozah nedovršene proizvodnje so stroške znižali za 7,2 milijona din.

Večja poraba domačega vložka od planirane je stroške zvišala za 2,6 milijona din. Planirani izplen so presegli za 1,9 odstotne točke in s tem stroške znižali za 7,8 milijona din.

Temeljna organizacija je imela za 136,7 milijona din nižje stroške zaradi nižje cene nabavljenih toplo valjanih travkov. Storitnost pri proizvodnji s tujim vložkom je bila manjša, tako da so nastali dodatni stroški za 67,9 milijona din.

Predelavni stroški so bili večji za 1,6 milijona din predvsem zaradi porabe dražje akumulatorske žveplene kisline in dokončnega obračuna obresti kreditov.

Temeljna organizacija **ŽICARNA** je imela v letu 1982 za 20,4 milijona din nižje stroške od načrtovanih.

Stroški vložka so bili nižji za 38 milijonov din. Zaradi večje porabe domačega vložka in spremembe asortimenta vložka so planirane stroške zvišali za 14 milijonov din. Planirani izplen so presegli za 0,9 odstotne točke in tako stroške znižali za 14,6 milijona din. Znižanje za 37,4 milijona din je zaradi nižje cene nabavljenega žice. Nižja storitnost pri proizvodnji s tujim vložkom je povzročila dodatne stroške v višini 24,3 milijona din.

Predelavni stroški so bili višji za 17,6 milijona din predvsem zaradi povečanja amortizacije in nedoseganja planirane proizvodnje.

V temeljni organizaciji **PROFILARNA** so imeli za 16,9 milijona din nižje stroške od načrtovanih, od tega za 11,3 milijona din na vložku in za 5,6 milijona din pri predelavi.

Planirani izplen so presegli za 0,4 odstotne točke in s tem stroške vložka znižali za 1,1 milijona din. Poleg tega so stroške znižali še z internimi reklamacijami za 1,7 milijona din ter z nižjimi cenami nabavljenega vložka za 8,5 milijona din.

V temeljni organizaciji **V RATNI PODBOJI** so planirane stroške presegli za 10 milijonov din.

Stroški vložka so bili nižji za 2,3 milijona din zaradi presežanja planiranega izplena za 4 odstotne točke ter internih reklamacij za 0,4 milijona din.

Stroški pri predelavi so bili višji za 12,7 milijona din predvsem zaradi nedoseganja planirane proizvodnje.

Temeljna organizacija **JEKLOVLEK** izkazuje znižanje planiranih stroškov za 5,8 milijona din.

Stroški vložka so bili nižji za 2,1 milijona din. Višje stroške od planiranih so imeli zaradi višje cene nabavljenega vložka za 1,6 milijona din ter sprememb v zalozah nedovršene proizvodnje in preklasifikacij za 3,8 milijona din. Planirani izplen so presegli za 1,1 odstotno točko, kar je stroške vložka znižalo za 7,5 milijona din. Predelavni stroški so bili nižji za 7,7 milijona din zaradi manjše

porabe ter presežanja planirane proizvodnje.

Nižje stroške za 18,6 milijona din izkazuje tudi temeljna organizacija **ELEKTRODE**.

Višje stroške od planiranih so imeli zaradi nedoseganja planiranega izplena za 2,4 milijona din ter uporabe uvožene žice za 12,1 milijona din. Nižja cena kupljene Emone je stroške znižala za 19,1 milijona din.

Stroški predelave so bili nižji za 14 milijonov din zaradi presežanja planirane proizvodnje in manjše porabe pri predelavi.

V temeljni organizaciji **ŽEBLJARNA** so imeli za 20,2 milijona din nižje stroške od načrtovanih.

Stroški vložka so bili nižji za 17,9 milijona din. Znižanje za 12,6 milijona din je zaradi nižje cene nabavljenega žice. Večja poraba valjane žice je stroške znižala za 6,3 milijona din. Planiranega izplena niso dosegli, kar je stroške zvišalo za 1 milijon din.

Stroški predelave so bili nižji za 2,3 milijona din zaradi manjše porabe pri predelavi.

V temeljni organizaciji **STROJNE DELAVNICE** so planirane stroške presegli za 6,6 milijona din predvsem zaradi višjih stroškov materiala za popravilo in vzdrževanje ter višjih osebnih dohodkov.

Zvišanje — znižanje — december in leto 1982

TOZD	December	Jan.—December	Povprečno
Plavž	26.243.357	-52.618.650	-4.384.887
Jeklarna	48.357.945	85.863.574	7.155.298
Livarna	3.486.693	-161.577	-13.465
Valjarna blumingštel	2.628.342	129.268.691	10.772.391
Valjarna žice in profilov	9.907.198	-2.211.706	-184.308
Valjarna debele pločevine	5.262.448	-24.552.934	-2.046.078
Hladna valjarna Bela	-26.648.301	-279.032.591	-23.252.716
Hladna valjarna Jesenice	3.753.118	-148.429.052	-12.369.088
Žičarna	14.550.556	-20.432.209	-1.702.684
Profilarna	-7.346.714	-16.878.191	-1.406.516
Vratni podboji	1.778.498	10.001.112	833.426
Jeklovlek	6.141.643	-9.857.128	-821.427
Elektrode	-7.492.662	-18.612.425	-1.551.035
Žebljarna	-526.519	-20.246.499	-1.687.208
Strojne delavnice	6.507.069	6.581.186	548.432
Remontne delavnice	9.642.758	8.904.599	742.050
Vzdrževanje	11.577.559	15.635.122	1.302.926
Energetika	74.409.885	-42.304.464	-3.525.372
Transport	1.797.435	3.353.646	279.470
Skupaj	184.030.338	-375.729.496	-31.310.791

Temeljna organizacija **REMONTNE DELAVNICE** je planirane stroške presegla za 8,8 milijona dinarjev zaradi višjih stroškov za osebne dohodke.

Znižanje planiranih stroškov za 42,3 milijona din izkazuje tudi temeljna organizacija **ENERGETIKA**. Največje znižanje stroškov odpade na manjšo porabo mazuta in zemeljskega plina, ker novi kotel na Beli še ne obratuje.

V temeljni organizaciji **VZDRŽEVANJE** so planirane stroške presegli za 15,6 milijona din predvsem zaradi višjih stroškov za osebne dohodke.

V temeljni organizaciji **TRANSPORT** so planirane stroške presegli za 3,4 milijona din zaradi višjih stroškov za osebne dohodke ter višjih stroškov materiala na delovni nalog.

Stroški v delovnih skupnostih so se gibali v okviru planiranih, razen v delovni skupnosti KO-FI, kjer so dejanski stroški presegli planirane predvsem zaradi višjih cen nabavljenega materiala v centralnih skladiščih.

H. J.

NEKAJ O AVTORSKIH DELIH IN PRAVICAH AVTORJEV

Za avtorsko delo velja stvaritev s področja književnosti, znanosti in umetnosti ter drugih področij ustvarjalnosti, ne glede na vrsto, način in obliko izražanja, če ni v zakonu drugače določeno. Avtorji književnih, znanstvenih in umetniških del imajo avtorsko pravico na avtorskih stvaritvah — avtorskih delih, ki jo določa zakon.

Zakon o avtorski pravici določa, kaj se zlasti šteje za avtorska dela. Med drugimi našteva pisana dela (knjige, brošure, članke in druge sestavke), govorna dela (predavanja, govori, besede in druga dela enake narave). Avtor je tisti, ki je dela ustvaril. Za avtorja velja tisti, čigar ime in priimek ali psevdonim nosi delo. Če je avtorsko delo, ki je bilo ustvarjeno s sodelovanjem dveh ali več oseb, nedeljiva celota, gre vsem sodelavcem nedeljiva avtorska pravica. Deleži posameznih sodelavcev se določijo v sorazmerju z dejanskim prispevkom, ki ga je vsak izmed njih vložil v stvaritev avtorskega dela, če niso medsebojno razmerja sodelavcev s pogodbo drugače urejena. Če avtorsko delo, ki je bilo ustvarjeno v sodelovanju dveh ali več oseb, ni nedeljiva celota, ima vsak sodelavec avtorsko pravico na svojem prispevku.

Posebne določbe ima zakon o avtorskih delih, ustvarjenih v delovnem razmerju ali po naročilu. Te se nanašajo na avtorska razmerja glede avtorskih del, ustvarjenih v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in drugih organizacijah ter skupnostih ali organih družbenopolitičnih skupnosti kot rezultat združevanja dela in sredstev. To področje se ureja s samoupravnim splošnim aktom v skladu z zakonom o avtorski pravici.

Organizacija združenega dela ima izključno pravico, da v mejah svoje redne dejavnosti pet let izkorišča avtorsko delo, ki ga je z izvrševanjem svoje delovne obveznosti ustvaril delavec v omenjeni organizaciji združenega dela. Ker je delo ustvarjeno v delovnem razmerju, ni treba delavca kot avtorja vprašati za dovoljenje. Enako velja tudi za organe in skupnosti, ki so navedeni v prejšnjem odstavku.

Za uporabo avtorskega dela, ustvarjenega v delovnem razmerju z družbenimi sredstvi, ima delavec kot avtor pravico do posebnega plačila v skladu s samoupravnimi splošnimi akti in v sorazmerju s prispevkom, ki ga je uporaba njegovega dela imela na povečanje dohodka oziroma na izvrševanje dejavnosti in nalog organizacije, skupnosti ali organa. Delavec kot avtor dela, ustvarjenega v delovnem razmerju, obdrži na takem delu druge avtorske pravice, ki jih ni mogoče omejiti bodisi s samoupravnimi splošnimi akti ali pogodbo.

Pravica objave avtorskega dela, ki je bilo ustvarjeno v delovnem razmerju, obsega pravico do objave ene bibliografske izdaje oziroma pravico do ene razmnožitve. Pri objavi dela, ki je bilo ustvarjeno v delovnem razmerju, mora organizacija združenega dela, skupnost ali organ navesti

ime in priimek avtorja oziroma njegov psevdonim.

Če organizacija, skupnost ali organ ne objavi v delovnem razmerju ustvarjenega dela v roku, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu oziroma pogodbi, pridobi pravico do objave dela avtor. Vendar se lahko še pred potekom roka, navedenega v samoupravnem splošnem aktu, dovoli avtorju, da objavi v delovnem razmerju ustvarjeno delo.

Pri objavi svojih zbranih del sme avtor tudi brez dovoljenja organizacije združenega dela, skupnosti ali organa objaviti v delovnem razmerju ustvarjeno delo, ne glede na to, da je bilo že objavljeno.

Po preteku petih let od dovršitve v delovnem razmerju ustvarjenega dela pripada pravica njegovega objavljanja avtorju. Pravica objavljanja v delovnem razmerju ustvarjenega dela pripada avtorju še pred pretekom roka petih let, če je aktualnost dela omejena na krajši rok.

Zakon posebej določa primer, ko delavec, ki je v delovnem razmerju, pri izvrševanju svojih delovnih obveznosti izdelava strokovno poročilo, referat, uvodni akt ali podobno delo in ne pridobi na takem delu nobenih avtorskih pravic.

Pojasniti je treba še vsebino in izkoriščanje avtorske pravice. Avtorska pravica vsebuje premoženjske oziroma materialne in osebnemoralne avtorske pravice. Materialne avtorske pravice so avtorjeve pravice, da izkorišča delo. To se izkorišča zlasti tako, da se objavlja, predeluje, reproducira, razmnožuje, obdeluje, prikazuje, izvaja, prenaša in prevaja. Avtorsko delo se sme izkoriščati le z avtorjevim dovoljenjem, razen za delo, ki je ustvarjeno v delovnem razmerju. Za vsako izkoriščanje avtorskega dela gre avtorju plačilo, razen ko ima organizacija izključno

pravico izkoriščanja avtorskega dela. Delavec kot avtor takega dela ima v tem primeru pravico do posebnega plačila v skladu s samoupravnim aktom v sorazmerju, ki ga je uporaba njegovega dela imela za povečanje dohodka, oziroma za izvrševanje dejavnosti in nalog organizacije združenega dela.

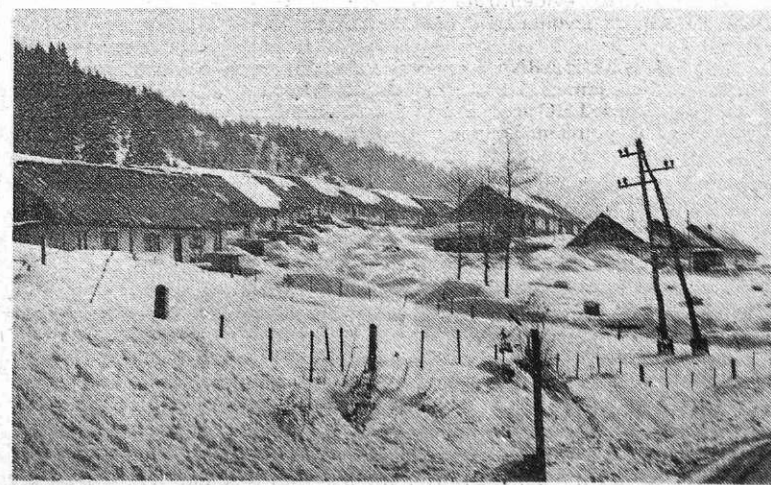
Moralne avtorske pravice so: avtorjeva pravica, da se upre vsaki skazitvi, okrnitvi ali drugačni spremembi svojega dela in pravica, da se upre vsaki uporabi dela, ki bi žalila njegovo čast ali ugled. Avtor ima izključno pravico svoje delo objaviti, reproducirati, razmnožiti, predelati, obdelati, prikazati in ga v kakršnikoli drugi obliki izkoriščati.

Avtorjevo pravico do izkoriščanja dela je mogoče za čas, dokler traja avtorska pravica, ali za določen čas v celoti ali deloma na plačilo ali brezplačno prenesti na posameznike ali na pravne osebe. Tisti, na kogar je prenesena pravica izkoriščanja avtorskega dela, ne more brez soglasja imetnika prenesti te pravice na drugega, če ni v pogodbi drugače določeno in tudi ne karkoli spreminjati. Edino avtor lahko dovoli, da se delo v določenem obsegu spremeni ali predela.

Se nekaj besed o trajanju avtorske pravice. Materialne avtorske pravice trajajo v času avtorjevega življenja in petdeset let po njegovi smrti, če ni za posamezne vrste materialnih avtorskih pravic v zakonu drugače določeno. Kadar je imetnik avtorske pravice pravna oseba (gre za avtorska dela, ustvarjena v delovnem razmerju), preneha avtorska pravica s pretekom petdesetih let od objave dela.

Tisti, čigar materialna in moralna avtorska pravica je kršena, lahko zahteva varstvo pravice in povračilo škode, ki mu je bila s tem prizadeta. Za kršitev avtorskih pravic zakon določa kazniva dejanja in dejanja, ki se štejejo za prekršek, bodisi pravne osebe in odgovorne osebe pravne osebe, kakor tudi posameznika.

R.

Del novega naselja na Hrušici (Foto I. Kučina)

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD VRATNI PODBOJI

Na sedmi seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Vratni podboji, ki je bila 18. januarja, so ocenili delo odbora samoupravne delavske kontrole v preteklem letu. Menijo, da je odbor dobro deloval, lahko bi le še razširil področje svojega delovanja. Bolj mora biti povezan z vodstvom in družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD.

Za podelitev priznanja sveta za družbenoekonomski položaj žensk v občini Jesenice za leto 1983 niso predlagali nobene sodelavke.

Pregledali so sklepe občinskega odbora ZZB NOV Jesenice in dvema sodelavcema odobrili po 2.000 din denarne pomoči. Za pomoč so za sodelavca naprosili tudi izvršni odbor sindikata Železarne.

Dva sodelavca so predlagali za oddih v toplicah doma ali na Češkoslovaškem.

Ker v TOZD Vratni podboji delajo predvsem ženske, sindikalna organizacija nima dovolj denarja za njihovo obdaritev ob osmem marcu tako kot ostale temeljne organizacije v Železarni. Ne bodo jih mogli obdariti in tako spet ne bodo vse ženske v Železarni enako počaščene.

Referent za šport je predlagal, naj bi ob organizaciji tekmovanj celotne Železarne enotno organizirali malico in pijačo za vse ne pa vsaka TOZD posebej.

TOZD PLAVŽ

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Plavž je bila 27. januarja. Ugotovili so, da so vse sprejete sklepe izpolnili.

Pripravljajo se na letno konferenco, ki jo bodo sklicali 24. februarja v Kazini. Ker delavci delajo v štirih izmenah, se bodo konference udeležili posamezni delegati vsake samoupravne delovne skupine — iz vsake SDS pa trije delegati, ki morajo biti izvoljeni do 12. februarja. Vse referente in predsednika izvršnega odbora so zadolžili, da pripravijo poročila o dosedanjem delu.

Na konferenco bodo povabili tudi vse lani upokojene sodelavce.

Članom izvršnega odbora je bilo posredovano priporočilo občinskega sindikalnega sveta, kaj mora sindikat zahtevati od poslovnih struktur, da bi bile razprave o letnih obračunih razumljivo prikazane vsem delavcem.

Podali so še mnenja o nekaterih sodelavcih za skupno disciplinsko komisijo, sedmim, dalj časa bolnim sodelavcem, pa so odobrili denarno pomoč.

TOZD VZDRŽEVANJE

Osma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje je bila 28. januarja.

Obravnavali so priprave na letno konferenco, ki je po statutu obvezna, da se oceni delo sindikalne organizacije. Vse SDS morajo do 15. februarja izvoliti po dva delegata, ki sta na konferenci res pripravljena sodelovati. Konference se bodo udeležili tudi člani izvršnega odbora, vodje področij, sekretariat ZK in

ZSMS izvršnega odbora, vodje področij, sekretariat ZK in ZSMS in posamezni zainteresirani člani kolektiva.

Vsi predsedniki komisij morajo do 5. februarja pripraviti svoja poročila, nadzorni odbor pa pregledati blagajniško stanje. Iz pripravljene gradiva bodo sestavili poročilo za obravnavo na SDS. Na letno konferenco bodo povabili tudi predsednika poslovnega odbora Železarne in mu postavili konkretno vprašanje izgradnje jeklarne 2, konference pa se bo mogoče udeležil tudi predsednik občine.

Izoblikovali so predlog za organe konference.

Ker bodo v začetku marca volitve v samoupravne organe, že marljivo evidentirajo kandidate. Ker je v TOZD zaposlenih okrog 180 mladincev, je tudi OO ZSMS pripravila posebno listo evidentiranih kandidatov. SDS morajo pregledati vse liste z evidentiranimi kandidati, o njih razpravljati in dati pripombe. Izbrali naj bi res take delegate, ki bi bili pripravljeni delati v samoupravnih organih.

Sklenili so, da bodo vsakemu sodelavcu ob 50-letnici življenja izročili darilo v vrednosti 1.000 din. Sklep zajema vse v letošnjem letu, zato bodo tistim, ki so tak življenjski jubilej letos že praznovali, darila izročili na letni konferenci.

TOZD LIVARNA

Sedme redne seje izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Livarna, ki je bila 2. februarja, sta se poleg enajstih članov izvršnega odbora udeležila tudi vodja TOZD in sekretar OO ZK.

Tudi člani tega izvršnega odbora so razpravljali o organiziranju letne konference, ki bo 21. februarja. V pripravi nanjo morajo oceniti delo osnovne organizacije in če so bile oblikovane programske naloge usmerjene v doseganje ciljev stabilizacije. Te naloge so bile dane iz dokumentov 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Vodja temeljne organizacije je zelo pohvalno ocenil delo sindikalne organizacije, saj ima nemalo zaslug pri prehodu na premijski sistem, zavzemala se je za rešitev benifikacijske dobe in sodelovala pri investicijskem programu temeljne organizacije.

Izbrali so tudi najboljšega športnika temeljne organizacije. Vsi so se strinjali, da je to referent za šport, ki ima največ zaslug tudi za izredno množično udeležbo delavcev Livarne na športnih tekmovanjih Železarne. Po množičnosti je Livarna kljub temu, da je po strukturi star obrat, na prvem mestu v Železarni. K tekmovanju bodo bolj morali pritegniti še mladino.

Za podelitev srebrnega znaka sindikata so predlagali sodelavca Milana Mencingerja, ki že dvajset let aktivno in uspešno deluje v sindikalni organizaciji.

Na letno konferenco bodo povabili tudi vse upokojene sodelavce, ki še niso prejeli kipca železarja kot priznanja za vestno delo.

Ob 90-letnici livarne na Jesenicah jo bodo predlagali za državno

odlikovanje, saj menijo, da ima dovolj zaslug za razvoj livarstva pri nas. Za sestavo čim bolj utemeljenega predloga so imenovali tričlansko komisijo.

Vodja TOZD je člane izvršnega odbora seznanil tudi z nekaterimi predvidenimi kadrovskimi spremembami v temeljni organizaciji, ki jih mora obravnavati še odbor za delovna razmerja.

Zavrnilo so prošnjo pevskega zbora Društva upokojencev za denarno pomoč pri nakupu novih oblik, ker menijo, da nimajo dovolj denarja.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Na osmi seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Hladna valjarna Bela, ki je bila 2. februarja, so se najprej dogovorili o evidentiranju možnih kandidatov za delegate samoupravnih organov. Z evidentiranjem naj bi dobili seznam možnih kandidatov, ki so sposobni in pripravljeni delati ter jim delavci zaupajo. Iz teh kandidatov bo koordinacijsko kadrovska komisija sestavila predlog sestave samoupravnih organov, ki ga bodo sindikalne skupine ponovno obravnavale. Vse sindikalne skupine morajo do 20. februarja evidentirati po tri kandidate. Člani izvršnega odbora morajo vplivati, da bodo predlagani res najboljši delavci, ki so pripravljeni aktivno opravljati zaupano funkcijo.

Letno konferenco bodo sklicali 25. februarja po delegatskem sistemu. Iz vsake sindikalne skupine se bosta konference udeležila po dva delegata. Hkrati z izbiro delegatov naj sindikalne skupine preverijo tudi aktivnost svojega delegata v izvršnem odboru osnovne organizacije. Če menijo, da v preteklem letu ni bil dovolj aktiven, naj predlagajo novega člana, ki ga bodo potrdili na konferenci.

Na konferenco bodo povabili še predsednike političnih organizacij v TOZD, predsednika občinskega sindikalnega sveta, predsednika sindikata Železarne, vodjo temeljne organizacije in njegovega pomočnika, vodje oddelkov in vodje proizvodnje.

Ocenjevali so delo osnovne organizacije ZSMS v TOZD in ugotovili, da je po izredno aktivnem obdobju delo zamrlo. Predsednika osnovne organizacije sindikata, OO ZK in namestnika vodja TOZD so zadolžili, da pomagajo mladincem pri oživitvi njihovega dela in pri pripravi volilno-programске konference.

Sprejeli so sklep, da je v sindikalni blagajni lahko največ 5.000 din iz sredstev sklada skupne porabe in in največ 5.000 din iz sredstev članarine. Zavrnilo pa so prošnjo Nogometnega kluba Jesenice za denarno pomoč, ker nimajo sredstev za to namene.

Za državna odlikovanja so predlagali dva dolgoletna delavca Železarne: Franca Lebana in Ivana Muhiča.

TOZD JEKLOVLEK

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Jeklovlek se je sestel na deseti seji 3. februarja.

Sklenili so, da bo letna konferenca 18. februarja, iz vsake SDS pa se je bosta udeležila po dva delegata. Na konferenco so vabljani tudi člani

nadzornega in izvršnega odbora, vodje delegacij za SIS in zbor združenega dela, predsednik delavskega sveta in predsedniki odborov pri DS, predsednik mladine, sekretar OO ZKS in vodja TOZD.

Imenovali so dva člana za razpisno komisijo za imenovanje vodje TOZD.

Ob dnevu žensk bodo vsaki sodelavki podarili čestitko, cvet in 300 din. Čestitke bodo poslali tudi upokojenim sodelavkam.

Predlagali so kandidata za podelitev srebrnega znaka sindikata.

Zaradi priprav na volitve v samoupravne organe bodo sklicali koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo: predsedniki OO sindikata, mladine in ZK ter vodja TOZD. Ti bodo predlagali primerne kandidate. Razprave o kandidatih se morajo pričeti takoj, ker je rok za zaključno razpravo 20. marec.

Razpravljali so o pritožbi SDS Horvat, da referent za šport premalo skrbi za udeležbo sodelavcev na športnih tekmovanjih Železarne, zato bodo sklicali razširjeni sestanek z mladino, da najdejo ustrezno rešitev.

Zaradi obravnave zaključnega računa bodo sklicali politični aktiv, ki naj oceni rezultate poslovanja in dela temeljne organizacije in Železarne.

TOZD ŽEBLJARNA

V četrtek, 3. februarja, so se v TOZD Žebljarna sestale skupaj s člani izvršnega odbora družbenopolitične organizacije v TOZD. Obravnavali so poslovno poročilo za leto 1982.

Upoštevali so navodila in smernice občinskega sindikalnega sveta za javno razpravo na zborih delavcev o rezultatih poslovanja.

Podrobno poročilo o poslovanju temeljne organizacije v letu 1982 je podal vodja TOZD. Sindikat meni, da TOZD Žebljarna krepko zaostaja za realno rastjo cen na tržiščih. Čeprav se je žica podražila, imajo žičniki še vedno staro ceno. Zaradi tega imajo na domačem trgu veliko izgub in je usmeritev v izvoz toliko lažja, saj dosegajo v tujini višje cene kot doma. Pri kakovosti pa niso nič pridobili, zato je potrebno v Železarni spremeniti politiko glede predelave in proizvodnje za izvoz.

Temeljne organizacije imajo premalo sredstev za amortizacijske zamenjave, da bi lahko izboljšale kvaliteto in posodobile proizvodnjo. Zaradi nove jeklarne je delitveno razmerje amortizacijskih sredstev 95 : 5. Izredno kritično in bi ga morali spremeniti v korist pridelovalnih obratov na 80 : 20. Kritična je tudi socialna varnost delavcev z nizkimi osebnimi dohodki, saj osebni dohodki prav v TOZD Žebljarna precej zaostajajo za dohodki v drugih temeljnih organizacijah Železarne. Zato si mora sindikalna organizacija bolj prizadevati, da se to nesorazmerje popravi. Sindikat je tudi opozoril vse delegate, naj se bolj zavedajo svoje delegatske odgovornosti in dosledno prenašajo mnenje sodelavcev na seje samoupravnih organov in delavcem posredujejo tudi odgovore in sklepe. Brez dobrega dela delegatov delavci ne morejo uresničevati svojih zahtev.

Na izredno konferenco osnovne organizacije sindikata naj vsaka

SDS izvoli tri do štiri delegate.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata mora do 22. aprila pripraviti seznam članov, ki bodo kandidati za delegate v delavskem svetu in njegovih odborih v novem mandatnem obdobju.

TOZD DRUŽBENA PREHRANA

Deseta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Družbena prehrana je bila 3. februarja.

Sklenili so, da bodo konference osnovne organizacije sklicali 18. februarja. Do 15. februarja se morajo neposrednim vodjem javiti vsi delavci TOZD, ki se nameravajo konference udeležiti.

Zaradi daljše bolezenske odsotnosti člana nadzornega odbora so potrdili njegovega namestnika. Potrdili so tudi novo zapisnikarko in novega referenta za varstvo pri delu.

Zaradi evidentiranja kandidatov za samoupravne organe se morajo sestati predsedniki osnovnih organizacij sindikata, mladine in zveze komunistov z vodjem TOZD. Člani izvršnega odbora predlagajo, da bi delegati, ki opravljajo funkcijo šele eno mandatno obdobje, ostali še nadalje v samoupravnih organih, zamenjali bi le tiste, ki jim je potekel mandat.

Predlagali so, naj bi razprave o zaključnem računu potekale na zborih delavcev, da bi bile bolj živahne. Predlog mora potrditi še delavski svet. Ob razpravi o zaključnem računu je potrebno oceniti tudi delo vodje TOZD.

Zavrnilo so pritožbo začasno zaposlene delavke o podaljšanju delovnega razmerja, saj njeno socialno stanje ni ogroženo, pa tudi v času šestih mesecev je delala samo tri tedne.

Do naslednje seje izvršnega odbora bodo člani pripravili predloge za državna odlikovanja za najbolj vestne delavce.

TOZD REMONTNE DELAVNICE - SINDIKALNA GRUPA RTA

Na osmi redni seji izvršnega odbora sindikalne grupe RTA - TOZD Remontne delavnice, ki je bila 4. februarja, so najprej pregledali izvrševanje sklepov. Ugotovili so, da nekateri še niso izvršeni, predvsem tisti, ki so odvisni od zunanjih faktorjev.

Člane izvršnega odbora so opozorili, da aktivno spremljajo razpravo in usklajevanje pomembnih pravilnikov o delovnih razmerjih, disciplinski in odškodninski odgovornosti o delovnih razmerjih, disciplinski in odškodninski odgovornosti in varstvu pri delu, ki so v javni razpravi.

Za delovno konferenco sindikalne grupe RTA, ki bo 22. februarja, bodo vsi referenti in blagajničarka pripravili poročila o delu v preteklem letu. Poleg delavcev obrata RTA bodo na konferenco povabili še vodjo TOZD in predsednika osnovne organizacije sindikata TOZD Remontne delavnice.

Vodstvo obrata so opozorili, naj spiski upravičencev do premije, ki jih mesečno objavljajo na oglasnih deskah, obsegajo vse upravičence do premije v obratu.

Ko bo dovolj snega, bodo organizirali smučarski izlet.

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

SONCE POGANJA TURBINO

V bližini španskega mesta Manzanares, ki leži 170 km južno od Madrida, stoji visok, vitek stolp. Ta spada k prvi elektrarni na svetu, ki izkorišča moč vzgona in je bila zgrajena ob špansko zahodnonemškem sodelovanju. Potreben vzgon nastane s pomočjo sončnega žarčenja in tako odpadejo klasične pomanjkljivosti vetra kot nosilca energije, pri katerem nikoli ni mogoče natančno predvideti njegovo moč, smer in trajanje.

Pri tej elektrarni so medsebojno povezali in izkoristili za proizvodnjo električne energije vzgon, kamin in turbino. V polneru 125 m okoli 200 m visokega kamina so prekrili tla s streho iz plastičnih folij. Ta propuša kratkovalovne sončne žarke, vendar izolira proti dolgovalovnim toplotnim žarkom, ki jih oddajajo ogreta tla. Zračne mase, ki prihajajo od zunaj pod to plastično streho, se pri tem ogrejejo za deset do 20 stopinj. Nato prehaja zrak pod napetim membranskim plaščem in poleg osmih tankih nosilcev v kamin. Ogreti zrak potegne vzgon navzgor skozi kamin in pri tem poganja na spodnjem delu kamina vgrajeno turbino. Na turbino je priključen generator, ki ima podnevi največjo moč 100 kW in ponoči zaradi nižje temperature zraka in zato slabšega vzgona zmanjšano na okoli 40 kW. Velika prednost takšne elektrarne je, da lahko obratuje tudi v oblačnem vremenu in ponoči, ko oddajajo tla še dolgo časa toploto, ki je bila akumulirana podnevi.

Ideja za izkoriščanje sončne energije, pretvorjene v vzgon, je stara že nekaj desetletij, vendar so šele sedaj na raz-

polago potrebne tehnične možnosti. Ta prototip v Menzaresu je naročilo zahodnonemško ministrstvo za raziskave in tehnologijo pri nekem zahodnonemškem podjetju. Jasno je, da nimen te naprave ni pridobivanje konkurenčno sposobne električne energije, saj je za takšen namen tudi premajhna. Pri tem gre predvsem za to, da dobijo s to napravo praktične izkušnje; ugotovljene rezultate pa bodo lahko primerjali s teoretičnimi predpostavkami.

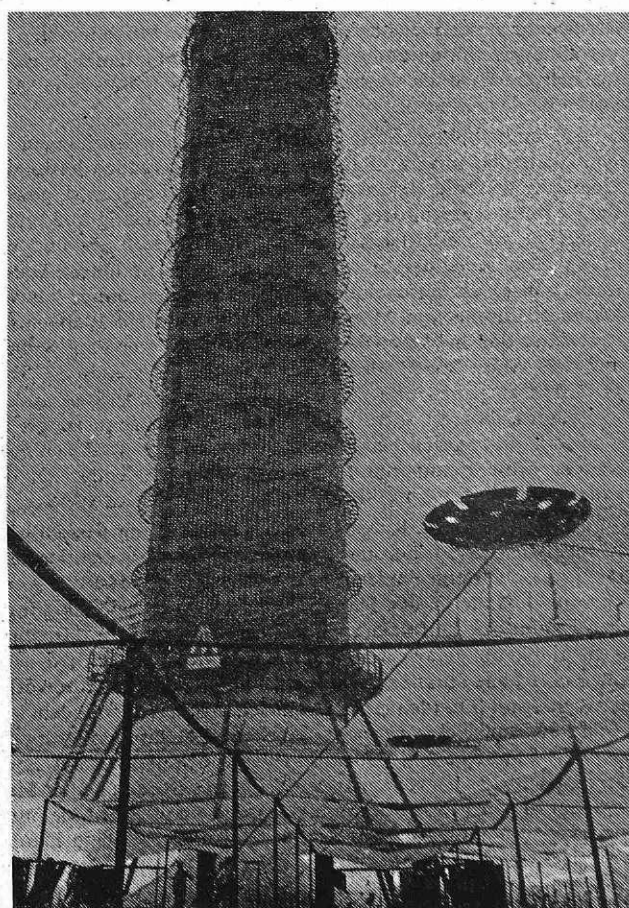
Pri sedanjih razmerjih velikosti naprave z 200 m visokim kaminom in 250 m premerom strehe nad tlemi je moč 50 do 100 kW zelo majhna. Vendar so bila pričakovanja projektantov izpolnjena, saj so pri prvih poskusih obratovanja dosegli moč preko 50 kW. Če bi hoteli znatno povečati njeno moč, bi morale biti dimenzije te naprave močno povečane, saj vpliva na moč količina zraka in njegova hitrost v kaminu.

Izdelani so že bili izračuni za takšne elektrarne večjih dimenzij. Kamin, visok 1000 m in pokrita površina s premerom 10 km, bi omogočila povečanje moči elektrarne na 500 MW. Tako visok kamin bi presegel za nekaj sto metrov do zdaj najvišje stavbe na svetu. Tehnično bi to bilo mogoče izvesti, vendar ob astronomskih stroških.

Takšne elektrarne so primerne samo za dežele, ki imajo veliko sončnih dni na leto in razsežne površine neuporabljene zemljišča. Pri tem gre za vir energije, ki bi bil primeren za pušavske predele in za namakanje polj. Zato so tudi izbrali za postavitev poskusne naprave predel v Manzaresu, kjer je zemljišče podobno pušavskemu in tako omogoča primerjavo v primerih, če bi gradili velike naprave. Ker na tem področju pride večkrat do nenavadnih viharjev s hitrostjo vetra tudi do 160 km na uro, je bila celotna naprava izpostavljena že težkim preizkušnjam.

Na možnost praktične uporabe te energetske naprave bo močno vplivalo dejstvo ali bodo uspeli dobiti material za izdelavo strehe nad tlemi s primerno ceno. Steklo je predrago in zato bo treba razviti folijo iz umetne snovi, ki bo odporna proti vetru, trajna in istočasno poceni. To pa ne bo lahka naloga.

Strokovnjaki, ki so sodelovali pri razvijanju in projektiranju te naprave, zaenkrat še niso sposobni podati z dejstvi utemeljeno mnenje o ekonomski bodočnosti izkoriščanja obnovljajočih se virov energije. Dokler pa tu ne bo jasnosti o uspehu ali neuspehu teh prizadevanj, tudi ni mogoče odpisati sončne energije v tem novem načinu izkoriščanja.

Pogled na streho iz folije in del kamina naprave v Manzaresu.

SLEHERNI RVS NAJ AKTIVNO SODELUJE V RAZPRAVI NA PROGRAMSKI KONFERENCI V SVOJI KO ZRVS

V dneh, ki so pred nami, se bodo v naši občini vrstile programske konference rezervnih vojaških starešin v vseh desetih krajevnih organizacijah. Na teh konferencah bomo obširno spregovorili o rezultatih našega dela v preteklem letu. Spregovorili bomo o slabostih, objektivnih in subjektivnih težavah, ki so spremljale naše delo. Sprejeli bomo nova pravila organizacije ZRVS in program dela za prihodnje obdobje.

Sicer vse to teče že po nekem ustaljenem redu. Toda od letošnjih programskih konferenc pričakujemo in želimo mnogo več. Zelo zaželeno je in to je tudi dolžnost, da se sleherni RVS vključijo v razpravo, ker bo le na tak način konferenca dobila polno veljavo, vsebino in pomen. Kot uvod v razpravo je namenjen tudi ta prispevek oziroma zapis.

Družbeno zaupanje poslanstvu rezervnega starešine je treba nenehno upravičevati z vsakdanjim vztrajnim delom pri uresničevanju praktičnih ukrepov na področju SLO in družbene samozaščite predvsem v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Pogoj za takšno angažiranje je nenehno idejnopolično in vojaško strokovno usposabljanje rezervnih vojaških starešin, njihovo stalno napajanje z vrednotami in izkušnjami našega narodnoosvobodilnega boja, kakor tudi s pridobitvami in dosežki Jugoslovanske ljudske armade. To je toliko pomembnejše, ker je med rezervnimi vojaškimi starešinami vse več mladih, rojenih in zrasihi v miru, ki jih je treba vzgajati, da bi pravilno vrednotili mir, vendar tudi usposabljali, da ga uspešno branijo, če bi bilo to potrebno. Vsakega rezervnega vojaškega starešino mora zato prežemati globoka predanost interesom delavskega razreda ter naših narodov in narodnosti, kakor tudi prepričanje v obrambne sposobnosti domovine in nepremagljivost ljudstva.

Naša socialistična samoupravna Jugoslavija na mednarodnem področju dosledno spoštuje načela aktivne koeksistence in se vztrajno bori za ohranitev miru in za mirno sodelovanje med državami in narodi. Naša zunanjepolična usmeritev pa nas obvezuje spremljati in realno ocenjevati dogodke in gibanja v mednarodnih odnosih, zlasti tistih, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na vojaško-politični položaj Jugoslavije kot neodvisne in neuvrščene države. Glede na zaostrenost svetovne politične in gospodarske situacije, zlasti v nekaterih delih sveta in glede na prakso, da se vojaška sila zelo pogosto uporablja za reševanje spornih vprašanj med državami, se vsiljuje logičen sklep, da ni mogoče izključevati možnosti napada na Jugoslavijo kot neodvisno in neuvrščeno državo. Zato se je naša družba že zdavnaj trdno odločila, da bo za vsako ceno branila svojo svobodo in neodvisnost pred katerikoli napadom in pred kakršnimkoli napadom ter da se bo zaradi tega že v mirnem času čim bolj pripravljala za vodenje splošno ljudske obrambne vojne.

V središču mora biti stalna aktivnost na področju družbene samozaščite od vseh oblik pritiskov in ogrožanja naše družbene ureditve, samoupravljanja, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, neuvrščenosti in neodvisnosti. Posebno pozornost moramo biti na vse tiste pojave, ki skušajo na različne načine hromiti in rušiti naš socialistični samoupravni sistem. Ob dejstvu, da sta SFR Jugoslavija in SR Slovenija odprti do ostalih delov sveta v političnem, ekonomskem in kulturnem pogledu, moramo biti pripravljeni obraniti družbo pred sovražnimi vplivi. Zato se morajo družbenopolitične organizacije v vseh okoljih nenehno usposabljati, da bodo sposobne nesamoupravne in nesocialistične pojave samoiniciativno ocenjevati in preprečevati njihov vpliv, da

SEJA KO ZRVS NA BLEJSKI DOBRAVI

V sredo, 16. februarja, so se sestali člani predsedstva KO ZRVS Blejska Dobrava na svoji redni seji. Najprej so spregovorili o novih pravilih organizacije ZRVS v priložnosti, da je štiriletna mandatna doba za delovanje v organizaciji predolga. Sprejeli so sklep, da bo programska konferenca v četrtek, 3. marca, ob 17. uri v dvorani osnovne šole na Blejski Dobravi.

Poročilo o delu organizacije bo podal predsednik KO ZRVS Janez Gregori. Poročila bodo podali tudi predsedniki komisij. Razpravljali so tudi o vključevanju RVS v SLO in družbeno samozaščito v krajevni skupnosti.

J. U.

bi kakorkoli vnašali malodušje med delovne ljudi in občane.

Krajevna skupnost in TOZD sta danes temeljna dejavnika v sistemu SLO in družbene samozaščite. Od njihove pripravljenosti in usposobljenosti za obrambo in zaščito (s čimer so mišljeni delovni ljudje in občani, ki živijo in stanujejo na njenem območju) je odvisno uspešno in vseobsežno vodenje SLO in družbene samozaščite. Takšen pomen krajevnih skupnosti v sistemu SLO in družbene samozaščite izhaja iz njene samoupravne funkcije, oziroma iz tega, ker opravlja zadeve, ki so v zvezi z neposrednimi interesi prebivalstva, in sicer tako, da zagotavlja popolno udeležbo delovnih ljudi in občanov pri njenem delu in delovanju. Uveljavljanje in opravljanje zadev na področju SLO in družbene samozaščite ne more biti stvar posameznikov in zgolj ozkega kroga ljudi, temveč vseh delovnih ljudi in občanov, ki živijo v krajevni skupnosti. Le s takšnim delom je mogoče zagotoviti podružbljanje SLO in družbene samozaščite, pri čemer imajo de-

lovni ljudje in občani pravice in dolžnosti.

SZDL kot demokratična zveza vseh delovnih ljudi in občanov ter enotna fronta vseh organiziranih socialističnih sil v sistemu neposredne socialistične demokracije lahko v vseh družbenih celicah zagotavlja dogovarjanje in usklajevanje vseh interesov tudi pri uresničevanju SLO in družbene samozaščite. Aktivnost organizacij socialistične zveze in vseh drugih družbenopolitičnih in družbenih dejavnikov pri zagotavljanju pogojev za celovito opredeljeno varnost delovnih ljudi in občanov mora postati njihova trajna naloga.

V skladu z interesi, zaradi katerih se delovni ljudje in občani združujejo v družbene organizacije in društva, je treba v njih doseči širšo in bogatejšo vsebinsko aktivnost na področju SLO in družbene samozaščite. Njihova pozornost in akcija morata biti usmerjeni zlasti v uresničevanje konkretnih nalog, pri čemer je treba še posebej upoštevati specifičnosti posamezne organizacije in njeno bogatitev z moralno-političnimi razsežnostmi, ki v konkretnih aktivnostih na področju SLO in družbene samozaščite utrjujejo socialistično zavest delovnih ljudi in občanov.

J. Urh

V petek, 18. februarja so imele članice sekcije za družbeno ekonomski položaj žensk na Plavžu svojo letno skupščino. Poročilo o delovanju v minulemu letu je podala predsednica Gizela Velikonja, ki se je ob tej priložnosti zahvalila osnovni šoli na Plavžu za nudenje prostorov, osebam, ki so pripravile poučna predavanja, socialistični zvezi in drugim organizacijam ter posameznikom pa za pomoč in sodelovanje. Na skupščini so sprejele bogat program dela v letošnjem letu, v okviru katerega se bodo prizadevale, da bi se njihova organizacija pomnožila tudi z mladimi prebivalci Plavža. Na sliki del udeleženk letne skupščine. (Tekst in foto B. Blenkuš)

UREJANJE ODNOSOV IN VPRAŠANJ Z VERSKIMI SKUPNOSTMI

V torek, 15. februarja, je bila skupna seja komisije za urejanje odnosov z verskimi skupnostmi pri Skupščini občine Jesenice, ki ji predseduje Franc Brelih, in komisije za verska vprašanja pri občinski konferenci SZDL Jesenice, ki jo vodi Bratko Škrli. Že na začetku seje so se dogovorili, da bodo imeli v prihodnje skupne seje, kadar bodo obravnavali konkretna vprašanja, kadar pa bodo na dnevnem redu vprašanja odnosov, pa bosta komisiji imeli ločene seje.

Na skupni seji so tokrat obravnavali informacijo o sestanku s predstavniki katoliške verske skupnosti, popravilo strehe in zvonika cerkve v Kranjski gori, obnovi župniške hiše v Planini pod Golico, informacijo o nastopu Slovenskega okteta in organista Huberta Breganta v cerkvi na Jesenicah ter vlogo župniškega urada Koroška Bela za postavitev križa na Potokih.

Glede noveletnega sestanka s predstavniki katoliške cerkve je bilo rečeno, da je na tem sestanku predsednik skupščine občine seznanil predstavnike katoliške verske skupnosti z vsesplošnim stanjem v občini. Seznanil jih je s predvidenimi naložbami ter komunalno, stanovanjsko in šolsko problematiko. Predstavniki verske skupnosti pa so navzoče seznanili z njihovimi problematiko, predvsem s potrebo po obnovi cerkve v Kranjski gori, kjer obstoji nevarnost, da se zvonik zruši, pa tudi stavba, ki jo kvari izredna okolica. Za to bo potrebno okoli 1,6 milijona din.

Na dan nasvet, naj se zadeva podobno uredi, kot je bila urejena od strele poškodovana cerkev na Selu, je župnijski urad sestavljal vlogo za odobritev zbiranja prostovoljnih prispevkov. Navzoči so se strinjali, da je treba cerkev s kulturno zgodovinsko dediščino v turistični Kranjski gori čimprej popraviti in odobriti zbiranje prostovoljnih prispevkov

pri prebivalcih te krajevne skupnosti.

Navzoči so tudi soglašali, da stanovanjska in župniška hiša v Planini pod Golico na svoje stroške obnovi poslopje, ki je v slabem stanju in da sklene ustrezno pogodbo z lastnikom, to je župnijskim uradom na Jesenicah. Dva prostora bosta urejena za potrebe katoliške cerkve. Upravni organ skupščine občine bo izdal ustrezno dovoljenje za adaptacijo. Naj pri tem pomenimo, da prosilka ni dobila druge ustrezne lokacije za individualno gradnjo stanovanjske hiše.

V zvezi z informacijo o nastopu Slovenskega okteta in organista Huberta Breganta v cerkvi na Jesenicah, kjer so na voljo ustrezne orgle, je bilo dogovorjeno, da naj oktet predloži program in sporoči predviden dan koncerta. Predlog, da bi bil koncert v cerkvi v Kranjski gori, ni uresničljiv, ker so orgle zelo dotrajane.

Na seji so obravnavali vlogo za postavitev križa na Potokih. Strokovna služba je v zvezi s tem podala obrazložitev, da predvidena lokacija ni primerna, ker je v varnostnem pasu ceste in železnice. Zato navzoči niso mogli dati soglasja, pač pa so predlagali, naj se poišče nova lokacija ob poti v vasi, in sicer tako, da bo izven osemstranskega varnostnega pasu železnice.

Strokovne službe bodo prosilce obvestile o sklepih skupne seje obeh komisij.

B. B.

IZREDNO PRIZADEVNI IN DELAVNI KURIRJI NOV

Kurirji NOV Slovenije so organizirani v okviru IV. VDV brigade, po področjih imajo pododbove, v okviru teh pa komisije po občinah. V okviru komisije jeseniške občine deluje 44 borcev NOV, ki so v glavnem delovali na sedmih kurirskih postajah na tem območju. Njihova linija je tekla od Drage, kjer je bila kurirska postaja G-14, po Karavankah do Mlak med Hrušico in Dovjani, kjer je prečkala glavno cesto in nekdanjo železnico in dalje na Mežaklo, kjer je bila G-8. En krak je segal do Srednjega vrha, kjer je bila G-32.

Ob vseh postajah so lani na vidnih in dostopnih krajih odkrili spominske plošče, ki bodo spominjale na partizanske zveze, po katerih je tekla pošta in so potovali novomobilizirani borci in funkcionarji, razni delegati in zavezniški piloti, ki so odskočili iz zadetih letal ter drugi. Takrat je na teh postajah delovalo nekaj nad 80 kurirjev, od katerih jih je živih še približno polovico. Ti in še nekateri drugi, ki so bili kurirji na drugih območjih, sedaj delujejo v tej zelo delavni občinski komisiji, kjer sta predsednik Franc Pesjak in tajnik Franc Talar.

V četrtek, 3. februarja, so imeli v Mojstrani letno skupščino, na kateri so pregledali lanskoletno delo in sprejeli program dela za leto. Navzoče kurirje in številne goste so obvestili o poteku svečanosti pri odkrivanju spominskih plošč, ki so bile praznik za okolice, kjer stojijo. Teh svečanosti so se v velikem številu udeležili borci NOV in drugi občani, posebno pa šolska mladina, ki je poleg drugih kulturnih skupin pripravljala in izvedla kulturne programe.

Prvo ploščo v spomin na kurirsko postajo G-10 so odkrili 15. maja, in sicer na nekdanjem domu tabornikov pod Golico, sedaj domu »Varnost«. Ob tej priložnosti je bilo tudi srečanje vseh kurirjev Gorenjske. Drugo ploščo so odkrili 5. junija na Burjevčevi hiši v Plavškem rovtu, kjer je bila G-28. Tu sta bila kurirja domača sinova, od katerih je Jaka padel, Jože pa še živi. Tretjega julija so na Psnakovih hiši v Radovni odkrili ploščo v spomin na G-8, ki je bila na Mežakli.

11. septembra je bila slovesnost pri graničarski karavli v Javornškem rovtu, kjer je spominska plošča postaja G-22. En teden kasneje, 19. septembra, so na karavli nad Dovjem odkrili ploščo kurirski po-

staji G-31. Ploščo v spomin na G-17 so odkrili 1. oktobra na Valvasorjevem domu pod Stolom. Sedmi kurirski postaji na tem območju so ploščo odkrili 9. oktobra, in sicer na domu organizacije prijateljev mladine v Srednjem vrhu.

Predsednik pododbova Franc Fojka že pripravlja vodnik, v katerem bodo vse postaje opisane, navedeno pa bo tudi, kje so spominske plošče in spominski žigi. To bo spominska partizanska pot, ki se bo imenovala »po sledih partizanskih kurirjev Gorenjske«, ki jo bodo obiskovali mladina, planinci in drugi.

Poročali so tudi o drugem opravljenem delu, kot je sodelovanje na kurirskem smuku, udeležba na pohodu »po poteh okoli okupirane Ljubljane«, pripovedovali so spomine po vseh solah in v vrtilih. Toplo so se zahvalili za finančno in moralno pomoč ob številnih akcijah občinskemu odboru ZZB NOV in občinskemu sindikalnemu svetu Jesenice ter delovnim organizacijam Železarna, PTT, Merkur, Varnost in drugim.

Na skupščini so sprejeli tudi obširen program dela za letošnje leto. Predvsem bo to udeležba na pohodu okoli Ljubljane in na srečanju kurirjev Gorenjske, ki bo letos pri Medvodah.

V posebnem albumu bodo zbrali slikovno in pisno zgodovinsko gradivo o vseh kurirskih postajah na tem območju, odkrili bodo spominsko ploščo kurirski ambulant v Planini pod Golico in drugo. Ob tem naj povemo, da imajo kurirji izredno dobro povezavo tudi z vsemi solami, ki so sprejele spominske plošče v varstvo in za to prejele listine.

Po skupščini so imeli tovariško srečanje, kjer so sproščeno razpravljali o dejavnosti v prihodnje. Iztočku, komisariju tretje kurirske reletne linije, pa so poslali tople pozdrave.

B. B.

O IZOBRAŽEVANJU DELEGATOV ZA SKUPŠČINE DVEH SAMOUPRAVNIH SKUPNOSTI

V januarju in februarju je Klub samoupravljalcev Jesenice organiziral šest izobraževalnih oblik za delegate, ki jih delegiramo v skupščini stanovanjske skupnosti in raziskovalne skupnosti. Zataknilo se je že pri prvem seminarju za delegate stanovanjske skupnosti. Morali smo ga odpovedati, ker je prišlo premalo udeležencev. Ostala dva seminarja (26. in 27. januarja in 2. in 3. februarja) smo sicer izvedli, z udeležbo pa ne moremo biti zadovoljni. Vseh slušateljev je bilo komaj 41, ali poprečno deset na seminar.

UDELEŽENCI NA SEMINARJIH ZA DELEGATE STANOVANJSKE SKUPNOSTI:

ŽELEZARNA (skupaj 22 udeležencev): TOZD Plavž 3, TOZD Valjarna blumingštel 1, TOZD Hladna valjarna Jesenice 1, TOZD Žičarna 1, TOZD Elektrode 2, TOZD Remontne delavnice 1, TOZD Vzdrževanje 2, TOZD Energetika 2, TOZD Transport 2, TOZD Družbena prehrana 2, DS KSI 2, DS KO-FI 1, DS E-TKR-N 2.

OSTALI: Iskra 2, Ljubljanska banka 1, Elektro Žirovnica 1, Carinarnica 1, Gradbenc 3, ŽG-TOZD za promet Jesenice 2, Elim 2, Gorenjska oblačila 1, Uprani organi skupščine občine 2.

KRAJEVNE SKUPNOSTI: KS Sava 1, KS Podmežakla 1, KS Plavž 1, KS E. Giorgioni Javornik-Koroška Bela 1.

Tudi za izobraževanje teh delegatov veljajo podobne ugotovitve kot za prejšnje skupine. Izboljšal se je obisk iz Železarne, kar lahko pripišemo dejavnosti CPSI. Tudi druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki skrbijo za udeležbo delegatov, se stalno uvrščajo na seznam udeležencev. Niha pa prisotnost delegatov iz krajevnih skupnosti.

UDELEŽENCI NA SEMINARJIH ZA DELEGATE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI:

Čeprav je bila udeležba na vseh treh seminarjih (31. januarja in 1. februarja, 7. in 8. februarja in 14. ter 15. februarja) skromna, smo jih vendarle lahko izvedli do konca. Vseh slušateljev je bilo 45. Razveseljivo pa je to, da so iz treh delegacij prišli kar štirje oz. pet članov.

ŽELEZARNA (skupno število udeležencev 9): TOZD Valjarna debele pločevine 1, TOZD Remontne delavnice 5, TOZD Vzdrževanje 1, TOZD Jeklovlek 1, TOZD Družbena prehrana 1, TOZD Livarna 1, TOZD Žičarna 1, TOZD Valjarna blumingštel 1, TOZD Jeklarna 1, TOZD Energetika 1, DS KSI 3, DS KO-FI 1, DS E-TKR-N 1.

OSTALI: Gradis 1, ŽG-TOZD za promet Jesenice 2, Integral 1, Elektro Žirovnica 1, Gradbenc 3, Gorenjska oblačila 1, Iskra 3, Golica 3.

KRAJEVNE SKUPNOSTI: KS Sava 4, KS Žirovnica 5, KS Podmežakla 1, KS Edo Giorgioni Javornik-Koroška Bela 1.

Poudarili smo le težave z udeležbo, našli pa bi jih lahko še nekaj, ki so čisto organizacijske narave: neustrezen prostor, premalo predavateljev... Zadovoljni pa smo lahko s sodelovanjem udeležencev, z njihovo pripravljenostjo razpravljati, razmišljati in iskati rešitve in nove možnosti za svoje delo.

M. V. M.

Dopisujte v Železarnjo

POJAV DOMOBRANSTVA IN NJIHOVE PRVE POSTOJANKE NA GORENJSKEM

Odlomek iz knjige Kokrški odred

V oktobru 1944 Kokrški odred ni uspel mobilizirati veliko novincev, čeprav se je trudil in čeprav je bilo po raznih krajih še veliko moške sile. A na nekaterih območjih jo je le preveč zajel domobranski val. Razglašena je bila sicer splošna mobilizacija, a na območju Kokrškega odreda je tudi v tem času še ni bilo mogoče množično izvajati.

Oktobra so enote Kokrškega odreda sicer mobilizirale 266 novincev, med katerimi je bilo tudi precej prostovoljcev, toda vsi ti so bili v glavnem z območja, kjer domobranci niso imeli dosti vpliva. Večino teh so s transporti poslali prek Save v enote 9. korpusa. A mobilizacija je še vedno ostala osnovna in stalna delodavna naloga.

Iz dosti skrbno pisanih poročil 2. in še posebej 3. bataljona je moč razbrati, da je 2. bataljon v oktobru mobiliziral 87 novincev, 3. nekaj manj, in sicer 68, iz poročil štaba 1. bataljona, ki so bila v tem času tudi sicer najslabša, pa natančnega števila mobiliziranih ni bilo mogoče ugotoviti, dasiravno jih je mobiliziral največ, in sicer okoli 100.

Ob tem velja poudariti, da so partizani dostikrat mobilizirali na terenu, ki so ga nadzorovali Nemci ali domobranci, zato so bile te vrste akcije dosti tvegane. Taki nevarni kraji s sovražnimi postojankami so bili Javornik s Koroško Belo, Žirovnica, Radovljica s severno okolico, Tržič/okolico, Preddvor z dolino Kokre in zlasti vasi blizu Kranja s severno okolico, kjer so na gosto križarili domobranci.

V drugi polovici oktobra je odredni štab od štaba 9. korpusa glede mobilizacije prejel dopolnilna navodila, ki jih je potem 22. oktobra razposlal vsem trem bataljonom. Ti so jih natanko preučili in se čimbolj skušali ravnati po njih. Ker je okrožnica vsebovala tudi analizo razmer v tem jesenskem obdobju in je zato za razumevanje dogajanj dosti poučna, naj tu navedemo nekaj njenih ugotovitev in direktiv:

— Največja naloga je še vedno dosledna mobilizacija, to zlasti za Primorsko in Gorenjsko, kjer je bila dotlej preslaba. Številni za orožje sposobni so še vedno ostali na dosegu okupatorja oziroma domačih izdajalcev.

— Da bi na sektorju 9. korpusa čimbolj mobilizirali živo silo, se je štab korpusa sporazumel s POOF, da bodo politične organizacije na terenu s temi v zvezi izvedle množično kampanjo.

— Dolžnost poveljstev NOV pri tem je, da slehernemu partizanu prikažejo važnost dosledne mobilizacije. Zlasti funkcionarji se morajo zavestati, da je samo v enem okraju še 1100 nemobiliziranih.

— Vsaka patrulja NOV mora biti tudi mobilizacijska... pri tem mobilizacija ne sme biti nekako lovljenje civilistov... V primerih pa, ko obveznik sicer želi stopiti v našo vojsko, a zgolj iz oportuniteta tega ne napravi prostovoljno (vezanost

na dom ali podobno), mu je treba... pomagati s tem, da ga prisilno mobiliziramo.

— Tovarišice, ki jim na terenu grozi nevarnost pred aretacijo, je treba takoj sprejeti v NOV.

Na sektorju Kokrškega odreda torej ni bilo mogoče množično mobilizirati, vendar pa je mobilizacija po malem, razmeram primerno, le potekala. Celotno kurirji ali obveščevalci so s svojih poti kdaj pa kdaj pripeljali kakšnega novince ali celo več. Tudi tak način novačenja je ustrezal navodilom. V vseh treh bataljoni je bilo poleg običajnih tudi več izrednih in zanimivih mobilizacij.

Tako so npr. obveščevalci 1. bataljona okoli Begunj nekoč dobili kar pet zapornikov, tri moške in dve ženski, ki so ušli z vrta begunjske kaznilnice. V četo 1. bataljona so jih vključili 21. 10. 1944.

Pravisti dan je partizanska patrulja v taborišče 1. bataljona pripeljala tri prostovoljce — Italijane, ki so pobegnili s Koroškega. Pet dni pozneje pa je patrulja 2. bataljona nad Tržičem dobila zvezo z dvema Francozo, ki sta ušla iz podružnice Mauthausna na Ljubelj. V enotah KO je bilo v oktobru tudi že nekaj drugih beguncev francoske in italijanske narodnosti. Vsi ti so bili s prvimi transporti prek Save poslani v 9. korpus. Ob tem velja pripomniti, da so taboriščniki z Ljubelja večkrat poskušali ubežati nasilju in trpljenju, a je zaradi močnih straž to le dvakrat uspelo.

Borci KO so po naseljih večkrat iskali tudi »zabitnike«. To so bili taki, ki so ušli bodisi iz nemške vojske ali od partizanov in so konec vojne hoteli pričakati v skrivališčih doma ali blizu doma. Tako je tretji bataljon konec oktobra v Lomu odkril dva taka »zabitnika«, katerih eden se je skrival že 15 mesecev.

Zadnji dan oktobra je kurir okrožnega komiteja KP Kranj pripeljal v 3. bataljon policista ruske narodnosti, ki je dezertiral iz nemške postojanke v Preddvoru.

Odredni štab je od konca oktobra 1944 zahteval od bataljonskih poveljstev, da morajo poleg drugih poročil vsaka dva dni pošiljati posebna poročila o mobilizaciji. To dokazuje, kako je bila mobilizacija tedaj pomembna. Vendar so bili moški iz naselij pod hribi, razen posameznikov, v glavnem tedaj že med partizani ali drugod, a v ravninskih krajih s sovražnimi postojankami je bilo še veliko žive sile. Da bi se odtegnili eni ali drugi mobilizaciji, so si nekateri »pomagali« sami tudi tako, da so si odpirali razne rane, si kaj navezovali predvsem na noge ali se kako drugače odtegovali. (Kot primer naj služi kmet v najlepših letih (nad Tržičem), ki je z »bolno« nogo pretentat terenske delavce kot tudi bataljonska poveljstva odreda tako, da so mu verjeli. Kmalu po koncu vojne je bila noga spet »zdrava«. Zato v poročilu 3. bataljona v zvezi z mobilizacijo konec oktobra beremo, da so »doma tu in tam ostali samo še

skrivači, zabušantje, in taki, ki so ostali po kaki protekciji».

Da bi bila agitacija za mobilizacijo in za NOB čimbolj vsestranska, so vse odredne enote prirejale mitinge. Pri tem je šlo tudi za tesnejše sodelovanje med terenskimi aktivisti in vojsko.

Kljub mobilizacijskim naporom je dotok novincev vedno bolj usihal. Tisti, ki so se odzvali Titovemu pozivu (do 15. septembra), so se v glavnem že odločili in se priključili partizanom, poleg tega pa se je že začela oglašati nova zima, kar je na novačenje vedno negativno delovalo. Dne 22. oktobra 1944 je namreč najo opozoril prvi sneg. Zanimivo, da je to leto prvič zapadel prav na isti datum kot 1941. leta. Ker pa vojne še ni bilo konec, je bilo jasno, da je mobilizacija še vedno osnovna naloga odrednih enot. Še vedno pa se je odredu pridružil kak aktivist, ki je pobegnil pred aretacijo.

Treba je poudariti, da je bilo odtegotanje ljudi sovražnikovim vplivom nad vse pomembno. Prava, sistematična politična vzgoja je bila resnično možna le v partizanskih vrstah. Šele tu je bilo moč spoznavati globlje korenine NOB, OF, revolucije pa tudi sovražnika. Delovanje na terenu je bilo sicer važno, toda še tako požrtvovalen aktivist je v vzgojnem pogledu zastajal, če je ostal doma. Bil je prikrajšan za učenje in vzgajanje.

V odredu se je s prihajanjem novincev nabiralo vedno več neoboroženih in starejših ter takih, ki so enote le obremenjevali. Moštva pa niso vzgajali le politikomisarji in njihovi pomočniki, temveč so po bataljoni vse pogostje nastopali tudi politični delavci rajonskih, okrožnih in pokrajinskih forumov. Tako so po enotah KO pogosto predavali Franc Perovšek, Maks Stupica-Dražgoš, Rado Stepančič, Tone Potocnik-Vojteh in drugi, na območju Storžiča in Tržiča pa zlasti Andrej Stegnar-Silvo.

Lep primer sodelovanja med političnimi delavci in odredom lahko navedemo za 15. oktober 1944. Ta dan, bila je nedelja, je oddelek 2. bataljona KO skupno s političnimi delavci tržiškega okraja v enem dnevu priredil kar dva mobilizacijska mitinga. Z njimi sta bila tudi neutrudni Andrej Stegnar-Silvo, član POOF za Gorenjsko, in novi odredni politikomisar Peter Bratkovič-Zvonko. V tem bataljonu so tedaj imeli že manjši pevski zbor, katerega jedro si bili predvsem borci s smledniškega območja. Zato so bili za ta propagandni pohod skupno s političnimi delavci odredni predvsem tovarišpevci. S seboj so vzeli tudi bataljonsko zastavo. Najprej, bilo je v nedeljo dopoldne, so se spustili v bližnji Lom. Vedeli so, da so ljudje pri maši. Prati koncu maše je del borcev z zastavo na začudenje vernikov in duhovnika šel v cerkev, drugi pa so opazovali okolico, da ne bi prišlo do kakšnega presenečenja.

Ohranjeno poročilo o tem dogodku pravi, da je bil v Lomu nad Tržičem po maši pred cerkvijo lep miting. Govorila sta politikomisar odreda Peter Bratkovič-Zvonko in član POOF za Gorenjsko Andrej Stegnar-Silvo, pevc 2. bataljona KO pa so zapeli vrsto narodnih in partizanskih pesmi, ki so navdušile sicer zadržane prebivalce. Mitingu je ob večini Lomljanov prisostvovalo tudi precej Tržičanov.

(SE NADALJUJE)

— Taka reč ne more biti zastoj. Kaj pa bi stalo?... In kaj pa, če kdo izve?...

— Stalo? Ničesar. Starcu boš veselje napravil. In sebi menda tudi? Da bi z Dirševe strani kaj prišlo? Ne verjamem. Name zaenkrat veliko drži! Povrhu to ni ničesar protinemškega ali protiškolskega ali ne vem kaj!

— O joj, kaj pa bo to. Še vedno se mi zdi, da se mi sanja!

— Nič se ti ne sanja. Samo le hitro greva, pa bova zadevo rešila!

— Tone je zlat človek! vriska dijakovo srce. Tone je zlat! Dijak še ni hodil v ulici, kamor sta zavila. Zadaž od dvoriščne strani sta se približala skoraj skriti vili. Lepo negovana drevesa so obdajala stavbo. Povsod se je usledila večša roka.

Tone pozvonil.

Zgoraj skozi okno čakajoči glas:

— O vidva sta. Kar pridem!

Že stoji negovan star gospod pred njima.

Izkaže se, da je Tone vse uredil. Starac je prijazen in ju povede v sobo.

— Najprvo tisto, kar mladi mojster najbolj želi! pove pomembno hišni gospodar.

— Mojster? — osmeši dijaka, — sem samo začetnik in šele dobro leto dni poznam klavir!

— Vse v redu, vse v redu! Lahko kar igrate. Tone, ti pa z mano v kuhinjo!

VALENTIN POLANŠEK

64

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

Tako se je začelo za dijaka novo obdobje drugače enoličnega vsakdanjega kramskega študiranja. Ker drugoletnike niso pretrdo nadzorovali, so imeli seveda več prostosti v gibanju izven šole in doma kot začetniki.

Dijaki sami med sabo so bili obzirni. Vsak je vedel, da je treba vedeti le, kar mu kdo sam zaupa. Usiljiva radovednost je neolikanost! Tako podobno berejo tudi v knjigi o olikanosti Knjige. Vsak skuša sebe vzgajati in se vesti čim bolj olikano.

To prihaja posamezniku prav. Tako tudi dijaku. Kadar je možnost za skriven obisk pri starcu, ostane tajno.

Vedno bolj se vživlja v tako življenje. Na vseh koncih in krajih je vse polno skrivnosti. Posameznik potrebuje zakrivanja in obvladanja samega sebe. Zlasti v vojni. Zlasti navzven tako nasilno vladujočemu rjavemu režimu. Že pri drugem obisku je dijak opazil, da je ob večnih vratih pri starcu še en zvonec. Pod njim je zapisano s svežo pisavo in z nemškimi črkami »Zellin«.

Torej nisem sam, kadar igram, se je ustrašil. Nekaj tajinstvenega je hotel slutiti v stavbi.

Ker je prihajal v nerednem času, zakaj ni mogel vedeti za več dni vnaprej, kako je z drugimi obveznostmi, je vedno pričakoval novo presenečenje v starčevi vili.

Do študijske ure imajo časa več kot tri ure! si je dejal, ko je sedel k pianinu, nato ko sta kratko spregovorila s hišnim gospodarjem.

Večkrat je ponavljal še obdelano snov. Še in še. V različni hitrosti. Pa tudi v predgručnem forte ali piano. Poigraval se je z akordi in užival vedno nove sfere samozvesti.

Nekoč se mu zdi, da zunaj pri vratih nekaj šušlja.

Pa se je unesel v svojem fantaziranju in zopet skrbno začel vaditi.

Če mu kdo prisluškuje razen starca, naj me čuje! si je ponosno mislil. V polituri je videl samega sebe, kako visoko dviga svoj nos.

Da, ob klavirju je dijak postal drug človek. Sproščen in samozavesten, odprti neznanim svetovom in napolnjen z nasladi, nezansko opajajočo nasladi!

Nekajkrat se je že zadrževal v vili, ko je nekega dne zunaj v veži naletel na dekle. Sklonil je glavo kot v pozdrav.

Ona pa:

— Hvala vam, da tako igrate! Ne zamerite mi, če sem vas skrivaj poslušala. Hvala vam!

Dekle je stalo in izgledalo je, da čaka, kaj bo mladenič storil.

Nedaleč od njega je bila, tako da je videl njene posebne oči. Obraz je dvigala kot cvetica svojo krasoto v soncu po hladnih jesenskih nočeh, kakršne so bile sedaj zunaj ob Kokri in Savi.

On, zmeden, stoji prav tako in čaka.

— Hvala, vam, da ste me poslušali!

To je moj glas! mu šine skozi neurejene misli.

— Boste še večkrat prišli? Bom gospoda prosila da me pusti v sobo in vas bi od čisto blizu poslušala. Na veži je hladno.

Kdo je ona? Ali ni tukaj doma? se je spraševal.

— Poučujeto na vaši šoli klavir?

— Klavir ali violino se mora vsak učiteljščnik učiti.

— Ste že prej igrali klavir? Mislim, preden ste prišli na to šolo?

— Dobro leto šele igram. Prej klavirja niti poznal nisem.

— In ste tako napredovali...

— V šoli in domu ni dosti klavirjev na voljo. Ker je veliko dijakov, je za vajo le kratek čas odmerjen...

— Vi pa bi radi vadili več časa. To je dobro, da ste na našega gospoda naleteli. On je dobričina!

(SE NADALJUJE)

MIHA KLINAR

31

TANGENTE OB BOROVI ROMANU »ODLOŽENI«

(IZPISI IZ DNEVNIKA)

Hkrati so se njihove enote okrepile z novimi borci. Dne 23. julija 1943 okrog enajstih dopoldan pa so enote NOV na Ozrenu napadli četniki, ki so jih partizani držali v šahu.

Toda tem je prišlo na pomoč devet bataljonov legionarske Vražje divizije. Po osemndnevem boju so bili ti bataljoni poraženi in prav tako ustaši, ki so napadali skupaj z »vražjaci«. Istočasno je II. Proletarska brigada osvobodila mesto Puračič.

Med temi akcijami je prišlo v II. Dalmatinsko brigado okrog štirideset mladincev. Konec julija 1943 so njeni bataljoni napadali prek reke Bosne. Osvobodili so Maglaj, a se potem niso mogli postaviti po robu sovražni tankovski enoti in se morali umakniti na stare položaje.

V začetku avgusta 1943 je II. Dalmatinska brigada krenila s sektorja Ozren-Krivaja na Olovo ter prek Romanije na Jabuko in se ustavila v vasi Trnovici v bližini Sarajeva, njen četrti (Kninski) bataljon pa je krenil z deli II. Proletarske brigade proti Ustikovini, kjer so napadli četnike Draže Mihajlovića in jo osvobodili. Nato so udarili na desno obalo Drine in z naglim prodiranjem zasledovali četnike. V tem naletu jim je uspelo, da so ponovno osvobodili Fočo in Goražde skupaj z deli V. Čr-

nogorske brigade. Na teh položajih so ostali osem dni, ko so jih napadle okrog 600 močnejše nemške enote, podprte z desetiimi tanki. Zopet so se izkazale jurišne skupine na tanke. Posredilo se jim je odbiti in razbiti nemški napad, s tem pa tudi preprečiti nadaljnje nemško prodiranje na novo partizansko osvobojeno ozemlje in do srednjih enot narodnoosvobodilne vojske.

Pri obrambi novega osvobojenega ozemlja je Kninski bataljon II. Dalmatinske brigade doživel kapitulacijo Italije, ki je narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije postavila pred nove ofenzivne naloge. Treba je bilo v prvi vrsti razorožiti čim več italijanskih okupacijskih enot ter razbiti četniške odrede, zlasti v Črni gori. Zato je 14. septembra 1943 tudi II. Proletarska divizija, v kateri je bila še vedno II. Dalmatinska brigada, prešla pri Foči Drino in s pospešenim pohodom krenila na pot in čistila ozemlje od manjših četniških skupin. Druga Dalmatinska brigada in II. Srbska proletarska brigada sta prodirali proti Plevlji. IV. Črnogorska brigada pa prek Tare, Zablje in Sinjajevine proti Kolašinu, a V. Črnogorska brigada prek Zabljaka in Golije proti Nikšiću. Akcije je vodil novoustalavljeni II. korpus pod poveljstvom komandanta Peka Dapčevića. V okviru tega korpusa (ki je kasneje prerasel v slavno IV. armado JA), so njegove enote nadaljevale ofenzivo v Sandžak in Črno goro. 23. septembra 1943 (tako so mi konec leta 1945 in v začetku 1946 pripovedovali udeleženci teh bitk) sta II. Srbska proletarska in III. Sandžaška brigada (ta je bila na Sutjeski razbita in potem vnovič formirana) razbili četnike v Plevlji in jo osvobodile.

S prihodom brigad v Sandžak so nastali na tem ozemlju novi odredi narodnoosvobodilne vojske. Po človeških izgubah v V. ofenzivi (Sutjeska je terjala več kakor tretjino žrtev enot NOV, ki so bile to usodno bitko) so le-te prav v teh ofenzivnih akcijah nadomestili novi borci in jih okrepili. Nastale so nove enote, udarna moč NOV je narasla. Četniške sile so razpadale in izgubljale ne samo vojaških bitk, marveč tudi svojo politično moč. Druga Srbska proletarska brigada jih je razbijala in zasledovala do Ruda, kjer so četniki in Italijani, ki so se držali četnikov, doživeli nov poraz. Druga Dalmatinska brigada je med tem prodirala proti Priboju, njen II. (Kninski) bataljon,

v katerem je bil Acin Prijić, pa je prekorčal Lim in udaril na četnike Draže Mihajlovića, ki so skušali skupaj z italijansko alpsko divizijo obdržati Priboj v svojih rokah. Kninski bataljon je pod poveljstvom Jose Durbobe z uspehom opravil svojo nalogo in čez noč prodrl na Banje, kjer je prejel ukaz, da se mora takoj premakniti v smeri proti Kolašinu. Druga Dalmatinska brigada je morala namreč pohiteti v pomoč IV. Črnogorski brigadi, ki je bila osvobodila Kolašin. S pospešenim pohodom je oktobra 1943 prispela (okrog tretje ure popoldan) v bližino Kolašina. Pohod je trajal 44 ur. Položaj v Kolašinu je bil resen. Četniški oddelki so imeli Kolašin v svojem obroču. Druga Dalmatinska brigada se ni utegnila odpočiti, marveč je takoj, ko je prišla v Kluč v bližino Kolašina, krenila v napad na četnike Baje Stanišića in Lazića in jih z napadom presenetila. Kakor so mi pripovedovali udeleženci te bitke, je bila II. Dalmatinska brigada že prej strah in trepet četnikov omenjenih četniških vojvod. Med četniki je nastala panika, pa tudi italijanska alpska divizija ni več oklevala in se je v Kolašinu predala IV. Črnogorski brigadi. Druga Dalmatinska brigada je po enourni bitki odpodila vse četnike od Kolašina, po razorožitvi italijanske alpske divizije pa se ji je pri zasledovanju in razbijanju četnikov pridružila še IV. Črnogorska brigada, slednja v smeri Ljeve reke, a prva v smeri Mateševa — Sesterovac. Na Sesterovcu so jih četniki pričakali na položajih.

»A smo ih potukli do zuba,« je rekel ob tem spominu Acim Prijić, nato pa so jih zasledovali do Njiv, kjer so jim prizadeli nekaj mrtvih, nekaj pa so jih zajeli. Hkrati se je nadaljevalo razoroževanje italijanske vojske. Italijansko divizijo v Bera-nah so pisno pozvali, naj se preda in položi orožje. Odgovorili so, da so pripravljeni, če enote NOV Jugoslavije prej preženejo četnike. Zato sta dva bataljona II. Dalmatinske krenila v Bera-ne in italijanska komanda ni več oklevala. Še več, pod partizansko zaščito je bila celo pripravljena, da se pridruži enotam NOV v boju proti četnikom in Nemcem. Toda s četniki na sektorju svojega prodiranja je lahko II. Dalmatinska brigada opravila sama. Četniki so brezglavo in razbiti bežali pred njenimi borci, se skrivali po jamah in votlinah, pa tudi predajali so se.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

Na prvih letošnjih ločenih sejah, enajstih po vrsti, so vsi trije zbori Skupščine občine Radovljica, 23. februarja sprejeli resolucijo o izvajanju družbenega plana občine Radovljica za leto 1983, osnutek družbenega dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1983, osnutek odloka o posebnem občinskem davku za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v občini Radovljica za obdobje do leta 1985, osnutek odloka o proračunu občine za leto 1983 in družbeni dogovor o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini Radovljica. Sprejeli so tudi družbeni dogovor o določitvi nalog in interesov SLO in družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za občine Gorenjske in o obveznostih občin za delovanje pokrajinskega odbora in njegovih organov, potrdili so odlok o ustanovitvi pokrajinskega odbora za Gorenjsko ter predlog statuta gorenjskih občin, razen tega pa so sprejeli skiep o sestavi in imenovanju predsedstva SO Radovljica za delo v vojni in o imenovanju članov komiteja za SLO in družbeno samozaščito. Soglašali so tudi s predlogom o podelitvi sredstev obvezni cestnega posojila za leto 1982. Vsi trije zbori so sprejeli tudi svoje programe dela za leto 1983.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Radovljica sta na ločenih sejah sprejela osnutek odloka o davkih občanov in odlok o prometnem davku od nepremičnin. Oba zbora sta sprejela še osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka za določanje cene za razlaščenost zemljišča in aneks k samoupravnemu sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti v občini Radovljica.

Izvršni svet OS Radovljica je na 36. seji 15. februarja obravnaval osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in poslovnega časa. Seznanjen je bil s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja za uvedbo družbenega varstva v Gozdarsko kmetijsko zadruzi Srednja vas v Bohinju in z informacijo o uresničevanju družbenega dogovora o skupnih osnovah za urejanje določenih stroškov za devet mesecev v letu 1982. Izrekel je več soglasij k sklepu za opravljanje gostinske in avtoprevoznike dejavnosti kot postranski poklic zasebnikov. Na seji so sprejeli predlog programa izvršnega sveta za prvo polletje 1983 in predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o komunalnih taksah v občini Radovljica, ki so ga posredovali v sprejem občinski skupščini.

Od 1. do 28. februarja delavci v vseh OZD radovljiške občine razpravljajo o rezultatih poslovanja in sprejemajo zaključne račune in odločajo o dokončni razporeditvi dohodka ustvarjenega v letu 1982. O poteku te akcije, ki so v skladu z zakonom o združenem delu so se dogovorili konec januarja na posvetu vseh predsednikov delavskih svetov in poslovnih organov. Za oblikovanje poročil o uspešnosti akcije zaključnih računov je občinski svet ZSS Radovljica poslal vsem osnovnim organizacijam sindikata in poslovnim organom OZD posebne vprašalnike, ki jih morajo poslati izpolnjene na občinski svet ZSS do 15. marca 1983.

Prva redna seja v novem mandatu medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko, ki ima tokrat sedež v Radovljici, je bila 17. februarja. Delegati ZZB NOV vseh gorenjskih občin so obravnavali varnostno politični položaj na Gorenjskem in problematiko zdraviliškega in kopališkega zdravljenja borcev. Seznanjeni so bili s stanjem in problematiko doma VVI v Strunjanu s posebnim poudarkom na možnosti izkoriščanja njegovih zmogljivosti. Dogovorili so se tudi o pripravi na sklice letnih skupščin občinskih organizacij ZZB NOV na Gorenjskem.

Na 3. redni seji občinskega odbora ZZB NOV Radovljica 16. februarja so potrdili akcijski program občinskega odbora in predsedstva, ki ga je predlagalo predsedstvo za leto 1983. Potrdili so tudi predlog in sprejeli sklep o pripravi na sklicevanje letnih skupščin krajevnih organizacij ZB NOV, ki se bodo izvršile do konca marca. Na seji so kritično presojali problematiko zdraviliškega in klimatskega zdravljenja borcev in vojaških vojni invalidov v občini.

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Radovljica je na 8. seji 17. februarja sprejelo program dela občinskega sveta ZSS in njegovih organov za leto 1983. Člani predsedstva so bili seznanjeni s stanjem in družbenoekonomskim položaju komunalnega gospodarstva Radovljica. Potrdili so sporazum o ustanovitvi

skupne pravne posvetovalnice ter obravnavali osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa na osnovi pobud iz javnih razprav iz temeljnih sredin v prizadetih delovnih organizacijah in skupnostih.

V sklopu obrambnega usposabljanja delovnih ljudi in občanov so v teku predavanja za delovne kolektive in občane v krajevnih skupnostih po letnem programu, ki ga izvaja sekretariat za ljudsko obrambo pri OS Radovljica s svojim aktivom predavateljev. Sočasno so podelili vsem gospodinjstvom nad pet tisoč brošur o preskrbi z zdravim pitno vodo. V prihodnjih dneh pa bodo po krajevnih skupnostih podelili pravih toliko brošur o protipožarni varnosti in ukrepih.

Predsedstvo OK ZRVS Radovljica je na 5. seji v začetku februarja obravnavalo gradivo za sklic letne konference občinske organizacije ZRVS, ki je bila 21. februarja. Delegati so na tej konferenci obravnavali in potrdili poročilo o delu in finančno poročilo OK ZRVS v letu 1982, poročilo nadzornega odbora po zaključnem računu za leto 1982 ter sprejeli program dela in finančni načrt za leto 1983. Razen tega so potrdili tudi pravila občinske in krajevnih organizacij ZRVS.

V februarju je krajevna konferenca SZDL Radovljica organizirala v vseh uličnih in vaških odborih SZDL zbore občanov na katerih so obravnavali delo sveta in drugih organov krajevnih samouprav ter oblikovali kandidatno listo za nove člane sveta KS Radovljica, ter člane raznih komisij in drugih delovnih teles. Potrjevali so tudi predloge za vodilne funkcije v skupščini in svetu KS. Volitve bodo opravili v marcu. KS Radovljica z nad šest tisoč prebivalci je največja v občini, zategadelj so nekateri upravičeno zavzemajo, da bi se razdelila vsaj na dva dela. O tem bodo še tekle razprave v krajevnih družbeno-političnih organizacijah.

Industrijske delovne organizacije v občini Radovljica so načrt proizvodnje uresničile v letu 1982 v celoti. Za 7,7 % so presegle plan v kovinski predelovalni industriji, v strojni za 4,3 % in v lesni industriji za 3,9 %, medtem ko v drugih panogah industrije letni plan ni bil v celoti dosežen. Skupna vrednost proizvedenega blaga in izdelkov v občini v letu 1982 je ocenjena na 8,085.659.000 din, kar je za dobro četrtino ali 26 % več kot leta 1981.

V decembru lani je bilo po podatkih skupnosti za zaposlovanje v občini Radovljica skupaj 245 nezaposlenih, od teh 154 žensk. Prvič išče zaposlitev 51 ali 20,8 % delavcev, 118 ali 48,2 % mlajših od 26 let ter 107 ali 43,7 % težje zaposljivih. Od vseh iskalcev je 11 % ne kvalificiranih, 33,9 % polkvalificiranih, 23,7 % s poklicno šolo, 25,7 % s srednjo šolo, 3,7 % z višjo in 2 % z visoko šolo.

Stanovanjska izgradnja v radovljiški občini je kljub splošnim stabilizacijskim omejitvam in drugim težavam v polnem teku, tako kot je bilo načrtovano. V januarju so v družbeni gradnji zaključili in izročili namenu 24 stanovanj na Posavcu, v gradnji pa je še v Radovljici 67, na blejskih Jaršah 51 in v Stari Fužini 17 družbenih stanovanj.

Na 4. seji komisije za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica so pregledali predloge Zveze kulturnih organizacij Radovljica, ki je bila pooblaščenca za izbor dramskih, zborovskih in folklornih skupin, ki nastopajo v programu kulturne akcije. Teh bo 20 več v letu 1983, kot je bilo prvotno načrtovano z letnim programom prireditev kulturne akcije za delovne kolektive v občini za leto 1983.

Poprečni osebni dohodek na zaposlenega v združenem delu v SR Sloveniji je v lanskih enajstih mesecih znašal po podatkih Zavoda za statistiko SRS 14.134 din, kar je 26,1 % višje poprečje kot v enakem obdobju lani. V občini Radovljica je poprečno neto osebni dohodek na zaposlenega delavca znašal 13.794, kar je 25,8 % povečanje v primerjavi z enajstimi meseci leta 1981. To pomeni, da so bili osebni dohodki zaposlenih v občini Radovljica pod republikanskim poprečjem za 341 din ali 2,5 %.

Poprečna doba bivanja tujih turistov v radovljiški občini je po analizah zadnjih let v upadanju. Medtem, ko je znašala poprečna doba bivanja v letu 1976 še 4,8 dni na gosta, je znašala to poprečje v letu 1977 4,1, v letu 1978 že 3,9 dni. Rahel vzpon zaznamujejo v letu 1979 na 4,3, v letu 1980 na 4,2 in končno v letu 1981 na 4,6 dneva. Tudi lani ni bilo poprečje višje.

novljene prostore je odprla predsednica delavskega sveta Kemične tovarne Podnart Ana Kelbl, pozdravni govor pa je imel ravnatelj šole Dušan Poljšak. V imenu krajevnih skupnosti pa je na zaključku slovesnosti spregovoril predsednik skupščine krajevne skupnosti Podnart Ciril Rozman. Na slovesnosti je bilo poudarjeno, da bodo zunanost in okolico šole uredili takoj, ko bo skopnel sneg.

Učenci prvih štirih razredov osnovne šole imajo pouk že v obnovljeni šoli na Ovsiašah.

Ciril Rozman

Delavski svet ELAN Begunje je sprejel nov popravljeni poslovnik glasila Smučina, ki se nanaša predvsem na spremembe postavk nagrajevanja dopisnikov in časovne spremembe izdajanja glasila. Ena številka glasila Smučina je bila v letu 1982 (1.700 izvodov) ocenjena 90.000 din. Stroški za honorarje dopisnikov so znašali le 3.000 din, ali 3 % celotne cene naklade, kar pa seveda ni dovolj spodbudno za večjo udeležbo dopisnikov pri oblikovanju glasila.

V razstavnih prostorih graščine Grimšče na Rečici pri Bledu je do konca februarja na ogled razstava pletenin, vezanih in drugih tkaninskih izdelkov, ki so jih Almira Radovljica, Vezene Bled in Sukno Zapuže razstavljale v januarju na sejmu »MODA 83« v Ljubljani. Razen teh so razstavljeni tudi umetno kovaški izdelki UKO Kropa.

Delavska univerza je v sodelovanju z OK ZSMS Radovljica v decembru lani začela s poukom na občinski mladinski politični šoli, za katero se je prijavilo 43 slušateljev. Šola obsega 60 ur predavanj in razprav po enotnem programu RK ZSMS Slovenije in aktualne teme z območja občine in praktična vprašanja delovanja osnovnih organizacij ZSMS. Vsa predavanja so v središču petih popoldne v prostem času. Druga februarja je udeležencem šole govorila o ZSMS v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja podpredsednica republiške konference ZSM Slovenije Saša Dragoš.

Po zaključnem računu kopališkega odbora pri KS Radovljica, ki upravlja z letnim kopališčem in kampom, so znašali dohodki od kopališča lani 627.000, od kampa pa 521.000 din. Skupaj vseh dohodkov, vključno s prenešenimi sredstvi iz prejšnjih let, najemninami in sofinanciranjem OZD, so znašali lani 2.066.076 din. Za leto 1983 načrtuje odbor le 10 % povečanje dohodka in kar 39 % povečane odhodke, razliko bodo lahko kriili s prenešenimi sredstvi iz prejšnjih let.

Po poročilu sveta KS Radovljica za leto 1982 so lani asfaltirali Bazoviško, Štrukljevo, Špicarjevo in Langusovo ulico v Radovljici, zasipali in razširili Gradnikovo in Kranjsko ulico, uredili pokriti avtobusni postajališči na Gorenjski cesti pri Iso-span naselju ter opravili dela na asfaltiranju in ureditvi raznih priključkov na ulice. Vrednost vseh del je znašala lani 3.288.520 din.

Dramska sekcija Gasilskega društva Čejnjska v Bohinju je pod vodstvom režiserke Alenke Bole-Vrabcac iz ZKO Radovljica pripravila komedijo Žarka Petana Gospod Evstahij iz Siške. Prvič so se bohinjski amaterji predstavili z dvema predstavama na domačem odru v Čejnjski v nedeljo 6. februarja. Računajo, da bodo lahko gostovali tudi v drugih bohinjskih krajih in v občini.

V začetku februarja je Gorenjski muzej iz Kranja povabil v Bohinju na delovni razgovor predstavnice vseh bohinjskih krajevnih skupnosti, turističnih društev, Gozdarsko kmetijske zadruge in mlekarne Srednja vas, Kulturne skupnosti Radovljica in Muzejev radovljiške občine. Beseda je tekla o sedanjem nezadovoljvem stanju stalne zbirke planšarstva in sirarstva v propadajoči stavbi stare sirarne v Stari Fužini. Vsi so bili enotni, da bi morali ohraniti to stalno zbirko kot pomemben dokaz ljudske kulture in vabljiv turistični objekt. Dogovorili so se, da bodo do konca februarja strokovnjaki Gorenjskega muzeja opravili pregled objekta in izdelali načrt obnovitvenih del ter finančni načrt v katerega naj bi prispevali svoj delež vsi zainteresirani dejavniki v Bohinju, občini in v Sloveniji.

O požrtvovalnosti prizadevnih članov alpinističnega oddelka Planinskega društva Radovljica, ki šteje 7 članov, 5 pripravnikov, vemo le malo. Zaradi svoje skromnosti se komajda pojavijo podatki o njihovih uspehih v sredstvih javnega obveščanja. Lani so organizirali alpinistično šolo, ki jo je uspešno opravilo 12 tečajnikov. Opravili so nad 440 plezalnih vzponov, od teh kar 31 zimskih. Radovljiški alpinisti so tudi redno udeleženi v raznih jugoslovanskih odpravah v tuja gorstva in v jugoslovanskih republikah.

Konec januarja so v hotelu Jelovica na Bledu svečano odprli novo štiristezno kegljišče, ki je povsem posodobljeno. Dostop do kegljišča je možen iz zunanje strani stavbe kot tudi iz recepcije. Odvojeni so tudi prostori za kegljače in gledalce ter preurejen gostinski del. Ob otvoritvi so nastopili v eksibicijskem srečanju člani jugoslovanske moške reprezentance kot »Jelovica '83« in domači kegljači z Bleda in Jesenic.

del izpopolnjevanja in izobraževanja kmetov in kmečkih žena.

Za načrtovano izobraževanje in ostalo po tem programu bodo rabili 1.520.000 dinarjev. Potrebna finančna sredstva bodo zagotovili: temeljna organizacija kooperantov GG Bled, sklad za intervencijo v kmetijstvu, Skupščina občine Radovljica in Skupščina občine Jesenice.

Ciril Rozman

OBNOVILI SO OVSIŠKO ŠOLO

V soboto, 12. februarja, so na Ovsiašah v krajevni skupnosti Podnart odprli prenovljeno osnovno šolo, podružnično šolo osnovne šole Stane Žagar Lipnica pri Kropi. Na Ovsiašah je bila zgrajena osnovna šola 1896. leta. Šola je bila med drugo svetovno vojno požgana, ker so belogardisti načrtovali v šoli svojo postojanko. Takoj po vojni je bila šola za takratne razmere primerno obnovljena.

Ovsiška osnovna šola že nekaj let ni bila več primerna za pouk, predvsem v zimskem času ne, ker ni bilo moč ogrevati prostorov zaradi neprimernih in dotrajanih oken, vrat in zastarelih peči. Pa tudi pomožni prostori, predvsem sanitarije, niso več ustrezali namenu. Šola je bila že od 1974. leta dalje predvidena za obnovo vzporedno z gradnjo vrta, ki je bil načrtovan poleg šole. Ker so prejšnja vodstva pristojnih občinskih organov dovolila kršenje samoupravnih sporazumov o temeljnih planih, vrtec ni bil zgrajen in tako tudi šola ni bila obnovljena.

V sedanjem delegatskem mandatu so ugotovili nujnost obnove šole. Kljub stabilizacijskim ukrepom je v minulemu letu skupnost za izobraževanje uspela zbrati 4.500.000 dinarjev za nujno obnovo šole. Šola so v dogovorjenem roku obnovili obrtniki radovljiške občine. Nadzor nad vsemi deli pa je imel ALPDOM Radovljica.

Slovesna otvoritev prenovljenih šolskih prostorov je bila v soboto, 12. februarja, dopoldne. Slovesnosti so se udeležili predstavniki občinskih organov, med njimi tudi predsednik Skupščine občine Radovljica Boris

Šetina, predsednik izvršnega sveta skupščine Janez Smole, predstavniki ALPDOMA, krajevne skupnosti Podnart, osnovne šole Stane Žagar iz Lipnice, izvajalci del in šestdeset učencev iz osnovne šole Ovsiaše. Ob-

PROGRAM IZOBRAŽEVANJA KMETOV

Na zadnji seji centralnega sveta temeljne organizacije kooperantov Gozdnega gospodarstva Bled so delegati sprejeli program izobraževanja kmetov kooperantov za leto 1983 za občino Radovljica in Jesenice.

V letu 1983 si bodo prizadevali za večjo aktivnost na terenu. Pospeševali bodo proizvodnjo v proizvodnih skupnostih na Gorjušah, v Rovtjih in Srednjem vrhu. Proizvodnim kooperantom bodo pomagali pri nakupu gnojil in krmlil. Kar bo še razpoložljivih sredstev, jih bodo porabili za usposobitev kmetijskih površin za strojno obdelavo. Za vse kmete v občinah Jesenice in Radovljica bodo organizirali predavanja: pridelo-

vanje silazne koruze, krmljenje krav, pravilna raba travnatega sveta, dosuševanje sena s sončno energijo, krmini posevki, strojna molža in odpravljanje napak, pašništvo, sadjarstvo in pridelovanje krompirja. Za kmečke žene bodo predavanja: uporaba čistil in higiena v domu, bolezni srca in ožilja, zdrava prehrana in praktični prikazi novosti v gospodinjstvu in racionalizacija uporabe časa.

SREČANJE OSMOŠOLCEV Z GOSTINCI

V četrtek, 17. februarja, je bilo na Bledu v hotelu Park informativno srečanje predstavnikov hotela in Gostinske šole z osmošolci radovljiške občine, pa tudi z Jesenic, ki naj bi se odločili za poklic v gostinstvu in turizmu. Srečanje je organizirala Skupnost za zaposlovanje Kranj.

Seznanili smo se z možnostmi šolanja, stipendiranja ter posebej s poklicem kuhar in natakar. Ogledali smo si kratek film in nekatere hotelske prostore.

Z usmerjanjem učencev v gostinstvo imamo težave kljub temu, da je možnost šolanja v našem kraju. Zato si vsi prizadevamo, da bi bil odziv boljši kot prejšnja leta. Tudi starši so spoznali možnosti zaposlovanja oziroma potreb v domačem kraju, tako da so učenci

nekoliko bolj motivirani tudi za tovrstne poklice.

Želimo še izboljšati kader s tem, da bi usmerjali sem tudi učence z boljšim učnim uspehom. Ti imajo potem možnosti tudi nadaljevati šolanje v smeri tehnika in dalje na višjih in visokih šolah.

Le z ustreznim strokovnim kadrom bomo uspešnejši tudi na področju turizma, ki je za obe občini še posebej pomembna panoga.

Majda Poljšak

NOVA USPEŠNA PREMIERA V JESENIŠKEM GLEDALIŠČU

V četrtek, 17. februarja, je bila v amaterskem gledališču Tone Čufar na Jesenicah premiera komedije francoskega dramatika JEANA ANOUILHA **ORKESTER**, ki jo je za jeseniški oder pripravil režiser SNG Ljubljana JANEZ VRHUNC.

Dramski opus Jeana Anouilha je zelo obsežen, vendar se naša gledališča redkokoli odločajo za izvedbo njegovih del. Tako je **ORKESTER** prvo delo tega francoskega dramatika, ki je izvedeno na jeseniškem oderu.

Anouilh je bil rojen 23. junija 1910 v Bordeauxu. V Parizu je obiskoval pravo fakulteto, delo v nekem reklamnem podjetju pa ga je naučilo biti natančen in precizen in mu je odprlo pot v domiselnost, smisel za fantazijo, za razna spoznanja in ritem. Že v zgodnji mladosti se je moral spopasti z revščino. Po zmagi nad revščino pa je ostal strah, strah pred možnostjo, da ga življenje neusmiljeno potisne nazaj v bedo, ki bi ga dokončno pokopala in mu vzela zadnje upanje. Še ko je revščino premagal, je v njegovi zavesti še vedno ostal trpek in neuničljiv občutek, ki ga je prenašal v svoja dramska dela tako, da mu je vedno dajal priokus večnosti in neuničljivosti.

Ko je imel osemnajst let, je napisal prvo zgodbo Hamulus, ki pripoveduje o mladeniču, ki je lahko spregovoril samo eno besedo na dan ... Sledilo je veliko raznih del. Okoli trideset znanih in kvalitetnih dramskih del pa izvajajo gledališča po svetu.

Anouilhova dela vsebujejo vse vrste notranjih človeških spodbud, observacije, dramaturške obdelave in dejanja ter gledališke nevarnosti. Njegova dela so poleg strahu pred revščino poglobljena v zapleteno psihologijo in lastno filozofijo. V vseh delih obravnava človeške sanje proti vsem pregradam sveta. V luči ironije, sarkastičnosti, humorja in komičnosti brez pridržka in rezerve odkriva svoj avtentični svet spoznanj in nasprotij. Ob farsu, komediji, tragediji, satiri in ironiji natančno izpoveduje svoj odnos do zavesti, ki se v izjemnih primerih povzpe tudi na rob nedosegljivega! Enciklopedijsko povedano: Anouilhin je s svojimi »rožnatimi« in »črnimi« igrami velik dramski ustvarjalec črnega humorja.

ORKESTER je značilna Anouilhova malomeščanska slikanica. Gre za zgodbo o ženskem orkestru, ki igra v neki kavarni uglednega zdravilišča in s svojo milino in ženskostjo blaži težave in bolečine pacientov. Gledalci imajo v tem primeru vlogo gostov. Med igranjem in v »pavzah« članice orkestra razkrivajo svoje življenje in značaje. Te značaje in zaplete, ki iz njih nastajajo, poznamo že na pamet iz našega življenja okoli nas. Iz te »folklore« pa se Anouilh ne povzdigne, ali pa se najbrž tudi povzdigniti ne more. Vendar pa ta »folklor« nudi igralcem orkestra možnosti, da pokažejo tudi svoje igralske spretnosti. Vsaka izmed njih bi se rada rešila tega bednega in ne posebno uglednega življenja, v katerega ni zašla po lastni krivdi. Vse po vrsti bi rade živele svoje življenje v ljubezni, ki bi jih človeško dopolnjevala in jim nudila vsaj malo sreče in svetlobe v njihovem življenju. Anouilhov »rožnato-črni in črno-rožnati« svet razpada v samem sebi. V takem Anouilhovem svetu se dekleta brez posebnega odpora prilagajajo razmeram, v katerih žive. Samo SUZANNE DELICIAS noče živeti v svetu splošne odtujenosti in ko se prepriča, da od njenih mladostnih sanj ni ostalo nič in ko spregleda vso mizerijo tega življenja, izreče svoj odločilni zadnji NE: gre in konča svoj dialog s svetom. Tako nam avtor te briljantne komedije pove, da je naše vsakdanje življenje iz dneva v dan bolj varljivo in izmakljivo, da nas kar naprej postavlja pred novo izbiro in tveganje. Ko je vsega tega nekega dne preveč in ne zmoremo več, nam po Anouilhu ostaneta dve možnosti: nekako preživeti svoje življenje, ali pa reči svoj zadnji nepreklicni NE — to pa je tudi zadnja izbira.

Tak Anouilhov svet so na jeseniškem oderu prikazali: SLAVA MAROŠEVIĆ (Patricija — prva violina), BERNARDA GAŠPERČIĆ (Pamela — druga violina), VERA STARE (Ermeline — viola), TATJANA KOŠIR (Suzanne Delicias — čelo), MIRA BOLTE (gospa Hortenze — kontrabas in šefinja orkestra), METKA DULBIN (Leona — flavta in saksofon) ter MIRAN KENDA (pianist), izven orkestra pa sta nastopila še FRANCI ČERNE (gospod Lebonze) in SANDI JAKOPIĆ (natakar).

PATRICIJA je kot solistka z igralskimi sredstvi, posebno pa v izpovedi o »vzgoji« svoje matere ustvarila kruto in neusmiljeno žensko bitje. PAMELA, ki jo življenje in igra slanosita v globine njenega življenja, je do natančnosti in na najbolj zvit način odigrala sentimentalno vlogo nimfomanke. ERMELINE z natančnostjo ponazarja žensko, ki ji usoda in duh nista več v pomoč, da bi ji razjasnili, kaj se dogaja z njo. SUZANNE DELICIAS je s prepričljivo igralsko pretresljivostjo upodobila psihopatološki lik romantične, nesrečne in zatrite ženske. Gospa HORTENZE se naduto spreha med svojimi »dama«, kot mogočna umetnica in šefinja orkestra si lasti pravico do kontrole vsega, kar se dogaja v orkestru, posega tudi v »intimna« čustva kolegic in kolege pianista, katerega osvaja, ko ga odvrže razočarana Suzanne, njen komandni »trištiri« pa avtoritativno prekinja vse iluzije in sanje o lastnem življenju in vedno znova oznanja čas za delo, katerega je orkestru namenil Anouilh. LEONA prikazuje lik pomembne glasbenice, toda ne more se izogniti usodi, ki spremlja vse njene prijateljice v orkestru. PIANIST je posebno zanimiv lik v orkestru, njegova igra, ko ni vključen v »igro«, je nadvse uspešna,

skriva polno posebnih človeških čustev, je v podrejenem odnosu, vendar eksploziven v dokazovanju, da tudi ON nekaj pomeni v svetu Anouilhovi junakinji.

To je samo nekaj prvih odlično ustvarjenih likov »ženskega stebra« jeseniškega gledališča. Ko pa temu »stebri« dodamo še PIANISTA, ki ga odlično igra Miran Kenda, moramo zapisati, da je predstava **ORKESTER** popolnoma uspela. Treba je videti te »dame«, kako spretno in »učinkovito« ponazarjajo glasbo, ki prihaja iz zvočnikov. Prikazale so popoln glasbeni odziv v celoti in v »solističnih« partih, odkrile so nam svoj visok smisel za glasbo, v tem pa posebno pozornost vzbujajo izredna, duhovita in originalna imitacija na pianinu Mirana Kende. Na komando šefinje orkestra gospe Hortenze »trištiri« pa dame in gospod pozabijo na vse svoje težave in se preselijo v Anouilhov svet glasbe, ki jim je še edina opora v njihovem življenju.

Očitno režiser Janez Vrhunc dobro pozna duh in svet avtorja, kar je dokazal tudi z odličnim tekstom v gledališkem listu. Da je tako, potrjuje njegova režija. Vse niti so bile v njegovih rokah, nič se ni zgodilo brez njega, njegova režija ne trpi improvizacij. Tako predstava mora uspeti. Gledalci (tokrat polna dvorana na premieri!) so se ob izpovedovanju nesrečnih usod glasbenic in prijetni glasbi zabavali in nasmejali. Po dobri uri »terapije« v Anouilhovem »ZDRAVILIŠČU«, ki nam jo je priredil režiser Vrhunc, so gledalci »zdravi« in zadovoljni zapustili gledališko dvorano, prepričani, da to še niso bile vse izrabljene moči, ki jih zmore jeseniško amatersko gledališče Tone Čufar.

Sceno — oder za godbo — je postavil Jože Bedič, glasbeno vodstvo je imel na skrbi Brane Demšar, za luč je poskrbel Mišo Šest, kostume pa je sešila Ivanka Leskova.

F. Ropret

HUMANIZACIJA ODNOSOV MED SPOLOMA

V osnovnih šolah radovljske občine bomo že šesto šolsko leto organizirali »šolo za življenje« za vse osmošolce. To je organizirana oblika osveščanja in prosvetljanja mladostnikov o njihovem psihičnem in fizičnem razvoju, o vseh težavah, s katerimi se ali se bodo morda srečali v bližnji prihodnosti in odnosu do staršev, učiteljev, zlasti pa do svojega partnerja, da bi jih tako lažje znali premostiti.

Delo poteka v manjših skupinah (10 do 15 učencev), v štirih delih po dve šolski uri. Program je strokovno pripravljen in ga izvajajo zdravniki, po možnosti ginekologi (en del) in psihologi (tri dele), ki smo bili predhodno tudi sami deležni tako imenovane grupne dinamike s poudarkom na tej problematiki. Za to obliko in vsebino dela smo se odločili

zato, da lahko postopoma vsakdo pride do izraza in ker se starši premalo pogovarjajo z otroki prav o medosebnih odnosih. Zavedamo pa se, da so za celovito pripravo za življenje pomembni še drugi vidiki, zlasti socialnoekonomski in pravni.

To naše delo je verjetno tudi pomembna podlaga predzakonskemu svetovanju, ki ga izvajajo centri za socialno delo. Ti ugotavljajo, da je njihovo informiranje zapoznelo, da nima pravega učinka, če merimo to po podatkih, da je vse več zakonov pred razsulom. Zato bo sodelovanje s šolami (tudi s srednjimi!) vsekakor koristno.

Vsako leto znova si skupaj z delavsko univerzo prizadevamo, da bi bila omenjena oblika dela z mladimi čim bolj organizirana, žal pa se včasih zatika pri denarju.

Majda Poljšak

DOPISUJTE V ZELEZARJA

Ob otvoritvi razstave 16 slikovnih del Antona VOVKO iz Novega mesta je bila v soboto, 19. februarja, zvečer v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah prijetna prireditev. V kratkem kulturnem uvodu so na klavir in harmoniko zaigrali gojenci Glasbene šole Jesenice: Urša Rebernik, Marko Lukan in Primož Kapus, gledališka igralka Bernarda Gašperšič pa je recitirala nekaj pesmi novomeškega pesnika. Pregled ustvarjalnosti, ki ga je o Toniju VOVKO napisala prof. Andreja Kobler Gale, je podal Joža Varl, predsednik DPD Svoboda Tone Čufar, razstavo pa je odprl Miroslav Nikolić, častni član kluba DOLIK. Na sliki: Avtor razstave in njegova žena v razgovoru z inž. Nikolićem. (Tekst in foto B. Blenkuš)

KONCERT V POČASTITEV 8. MARCA — DNEVA ŽENSK

V soboto, 5. marca, bo ob 18. uri v domu Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela in v nedeljo, 6. marca, ob isti uri v domu Društva upokojencev Jesenice v počastitev 8. marca — dneva žensk, **KONCERT** salonskega orkestra pod vodstvom Rada Kleča, ženskega pevskega zbora DU Javornik-Koroška Bela pod vodstvom Brede Prašnikar in moškega pevskega zbora DU Jesenice pod vodstvom zborovodkinje Mire Mesarič.

Salonski orkester in oba zbora bodo nastopili okrepljeni z znanimi jeseniškimi glasbeniki, pevkami in pevci, moški zbor DU Jesenice pa bo prvič nastopil pod vodstvom zborovodkinje Mire Mesarič. Vabljeni vsi občani, vstop prost.

FR.

Po zelo dolgem času smo bili letos zopet priča »vlečenju ploha« na Koroški Beli. To je eden najstarejših slovenskih običajev fantov v primeru, da se nobeno dekle ne poroči v času od novega leta do pusta.

DELNA NADOMESTITEV STANARIN ZA LETO 1983

Na podlagi določil 37., 67. in 68. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS št. 3/81) ter 9. člena pravilnika o delnem nadomeščanju stanovalne objavlja Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice naslednji

JAVNI RAZPIS

za zbiranje vlog za odobritev delne nadomestitve stanarine za leto 1983

SPLOŠNE DOLOČBE

- delna nadomestitev stanarine je odvisna od premoženjskega stanja nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva,
- delna nadomestitev stanarine lahko znaša največ 80 % višine pogodbene stanarine,
- znesek, do katerega se delna nadomestitev stanarine ne izplačuje, je 100,00 din,
- delna nadomestitev stanarine se odobri za dobo enega leta (koledarsko),
- upravičenec do delne nadomestitve stanarine je dolžan Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice sporočiti vsako spremembo, ki bi vplivala na pravico oz. znesek nadomestitve stanarine.

UPRAVIČENCI ZA PRIDOBITEV DELNE NADOMESTITVE STANARINE SO:

- nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki so v družbeni lastnini,
- nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki so v lasti občanov.

POGOJI, KATERE MORAJO IZPOLNJEVATI NOSILCI STANOVANJSKE PRAVICE:

- a) Do delne nadomestitve stanarine so upravičeni tisti nosilci stanovanjske pravice, katerih gospodinjstva uporabljajo stanovanje, ki po površini ne presega naslednjih normativov:

Število članov gospodinjstva	Površine v kv. m standardne stanovanjske površine + 10 %
1	32 do 35,20
2	45 do 49,50
3	58 do 63,80
4	70 do 77,00
5	80 do 88,00
6	90 do 99,00

in za vsakega nadaljnje člana družine še 10 kv. m.

- b) Delna nadomestitev stanarine je upravičena, kadar je odstotek stanarine v dohodku gospodinjstva iz preteklega leta, ki ga gospodinjstvo mora plačati, višji od odstotka znosne stanarine (kot je razvidno iz tabele).

Razlika med obema odstotkoma kaže na višino upravičenega nadomestila stanarine.

Tip gospodinjstva	% znosne stanarine od dohodka gospodinjstva
enočlansko	7,8
dvočlansko	6,9
tričlansko	5,2
štiričlansko	4,6
petčlansko	3,7
šestčlansko	3,6
sedem in več člansko	2,6

- c) Do delne nadomestitve stanarine je upravičen nosilec stanovanjske pravice, ki redno plačuje stanarino.

Ne glede na kriterije tega razpisa lahko odbor za solidarnost prizna nadomestitev stanarine imetnikom stanovanjske pravice, ki živijo v težkih gmočnih pogojih (nenadno ali neozdravljiva bolezen, invalidnost, otroci s telesnimi in duševnimi motnjami, druge hude obremenitve družine, ki so materialnega značaja), oziroma zavrne pravico imetniku stanovanjske pravice ali družini, ki formalno izpolnjuje pogoje za delno nadomestitev stanarine, živi pa v izredno dobrem gmočnem položaju, kar ugotovi pristojni organ v KS in center za socialno delo.

DELNA NADOMESTITEV STANARINE NE PRIPADA IMETNIKU STANOVANJSKE PRAVICE, ČE:

- oddaja stanovanje v podnajem,
- sam ali drug član gospodinjstva uporablja del stanovanja v poslovne namene ali obrtno dejavnost,
- je sam ali drug član gospodinjstva lastnik vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vikenda,
- je sam ali drug član gospodinjstva imetnik stanovanjske pravice na drugem stanovanju.

DOKAZILA, KI JIH MORAJO DOSTAVITI UPRAVIČENI NOSILCI STANOVANJSKE PRAVICE:

- dokazila o osebnih dohodkih nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva oz. uporabnikov za leto 1982 (tudi štipendije, preživnine, otroški dodatki, denarne pomoči, razen pomoči za tujo pomoč in oskrbo),
- dokazila o stalni prijavljenosti in številu članov gospodinjstva (prijavni urad),
- dokazila o premoženjskem stanju nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva (davčna uprava),
- kopija stanovanjske pogodbe,
- izjava stanodajalca za tiste, ki zasedajo nadstandardno stanovanje, da niso odklonili zamenjave za standardno stanovanje.

POSTOPEK ZA VLOŽITEV VLOGE ZA PRIDOBITEV DELNE NADOMESTITVE STANARINE:

Nosilec stanovanjske pravice, ki izpolnjuje pogoje, navedene v razpisu, vloži vlogo za pridobitev delne nadomestitve stanarine na posebnem obrazcu, ki ga dobi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice, Titova 65.

RAZPISNI ROK

Ta razpis velja 30 dni od dneva objave. Vloge, ki bodo prispele izven omenjenega roka, bodo obravnavane posebej (kasneje), delna nadomestitev stanarine pa se tudi v tem primeru odobri za dobo enega leta (koledarsko).

DIA VEČER

V četrtek, 24. februarja, bo ob 18. uri predvajanje diapozitivov pod naslovom »OTROCI SVETA« avtorjev Justi in Adija FINK iz Radovljice.

Predvajanje bo v prostorih PD Javornik-Koroška Bela v domu Julke in Albina Pibernik.

Vabljeni!

(Nadaljevanje s 3. strani)

gi Dela (19. februarja) upravičeno sprašuje, ali je naš hokej pred zadnjo priložnostjo. Sprašuje se, kako po Sarajevu: ali bodo fanfare v dvorani Zetra trobile žalno koračnico, ali pa bodo olimpijske igre, kamor se je naša reprezentanca neposredno uvrstila in kjer jo glede na kvaliteto verjetno res čakajo hudi boji, da ne bo zadnja, le pokazale pot do nove veljave. Kot ugotavlja pisec omenjenega komentarja, pestijo hokejski šport hudi finančni problemi zaradi izredno drage opreme, kar ugotavljamo tudi v našem sestavku, pomanjkanja denarja za najnujnejše nastope naše izbrane vrste, povrhu pa smo v hokejskem športu vse prej kot dobro organizirani.

Tudi na Jesenicah se kdaj pa kdaj slišijo vprašanja, ali nam je takšen hokej potreben in če nam je sploh potreben. Vprašanja in dileme, ki se pojavljajo predvsem takrat, ko postavljamo v ospredje problem hokejskega športa in njegovo financiranje. Sprašujemo, ali res ni druge poti za ureditev problemov, ali je družbeno res tako lahko ukiniti aktivnost, ki sedaj še vedno dostojno predstavlja jeseniški vrhunski šport. Ali je res tako lahko negirati vse dosedanje delo in naložbe ter pozabiti na velike uspehe, ki so jih dosegale praktično vse generacije jeseniških hokejistov? In če ob 35-letnici obstoja hokeja na Jesenicah odklanjamo takšne misli, potem se seveda postavlja vprašanje, kako naprej.

Letošnje finančne potrebe smo realno izračunali na okroglih 6.100.000 din in hokejskim delavcem nam v tem trenutku res še ni povsem jasno, kako jih bomo zagotovili. Sredstva, zbrana v okviru Telesnokulturne skupnosti Jesenice, se bodo v letošnjem letu po dogovoru sicer zvišala za deset odstotkov, po vrednosti pa bodo glede na inflacijo in velik porast vseh vrst stroškov realno celo nižja od lanskoletnih. Od zbranih sredstev skupnost namenja za vrhunski šport 5.400.000 din in če vemo, da v občini financiramo še en drag šport — smučanje, potem si iz tega naslova v resnici ni mogoče obetati kaj več kot tistih deset odstotkov povišanja. In prav zaradi tega je bil združenemu delu dan v razpravo tudi dodatni predlog samoupravnega sporazuma o solidarnostnem združevanju sredstev za nadaljnji kvaliteten razvoj hokeja na «Jesenicah», katerega usoda pa je še neznana.

In kakšne so v resnici možnosti? Naša gospodarska situacija vse bolj omejuje možnosti financiranja športa z zbiranjem reklamnih sredstev, ker v delovnih organizacijah tudi na tem področju štedijo, čeprav bi veljalo tudi tej možnosti nameniti več pozornosti. Treba bo misliti na organizacijo raznih prireditev, ki bi lahko dodale v klubsko blagajno kakšen dinar. Takšna prireditev bo vsekakor napovedana hokejska nedelja 6. marca in še kaj si bo treba izmisliti. Pomembnejši bi bil lahko dohodek od vstopnine in istočasno bi nekaj zmanjšali tudi stroške, če bi uspeli uveljaviti drugačen tekmovalni sistem. Dobre igre na ledu bi prav gotovo pritegnile več gledalcev. Kvaliteta našega hokeja je žal na takšni višini, da je že drag, ne more pa se dovolj uveljaviti v mednarodnem merilu. Žal nismo dovolj zanimivi niti za nivo hokeja v srednjeevropskih državah, da bi lahko z udeležbo na raznih turnirjih tudi finančno več iztržili. Mednarodna prijateljska srečanja pa ne uspevajo več tako, kot so leta nazaj in kazalo bi iskati možnosti za nova mednarodna tekmovanja (na primer v okviru sodelovanja Alpe-Adria).

Labirint finančnih zagat našega hokeja tako ostaja. Navrgli smo dovolj podatkov in misli za razmišljanje, da bomo vsi skupaj bolje razumeli hokejske težave, navrgli tudi zato, da ne bomo z nepremišljenimi mnenji in dejanji sami pomagali pripeljati hokej do predčasnega konca.

V SOBOTO, 16. FEBRUARJA, V DVORANI V PODMEŽAKLI
OB 15. URI KRANJSKA GORA : TIVOLI LJUBLJANA
OB 18.30 PRVA TEKMA SUPERFINALA
JESENICE : OLIMPIJA

HOKEJSKI KLUB JESENICE VABI

V NEDELJO, 6. MARCA, od 18. ure dalje
V DVORANO PODMEŽAKLO

HOKEJSKO NEDELJO

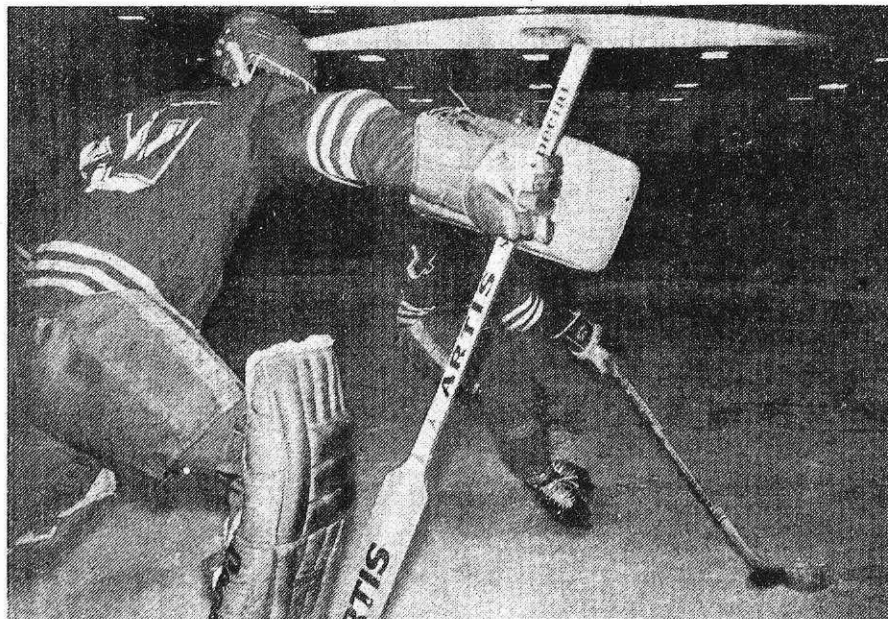
NASTOPAJO:

PIONIRJI: Jesenice : Olimpija
VETERANI: Jesenice : Olimpija

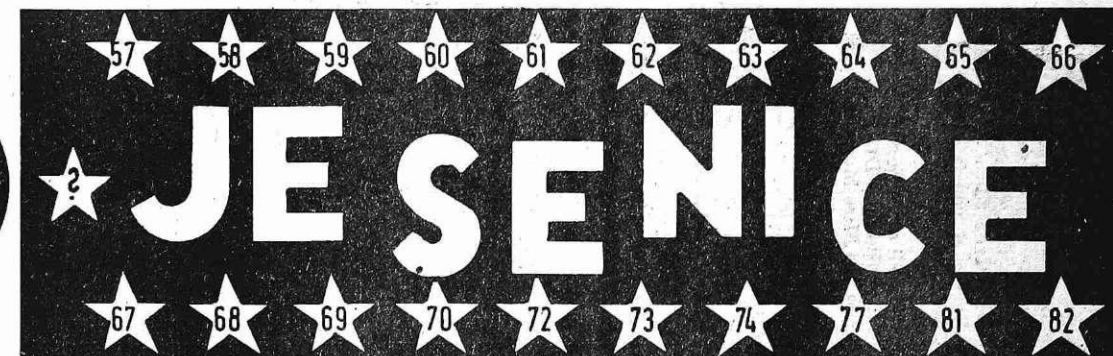
PRVI ŽENSKI HOKEJSKI DERBI:
JESENICE : OLIMPIJA

TER:
PIHALNI ORKESTER JESENIŠKIH ŽELEZARJEV
SKUPINA ULTIMAT
TOF IN OSTALI

PREDPRODAJA VSTOPNIC: pisarna hokejskega kluba — štev. tel. 81-584, v trafikah na Plavžu, pri železniški postaji, pred gimnazijo, na parkirnem prostoru pred Železarno, na Javorniku pod klancem, na Koroški Beli.

Vse slike so iz treningov naših hokejistov — foto Franci Črv

JESENICE, DNE 24. FEBRUARJA 1983

ŠTEVILKA: 2/IV

SEDAJ PA ZARES

V soboto, 26. februarja, bo v dvorani v Podmežakli na Jesenicah padla ena od odločitev v prvem »super finalu« v zgodovini jugoslovanskega hokeja. Ni dvoma, da jeseniški hokejski hram ne bo nabito poln, kajti zadnje igre — še zlasti dvoboja proti Olimpiji v Ljubljani in v soboto na Jesenicah — sta nam pokazala, da jeseniški hokejisti prihajajo v formo. To smo tudi pričakovali, kajti v letošnji sezoni so nas večkrat razočarali kot razveseljevali. Očitno je, da se marsikaj premika na bolje.

PRVI »SUPER« ŽENSKI DERBI

Pred letošnjim dnevom žensk — 8. marcem, se ljubiteljem hokeja na Gorenjskem obeta enkratni hokejski dogodek. V nedeljo, 6. marca, s pričetkom ob 16. uri se bo v dvorani v Podmežakli začel veliki hokejski SHOW, ki bo trajal več kot štiri ure. Najprej bomo spremljali pionirski dvoboj med Jesenicami in Olimpijo. Temu bo sledil nastop hokejske šole HK Jesenice, za tem pa bomo — kot pred dnevi v Ljubljani, ponovno videli dvoboj veteranov Jesenic in Olimpije. Na jeseniškem ledu bomo ponovno videli nekdanje ase: Felca, Tišlerja, Ravnika, brata Jan, Klinarja, Kneza, brata Smolej, Mlakarja, Albrehta, Semeta, Zupanciča in druge.

Z njimi se bomo vrnili v slavno preteklost jugoslovanskega hokeja. Temu izredno zanimivemu dvoboju bo sledil PRVI ŽENSKI HOKEJSKI DVOBOJ v zgodovini našega hokeja med ekipama JESENICE in OLIMPIJE. V jeseniških vrstah bodo nastopile hokejistke, ki so s srcem na jeseniški strani, prišle pa bodo iz Maribora, Celja, Medvoda, Umaga, Bohinjske Bele, Kranja, Radovljice, Tržiča, Blejske Dobrave in seveda z Jesenic. Vse torej želijo nastopiti v jeseniškem dresu, kajti so zveste privrženke jeseniškega hokeja.

Nekaj je jasno: v nedeljo, 6. marca, ob 16. uri bo v Podmežakli pravi hokejski praznik.

Pridite, ne bo vam žal, kajti nastopili bodo tudi člani pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, skupina Ultimat, Tone Fornezz-TOF in še nekateri drugi estradni umetniki.

Spomnimo se, da so v letošnjem državnem prvenstvu hokejisti Jesenic proti Olimpiji najprej izgubili v Ljubljani s katastrofalnim rezultatom 1:12, nato so zmagali v Podmežakli s 6:3, pred kratkim so ponovno izgubili v hali Tivoli s 5:6 in končno to soboto zabeležili povsem zaslužen zmagoz z rezultatom 5:1.

Če podrobneje pogledamo in odmislimo marsikaj, kar ne bi smelo biti v jeseniških vrstah — nekaj tega je v zadnjem času razčiščenega — prihajamo do zaključka, da sta Olimpija in Jesenice zelo enakovredna nasprotnika. To pa seveda daje poseben mik dvobojem v »super finalu«. Seveda beseda DVOBOJEM povsem ne drži, kajti o prvaku odločata lahko tudi le dva dvoboja, če ne, bosta moštvi morali odigrati še tretjega.

In česa se lahko nadejamo? Vprašanje, na katerega je nemogoče dati pravi odgovor. Že zaradi tega ne, ker je hokej na ledu igra, v kateri odločajo tudi malenkosti. Več kot to pa odloča trenutni navdih, sreča in psihološka pripravljenost, da o uigranosti, borbenosti in pravišnji taktiki sploh ne izglubljamo besed. Sam »super finale« je nekakšna ruleta, v kateri se zamujeno da zelo težko popraviti. Že pred prvim srečanjem »super finala« ima Olimpija precejšnjo prednost, kajti prvi dvoboj bo na Jesenicah, drugi pa v Ljubljani. Če po teh dveh dvobojih ne bo znan prvak, bo na sporedu še tretji, ki bo ponovno v Ljubljani. To je vsekakor velika prednost za Ljubljancane, kajti če gledamo prvenstvena srečanja v letošnjem prvenstvu med našima najboljšima moštvoma, vidimo, da je Olimpija dvakrat zmagala v Tivoliju, prav tako pa tudi Jeseničani v Podmežakli. Pomeni, da igra domača ledena ploskev še

kako pomembno vlogo. Seveda je hokej na ledu poln sprememb, nepredvidljivih situacij in obratov, zato so napovedi zelo nehalne.

Sobotni derbi v Podmežakli, ki so ga povsem zaslužen in prepričljivo odločili sebi v prid naši hokejisti z rezultatom 5:1 (0:0, 3:1, 2:0), je potrdil, da se dvajsetkratni prvaki niso odrekli tudi enaindvajsetemu naslovu. Tekma sicer ni bila na posebno kvalitetni ravni, toda premoč naših je bila več kot očitna, čeprav je pri Olimpiji tokrat prvič v boju za točke nastopil tudi nekdanji poklicni hokejist John Smrke, sicer pa Kanadčan, sin slovenskih staršev in znane hokejske družine Smrke, ki v kanadskem hokeju pomeni veliko. Smrke je namreč nastopal v ameriško-kanadski profesionalni ligi. Pred dnevi je dobil naše državljanstvo in je nedvomno velika okrepitev za Olimpijo. Toda kljub temu so to soboto Jeseničani nadigrali Olimpijo, zaslužen visoko zmago in dokazali svojim navijačem, da takrat, ko gre zares, znajo igrati resnično dobro.

Prav sobotna zmaga, še zlasti igra jeseniškega moštva, nas navdaja s prepričanjem, da — kljub Olimpijini prednosti v »super finalu« — naši niso brez možnosti za končni triumf. Nasprotno! Če bi ponovili igro, ki smo jo videli to soboto, tudi naslednjo, se pravi 26. februarja, bi jim zmaga ne ušla, to pa bi bila velika psihološka prednost pred drugim dvobojem v »super finalu«, in sicer v Ljubljani. V tem primeru bi bili Ljubljancani na »žerjavici« in je velik vprašaj, kako bi prenesli psihološki pritisk nujnosti zmage.

Seveda je marsikaj vprašljivo, saj je vse v rokah in nogah samih hokejistov, ki so — v to smo prepričani — zmožni še boljše igre, kot smo jo videli v soboto. Kar nas posebno veseli, je to, da je vzdušje v moštvu dobro. To pa je zelo pomembno, kajti le s skupnimi močmi, v prepričanju vsi za enega, eden za vseh, z neomajno voljo — tudi, če bo šlo slabo — se da doseči marsikaj, osvojiti tudi enaindvajseto zvezdico.

Hokejsko moštvo Kranjska gore je že novi član prve jugoslovanske hokejske lige

HOKEJSKI KLUB KRANJSKA GORA

Tokrat bomo predstavili hokejski klub Kranjska gora, ki je vsa leta obstoja tesno povezan z zgodovino, uspehi, porazi in zmagami železarskega hokeja. O delu kluba, problemih in težavah smo se pogovarjali z Mirkom Klinarjem, ki je kot podpredsednik pri Hokejskem klubu Jesenice zadolžen za Kranjsko goro in trenerjem Cirilom Klinarjem.

Preden povemo nekaj več o sedanjem delu, tekmovalnih uspehih in problemih, kratek sprehod v zgodovino. Hokejski klub Kranjska gora je bil ustanovljen 4. novembra leta 1961 v prostorih Porentovega doma v Kranjski gori. Vsa prva leta so klubu pomagali člani HK Jesenice pa tudi hokejska zveza Slovenije. V sezoni 1961-62 se je klub že vključil v ligaško tekmovanje. Že prvi nastopi igralcev v zvezni ligi so bili nad pričakovanji, saj je klub že prvo sezono zasedel četrto mesto, v sezoni 1962-63 tretje mesto, največji uspeh pa so igralci dosegli v sezoni 1966-67, ko so osvojili drugo mesto, takoj za moštvom HK Jesenice.

Zaradi finančnih težav upravni odbor v sezoni 1963-64 ni videl druge rešitve kot priključitev k hokejskemu društvu Jesenice. V dogovoru s hokejskimi delavci je klub postal mladinsko moštvo HK Jesenice s tem, da obdrži ime in tekmuje v ligi kot do takrat. Ta odločitev se je pokazala vse do danes kot uspešna. Prvo moštvo HK Jesenice dobiva vsako leto že prekaljene mladince, ki pot nadaljujejo v moštvu naših dvajsetkratnih državnih prvakov. V moštvu Kranjske gore so tudi začeli pot vsi naši najbolj znani hokejisti. Hokejski klub Kranjska gora je s svojimi rezultati nešteto krat dokazal, da vložena sredstva za vzgojo dobrih hokejistov niso bila zaman, čeprav pri tem ni manjkalo raznih težav, nesporazumov in podobno.

V zadnjih letih je klub skorajda vedno nastopal v prvi zvezni ligi, le nekajkrat v drugi. Tako je tudi v sezoni 1982-83, ko je lani izpadel iz prve lige pravzaprav »za zeleno mizo« zaradi tekme Jesenice: Medveščak, ki je bila zaradi znane afere starih

slik registrirana 5:0 za Medveščak, ki je tako dobil dve točki in na prvenstveni lestvici prehitel Kranjsko goro. Svojo kvaliteto in moč dokazujejo sedaj hokejisti v drugi slovensko-hrvaški medrepubliški ligi, kjer kolo pred koncem prvenstva zanesljivo vodijo in jih že v prihodnji sezoni čaka povratek v ligo najboljših.

V okviru hokejskega kluba Kranjska gora deluje tudi mladinsko in pionirsko moštvo. Mladinsko moštvo dosega lepe uspehe: igralci so osvojili naslov državnih prvakov, enkrat so bili drugi. Pionirsko moštvo s poprečnimi rezultati nastopa v republiškem prvenstvu.

Člansko moštvo Kranjske gore je letošnjo sezono začelo brez štirih igralcev: Kozarja, Bruna, Vratinčiča in Berčiča, ki so odšli v JLA. To se sicer v moštvu ni poznalo preveč zaradi premajhne konkurence moštev v drugi ligi, seveda pa bo še kako pomembna njihova prisotnost prihodnjo sezono v prvi ligi. Ob tem je treba reči, da prav zato, ker je Kranjska gora šola mladih perspektivnih igralcev za prvo moštvo HK Jesenice, obstaja vsako leto vrsta težav pri sestavi moštva. Samo v zadnjih štirih letih je odšlo iz kluba k prvemu moštvu HK Jesenice ali v JLA kar 40 igralcev.

Ob tem pa jih spremljajo še druge težave. To je predvsem nabava drsalk, zaščitne opreme in dresov. Denarja je premalo še za prvo moštvo HK Jesenice in moštvo Kranjske gore, mora čakati, saj je jasno, da ima prvo moštvo prednost. Če igralcu v prvem moštvu odpovedo drsalke, jih mora pač dati nekdo iz moštva HK Kranjska gora. Zaradi teh stalnih finančnih problemov je bilo na eni zadnjih sej Telesnokulturne skupnosti Jesenice zahtevano, da se vodijo finančni izdatki HK Kranjska gora in HK Jesenice posebej, da se vidi finančni prispevek za kranjskogorski klub.

Poleg tega imajo tudi težave z obiski treningov, z nastopi in prvenstvu. Treba je poudariti, da so igralci popolni amaterji. Večina jih je zaposlenih v Železarni in drugih kolektivih, nekaj pa je tudi dijakov.

Nekateri delajo tudi na več izmen, predvsem v Železarni, tako da je prava redkost, da so na treningu kompletne peterke. Zato je zelo oteženo uigravanje, posebno pred tekmami. V današnjem času ima Kranjska gora bistveno manjše ugodnosti kot prejšnja leta. Sedaj se dogaja, da pred začetkom prvenstva ne odigra niti ene tekme, kaj šele, da bi lahko igralci odšli na turnejo kot pred leti, ko so hodili tudi na Češko-slovaško, kjer so si med tamkajšnjimi moštvimi nabrali veliko izkušenj.

Poleg treningov in tekmovalnih je pri moštvu Kranjske gore treba omeniti še nekaj. Igralci sami organizirajo različne udarniške akcije in si tako prislužijo marsikateri dinar. Z zbranim denarjem od udarniškega dela so kupili enotne bunde, poleti so odšli na morje, kjer so dopustniški čas izkoristili tudi za letne priprave. Vsako leto ob zaključku sezone pripravijo družabno srečanje z različnimi igrami, za to pa niti dinar ne gre iz klubske blagajne.

Ko govorimo o njihovih udarniških akcijah, naj še dodamo, da so v dvorani v Podmežakli prepletkali ograje. Že v začetku smo omenili, da je bil sedež hokejskega kluba Kranjska gora nekaj časa v tem turističnem kraju, kasneje pa se je preselil na Jesenice. V vseh teh letih je Kranjska gora kot turistični kraj nudila nekaj pomoči klubu, v zadnjih letih pa odgovorni turistični delavci kljub prošnjam nimajo več posluha, čeprav je jasno, da hokejisti z imenom Kranjska gora skrbijo tudi za popularizacijo tega turističnega središča praktično po vsej Jugoslaviji. Sedaj pri klubu resno razmišljajo, da bi našli pokrovitelja in se preimenovali. Ko nizamo uspehe tega hokejskega kolektiva, ne moremo mimo prizadevnega tehničnega vodja kluba Janeza Tičarja, ki hodi na vse tekme in gostovanja s trenerjem in skrbi za opremo igralcev in ostalo.

Kot smo že omenili, se moštvo Kranjske gore v prihodnji sezoni spet vrača v prvo zvezno ligo med najboljša moštva. V drugi ligi so v letošnji sezoni prepričljivo premagali vse nasprotnike doma in na gostovanjih in so kolo pred koncem še neporaženi. V soboto, 26. februarja, jih doma čaka še zadnja prvenstvena tekma s Tivolijem iz Ljubljane, sezono pa bodo zaključili v ponedeljek, 7. marca, ko se bodo v Podmežakli pomerili z moštvom iz Finske.

Rezultati prvenstvenih tekem Kranjske gore v letošnji sezoni:

Kranjska gora : Bled 15:2, 17:7
Kranjska gora : Triglav 3:1, 9:1
Kranjska gora : Tivoli 16:4,
Kranjska gora : Stavbar 6:2, 14:2
Kranjska gora : Mladost 13:0, 5:3
Kranjska gora : INA 19:2, 10:2

HOKEJ V LABIRINTU FINANČNIH ZAGAT

Prav nič novega ne bomo zapisali, če trdimo, da je hokej izredno drag šport in da se tudi na Jesenicah kot v drugih naših hokejskih kolektivih srečujemo s stalnimi finančnimi težavami. Pomanjkanje denarja je postala že kar kronična težava, saj so potrebe in stroški večji, kot je na voljo denarja. Knjigovodsko tako najpogosteje ob koncu leta izkazujemo izgubo, ki jo nato pokrijemo s sredstvi naslednjega leta in tako že na startu začenjamo leto z minusom.

V lanskem letu je Hokejski klub Jesenice uspel zbrati 4.944.000 dinarjev prihodkov, odhodkov pa je bilo 5.725.000 dinarjev. Nekaj števil naj pokaže, kako je hokej drag. Izračunali so, da stane oprema za enega hokejista 55.000 dinarjev in samo ščitniki za vratarja veljajo okoli 45.000 dinarjev. Kvalitetne drsalke stanejo 12.000 dinarjev, težko pa hokejist z istimi drsalkami preigra celo sezono. Tako je hokejski klub lani za opremo in rekvizite ter popravilo opreme za vseh šest moštev (prvo moštvo, Kranjska gora ter po dve mladinski in pionirski moštvi) porabil 1.735.000 dinarjev. Letno se polomi 1.200 hokejskih palic, cena ene palice pa se glede na kvaliteto giblje od 500 do 800 dinarjev.

Pot hokejskega moštva na prvenstveno srečanje v Beograd nas velja 80.000 dinarjev, pri čemer smo zelo skromni. Hokejisti zgodaj jutraj sedejo v avtobus, se ves dan vozijo, ustavijo le za kosilo ali malico, zvečer v Beogradu odigrajo srečanje in se takoj za tem že vračajo domov. V lanskem letu so hokejisti vseh šestih moštev tako prevozili 27 tisoč kilometrov. Prevozi so stali 864.000 dinarjev.

Prvenstveno srečanje na domačem drsališču stane 10.000 din. Sem so všteti vsi stroški organizacije (sodniki, delegat, zdravnik) in najbolj skromna propaganda. Pri tem le malokatero srečanje, razen seveda z Olimpijo, kjer so tudi stroški nekoliko večji (propaganda), prinese toliko dohodka od vstopnine, da bi lahko govorili o pokritju stroškov. Za primerjavo samo inkaso nekaterih letošnjih srečanj: Jesenice — Partizan 6.600 dinarjev, Jesenice — Celje 15.000 dinarjev in Jesenice — Medveščak 9.350 dinarjev. To je bruto inkaso, od katerega je treba po dogovoru odšteti ŠD Jesenice še 20 odstotkov za stroške rediljske službe, prodajo vstopnic in za po-

trebe vzdrževanja ob samem srečanju. Lani smo od vstopnine zbrali 560.000 din, kar je manj kot deset odstotkov porabljenih sredstev. Neustreznost sistema tekmovalnega za državno prvenstvo torej ne zagotavlja kakšnega pomembnejšega dohodka od vstopnine, čeprav srečanja z Olimpijo kažejo na še vedno velik interes ljubiteljev hokeja (predzadnje srečanje z Olimpijo na Jesenicah je dalo 162.000 din inkasa od vstopnine).

In da zaključimo s pregledom števil, še odgovor na vprašanje, kaj dobijo sami hokejisti. Zagotoviti jim je treba seveda opremo, zagotoviti in pokriti stroške vadbe in tekmovalja, igralci prvega moštva v sezoni ne delajo, njihov osebni dohodek je v poprečju Železarne, upravičeni so še do nadomestila hranarine v višini dovoljenih 3.565 din mesečno (samo za mesece, ko so aktivni).

Sicer pa ne pestijo hokejski šport samo finančne težave in neustrezen tekmovalni sistem, ampak še drugi problemi in verjetno se novinar Bojan Kavčič v sobotni prilogi (Nadaljevanje na 4. strani)

KOŠIRJEVI BODIČKI

V soboto na tekmi Jesenice : Olimpija so bili tudi predstavniki plavalne zveze, saj v nobenem kopalnišču ne stoji voda tako mirno kot na našem ledu po rolnjanju.

Klub strogim predpisom glede uvoza je Olimpiji uspelo iz Kanade uvoziti hokejista Smrketa.

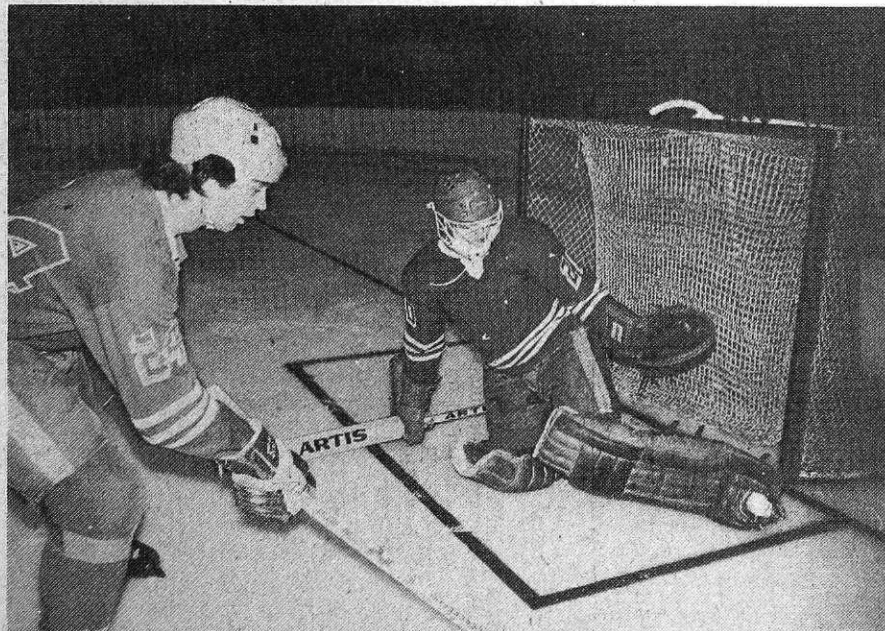
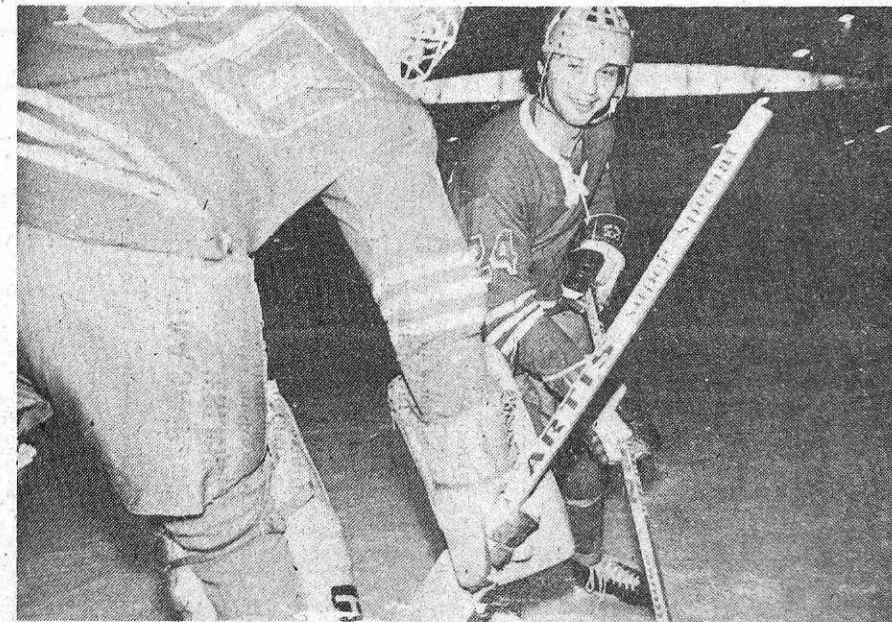
Že dolgo nisem videl zelene barve, ki bi tako šla k obrazu, kot po tekmi v soboto pri Olimpijinih igralcih.

Letos smo super praznovali pusta, v soboto smo dosegli super zmago, v soboto imamo super finale. Če bomo državni prvaki, bomo super zabili tiste, ki so za super polom jeseniškega hokeja. Se pravi dosti supra brez bonov.

Tisti, ki ne pridejo na hokejsko tekmo, mečejo hokeju polena pod noge. Ne razumem pa tistih, ki na tekmah mečejo pod noge igralcev petarde.

Ob izbiri ženske ekipe se je najmanj igralcev prijavilo z Jesenic. Vsaka, ki sem jo vprašal na rekreaciji, je odgovorila, da že dovolj doma »nadrša«.

Da je kritika zdrava, se je videlo v soboto, ko so naši pokazali dobro igro. Zato v soboto spet vsi pod Mežaklo, da boste pomagali utirati pot do državnega prvaka.

Zahvale

Ob nepričakovani in boleči izgubi sina, očeta in brata

TONČKA MAJCN

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancom, ki ste z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga tako stevilno spremljali na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala njegovemu prijatelju Jožetu Potočniku, ki se je tako lepo poslovlil v imenu gasilcev, kakor tudi inž. Kürnerju za ganljivo slovo ob odprtem grobu. Hvala tudi pevcom.

Zalujoči: mama, sin Goran, hčerka Bogdana, brata Vanjo in Dušan

Ob prerani izgubi našega ljubljenelega moža, očeta in deda

MATEVŽA KALANA upokojenca Železarne

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam stali ob strani. Hvala vam, prijatelji, sosede in znanici.

Hvala očkoveму prijatelju Francetu Trevnu in Ivanu Tušarju, predstavniku DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela za lepe besede ob odprtem grobu. Za ganljive žalostinke njegovih dolgoletnih pevskih tovarišev — hvala. Hvala tudi pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev, sodelavcem v društvu upokojencev, organizaciji SZDL in Planinskemu društvu Javornik-Koroška Bela za izkazano čast.

Za darovano cvetje, ki ga je imel tako rad, vsem iskrena hvala. Prav posebno se zahvaljujem dr. Branku Dražiču za zdravniško pomoč in tople človeške besede v zadnjih dneh očkove bolezn. Zalujoči vsi njegovi

Ob boleči izgubi ljube žene, mame in stare mame

MARIJE BENET roj. KAVALAR

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom, sodelavcem TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Valjarna bluming-štel, hotela LARIKS Kranjska gora za izrečena sožalja, darovano cvetje in vence ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo dr. Kokalju in dr. Grošlju za lajšanje bolečin in pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsi njeni

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, babice in prababice

MARJANE ŠELIGO

se zahvaljujem vsem, ki so s prijaznimi besedami ali pisno izrazili svoje sočustvovanje z nami, jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje ali znesek namenili Onkološkemu inštitutu.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravnicama dr. Müllerjevi in dr. Schmitzerjevi za njuno nesebično pomoč in lajšanje bolezn, kakor tudi onim, ki so ji stali ob strani v njenem težkem času.

Vsi njeni

Vsem sodelavcem dne Babič se lepo zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti mojega očeta.

Duško Djekić

Vsem sodelavcem v adjutatu štel Javornik se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost in darila ob moji 50-letnici.

Marjan Klančnik

Krajnemu odboru ZB NOV Javornik-Koroška Bela in Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitke ob mojem življenjskem jubileju.

Jozefina Legat W.

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se prisrčno zahvaljujem za spominsko darilo ob mojem odhodu v pokoj. Vsem skupaj želim pri nadaljnjem delu veliko medsebojnega razumevanja, zdravja in delovnih uspehov.

Marjan Žmitek

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Jeklovlek se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezn.

Emil Čuden

Sodelavcem v oddelku RTA in PIV energije se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moje mame Tončke Toman.

Janez Toman

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezn.

Esad Mulahmetović

PODPORNIM ČLANOM PIHALNEGA ORKESTRA

Pihalni orkester Jeseniških železarjev sporoča svojim podpornim članom, da znaša podporna članarina za leto 1983 180,00 din.

Plačate jo lahko vsak dan, razen ob sredah, od 15. do 18. ure v godbeni sobi na Jesenicah, Trg Toneta Čufarja 4.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 26. februarja, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini: DELIKATESA — poslovalnica 7, Titova 7 in DELIKATESA — Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu marcu bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

DEŽURSTVO V AVTOMEHANIČNIH DELAVNICAH NA JESENICAH

V soboto, 26. februarja: Anton PONGRAČIČ, Jesenice, Kidričeva 6.

VELIK USPEH MLADIH STRELCEV Z JAVORNIKA

Sezona streljanja zračno puško se bliža svojemu vrhuncu. Zaključena so že vsa občinska tekmovanja in v preteklem tednu so bila na sporedu še regijska tekmovanja. Za področje Gorenjske so bila tekmovanja v Škofji Loki za pionirje in v Kranju za vse ostale kategorije.

Pionirji in mladinci SD Triglav Javornik-Koroška Bela so se vestno pripravljali na tekmovanje klub tečajev z orožjem in uvoženim strelivom, ki ga trenutno ni mogoče kupovati doma.

Izjemni uspeh so dosegli pionirji v Škofji Loki, saj so bili prvi tako med posamezniki kot tudi ekipno. Tako so si priborili nastop na republiškem prvenstvu, kjer si tudi lahko obetajo z enakimi rezultati visoke uvrstitve.

OBČNI ZBOR STRELSKE DRUŽINE TRIGLAV

Streliška družina TRIGLAV Javornik-Koroška Bela obvešča vse svoje člane in ostale ljubitelje strelskega športa, da bo občni zbor družine jutri, v PETEK, 25. februarja, ob 17. uri v lovski sobi doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

SMUČARSKI SKOKI

V Zapužah pri Begunjah je skakalna sekcijski pri TVD Partizan Žirovnica pripravila letošnje republiško prvenstvo za mlajše cičibane. Na petnajstmetrski skakalnici na Ledevnici, ki jo je pred leti zgradil Rudi Finzgar, je bila to prva uradna tekma, ki je ob solidni organizaciji in v krasnem vremenu na vse prisotne napravila zelo ugoden vtis.

Med 31 tekmovalci iz dvanajstih klubov je naslov republiškega prvaka osvojil Podkrižnik iz Braslovce, uspešni pa so bili tudi najmlajši žirovnčani, saj so se trije uvrstili v deseterico.

Rezultati: 1. Podkrižnik 203,2 (15,5, 15), 2. Oblak (oba Braslovce) 202,1 (15,5, 16), 3. Špenko (Triglav) 200,3 (15,5, 15,5), 4. Hajdarevič (Ilirija) 186,5 (15, 15,5), 5. Török 177,8 (14,5, 11,5), 6. Tomažević (oba Žirovnica) 171,3 (12,5, 13,5), 7. Pogorelec (Mislina), 8. Terpinec (Ilirija), 9. Ravnik, 18. Sedovnik (oba Žirovnica) itd.

PIONIRJI IN CIBIBANI V ZIREH

V nedeljo dopoldne so se za naslove regijskih prvakov pomerili mlajši in starejši cičibani. Vrstni red najboljših je bil precej po-

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

25. februarja — filmsko gledališče; poljski barvni film BREZ OMRTOVIČENJA, režija Andrzej Wajda, v glavni vlogi Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dalkowska, ob 17. in 19. uri.

Predpremiere ameriškega barvnega filma AGENT ST. 1 LJUBI IN UBIJA; režija Lindsay Shonteff, v glavni vlogi Gareth Hunt, ob 21. uri.

26. februarja amer. barvni risani film SNEGULJČICA IN SEDEM PALČKOV; režija Walt Disney, ob 15. uri.

26. in 27. februarja amer. barvni glasb. film MESTNI KAVBOJ; režija James Bridges, v glavni vlogi John Travolta, ob 17. in 19. uri.

28. februarja in 1. marca amer. barvni krim. film LINJA; režija Robert J. Siegel, v glavni vlogi Russ Thacker, ob 17. in 19. uri.

2. marca hongk. barvni karate film TIGER NAPADA; režija Kong Hong, v glavni vlogi Chen Sing, ob 17. in 19. uri.

4. marca avstralski barvni akcij. film POBESNELI MAKSI; režija George Miller, v glavni vlogi Mel Gibson, ob 17. in 19. uri.

5. in 6. marca amer. barvni krim. film POŠTAR ZVONI VEDNO DVAKRAT; režija Bob Rafelson, v glavni vlogi Jack Nikolson, ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ

25. februarja italij. barvna komed. ŽAMETNI PRSTI ob 18. in 20. uri.

26. in 27. februarja hongk. barv. karate film ZMAJEVA IGRA SMRTI ob 16. uri.

26. in 27. februarja amer. barvni krim. film LINJA ob 18. in 20. uri.

27. februarja amer. barvni risani film SNEGULJČICA IN SEDEM PALČKOV ob 10. uri.

28. februarja in 1. marca amer. barvni glasb. film MESTNI KAVBOJ ob 18. in 20. uri.

3. marca hongk. barv. karate film TIGER NAPADA ob 18. in 20. uri.

4. marca domača barvna komed. CERVANTES IZ MALEGA MESTCA ob 18. in 20. uri.

5. in 6. marca hongk. barvni karate film PETELINOV UDAREC ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

26. februarja jap. barv. znan. fant. film VIRUS ob 20. uri.

2. marca domača barv. film. kom. CERVANTES IZ MALEGA MESTA ob 20. uri.

5. marca amer. barvni glasb. film MESTNI KAVBOJ ob 20. uri.

9. marca hongk. barvni karate film PETELINOV UDAREC ob 20. uri.

KINO DOVJE

26. februarja amer. barv. akcijski film PROJEKT UMORA ob 19. uri.

27. februarja jap. barv. znan. fant. film VIRUS ob 19. uri.

5. marca dom. barvna kom. CERVANTES IZ MALEGA MESTA ob 19. uri.

6. marca amer. barvni glasb. film MESTNI KAVBOJ ob 19. uri.

GLEDALIŠČE TONE ČUFAR

CETRTEK, 24. februarja, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

PETEK, 25. februarja, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

SOBOTA, 26. februarja, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

PONEDELJEK, 28. februarja, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

TOREK, 1. marca, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

SREDA, 2. marca, ob 19,30 — Jean Anouilh: ORKESTER — predstava za abonma in za izven.

Razpisna komisija TOZD osnovne šole Tone Čufar Jesenice razpisuje prosta dela in naloge

pomočnika ravnatelja

Pogoji:

- strokovna usposobljenost za opravljanje del in nalog pedagoškega delavca po 89. členu zakona o osnovni šoli;
- najmanj tri leta delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu;
- organizacijske in strokovne sposobnosti in družbena aktivnost.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh od objave na naslov: TOZD osnovna šola Tone Čufar Jesenice, Tavčarjeva 21 — za razpisno komisijo.

ODPRTO PRVENSTVO V VELESLOMOM

V soboto, 26. februarja, bo na smučišču v Mojstrani odprto prvenstvo v veleslalomu za nekategorizirane tekmovalce za »AS pokal« pod pokroviteljstvom Kolinske in Ljubljane in v organizaciji Smučarskega društva Mojstrana.

Tekmovanje bo potekalo v vseh starostnih kategorijah od 12 let naprej. Start bo ob 10. uri. Prijave sprejema Smučarsko društvo Mojstrana do petka, 25. februarja, do 15. ure. Prijave so možne tudi po telefonu 89-041 vsak dan od 7. do 15. ure. Startnina bo 50 dinarjev.

J. R.

LETNA SKUPŠČINA PD JESENICE

Planinsko društvo Jesenice vabi člane in ljubitelje planin na REDNO LETNO SKUPŠČINO, KI BO V SPODNJIH PROSTORIH KAZINE NA JESENICAH V PETEK, 4. MARCA, OB 18. URI.

Isti dan — dve uri prej — ob 16. uri bo prav tako v Kazini SKUPŠČINA MLADINSKEGA ODESKA PLANINSKEGA DRUŠTVA JESENICE. Vabljeni pionirji in mladinci ter starši.

UPRAVNI ODBOR PD JESENICE

VABILO ČLANOM PD JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela vabi v nedeljo, 27. februarja, vse svoje člane na smučarsko tekmovanje na Pristavi. Prijave bomo sprejemali pred tekmo v planinskem domu od 8. do 10. ure, začetek tekme pa bo okoli 10,30.

Upravni odbor

UPRAVNI ODBOR BALINARSKEGA KLUBA JESENICE

objavlja prosto delovno mesto vzdrževalca igrišča v Bazi.

Delo se združuje za določen čas od meseca aprila do meseca oktobra (sezonsko delo). V poštev pridejo samo upokojenci.

Pisne prijave pošljite do 10. marca na naslov: STANKO PULEC, Titova 75, 64270 JESENICE.

TEČAJ ALPSKEGA SMUČANJA

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne organizira v sodelovanju s področnim zborom ZVATS Jesenice začetni in nadaljevalni tečaj alpskega smučanja za odrasle.

Tečaj obsega predvidoma v popoldanskem času oziroma izjemoma za zaključene skupine (osem oseb) tudi dopoldan. Pričetek tečaja bo 28. februarja in 7. marca ob 14,30 na smučišču Mojstrana. Tečaj obsega predvidoma trajali 12 ur, in sicer trikrat po dve uri tedensko. Delavci TOZD in delovnih skupnosti Železarne bodo za tečaj prispevali 250 din.

Prijavo, ki naj vsebuje priimek in ime in vrsto tečaja (začetni, nadaljevalni), pošljite na sindikat Železarne (tel. 3113). Vse prijavitelce obveščamo, da bo skupni sestanek vseh udeležencev v četrtek, 3. marca, ob 13. uri v sejni sobi sindikata, kjer boste vplačali tudi prijavnino.

TEČAJ SMUČARSKEGA TEKA

Področni zbor ZVUTS Jesenice organizira 12-urni tečaj smučarskega teka na smučišču za Zvagnom.

Tečaj bo potekal trikrat tedensko po dve uri pod strokovnim vodstvom vaditeljev smučarskega teka.

Cena tečaja je 550,00 din.

Prijavo, ki naj vsebuje priimek, ime in naslov, pošljite do 25. marca na naslov ZTKO Jesenice, poštni predal 85 »za ZVUTS«.

Področni zbor ZVUTS Jesenice.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V KEGLJANJU NA LEDU

Tekmovanje je ekipno in za posameznike v moški in ženski konkurenci. Ekipa pri moških šteje pet tekmovalcev, pri ženskah pa tri tekmovalke. Registrirani tekmovalci imajo pravic nastopa, vendar v ločeni skupini. Tekmuje se po pravilih Zveze za kegljanje na ledu. ŠTEVILO TEKMOVALCEV JE NEOMEJENO.

PRIJAVE SPREJEMA VODJA TEKMOVANJA NA TEKMOVALIŠČU V HALI V PODMEŽAKLI (JOŽE KLINAR).

Tekmovanje bo potekalo v torek, sredo, četrtek in petek, 8., 9. in 11. marca, od 15. do 19. ure, v sredo, petek in soboto, 9., 11. in 12. marca, pa tudi od 9. do 12. ure.

PATROLJNI TEK V ŽAGARJEV SPOMIN

V soboto, 19. februarja, je bil na Srednji Dobravi pri Kropi pod pokroviteljstvom tovarne Iskra-mehanizmi Lipnica patroljni tek v spomin narodnega heroja Staneta Žagarja. Čeprav je bila za OZD delovna sobota in povsod razne zimsko-sportne prireditve, se je tekmovanje udeležilo 174 tekmovalci in tekmovalcev, kakor tudi lepo število gostov, ki so spremljali tekmovanje na sončni Dobravi pri Kropi.

Najboljše rezultate so dosegli: Moške patrolje od 15 let: 1. Športno društvo Brezje — Praprotnik, Potočnik, Dežman, 2. Dobro polje — Sitar, Bohinc, Bohinc, 3. Osnovna šola Kamniški bataljon — Jelenič, Alper, Uršič;

Ženske patrolje od 15 let: 1. Osnovna šola Lesce — Pogačar, Lipovec, Čop, 2. Šolsko športno društvo Lipnica — Kozjek, Papler, Fajfar;

Moške patrolje od 30 let: 1. Športno društvo Mošnje — Kopač, Kožuh, Katrašnik, 2. TVD Partizan Gorje — Cigler, Kosmač, Kosmač, 3. Vezanine Bled — Hegler, Ferjan, Gabršček;

Moške patrolje od 30 do 40 let: 1. Klub Maraton Mali vrh — Solar, Klisel, Jelenc, 2.—3. TO Škofja Loka — Švoljški Kalan, Kalan, 2.—3. Športno društvo Mošnje — Globočnik, Uršaj, Košnik;

Moške patrolje od 40 do 50 let: 1. TVD Partizan Mošnje — Reš, Hrovat, Dežman, 2. TVD Partizan Naklo — Dežman, Gregorič, Hrovat, 3. Veriga Lesce — Skomavec, Kovič, Hribnik;

Moške patrolje nad 50 let: 1. Smučarski klub Jesenice — Košir, Hlebanja, Pogačnik, 2. Športno društvo Kokrica — Jošt, Rant, Sink, 3. Veriga Lesce — Brenco, Meglič, Nezmat;

Ženske patrolje od 25 let: 1. TVD Partizan Duple — Pogačnik, Jošt, Ahačič; Ženske patrolje od 25 do 35 let: 1. Športno društvo Dobrava — Fajfar, Čop, Grile, 2. Iskra Otoče — Rozman, Prešeren, Marjašič.

Vsi navedeni tekmovalci so prejeli priznanja. Tekmovalci so pohvalili progo in obljubili, da bodo naslednje leto spet prišli na Srednjo Dobravo na četrti tek patrolj v Žagarjev spomin.

Ciril Rozman

SANKAŠKO TEKMOVANJE Z NAVADNIMI IN SAMOTEŽNIMI SANMI NA DOVJEM

Gasilsko društvo Dovje je organiziralo v nedeljo, 13. februarja, že 26. tradicionalno tekmovanje z navadnimi in samotežnimi sanmi. Start je bil pri Sedučniku, na kmetiji, kjer se ukvarjajo tudi s turizmom, cilj pa pri gostišču pri Potokarju. Dolžina proge za pionirje in pionirke je bila 1800 m, vsi ostali pa so morali prevoziti 2500 m.

Proga je bila odlično pripravljena in v lepem sončnem vremenu je tekmovanje dobro uspelo. Najboljši so prejeli praktična darila in diplome. Ker pa je bil pustni čas, je posebna komisija ocenjevala tudi najboljše maske in jih nagradila. Na startu je bilo 90 tekmovalcev.

REZULTATI:

PIONIRKE: 1. Mojca Petrovič 3,63, 2. Martina Vergine 3,75, 3. Urška Baloh 3,78;

PIONIRJI: 1. Sandi Rabič 3,32, 2. Uroš Pavlovič 3,33, 3. Miloš Kuhar 3,34;

MLADINKE: 1. Vanja Guzelj 5,42, 2. Alenka Klinar 5,83, 3. Monika Springer 5,84;

MLADINCI: 1. Tomaž Pšenica 5,08, 2. Bogdan Janša 5,32, 3. Uroš Rot 5,34;

MLAJŠE ČLANICE: 1. Mojca Potočnik 5,20, 2. Darja Legat 5,62, 3. Simona Potočnik 5,67;

PRVENSTVO KS

ŽIROVNICA V SANKANJU

TVD Partizan Žirovnica prireja prvenstvo KS v sankanju v nedeljo, 27. februarja. Proga bo potekala iz žirovniških rovtov do Završnice. Zbor vseh tekmovalcev bo ob 8,15 pri koritu.

V DERBIJU ZASLUŽENA ZMAGA JESENIŠKIH HOKEJISTOV

Jesenice — Olimpija 5:1
(0:0, 3:1, 2:0)

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 4000, sodniki: Jaklič (Ljubljana), Dremelj in Petrič (oba Jesenice).
Streli: 0:1 Smrke 27, 1:1 Košir 34, 2:1 D. Horvat 37, 3:1 Šuvak 38, 4:1 Šuvak 42, 5:1, M. Padič 59 min.

Tudi četrti prvenstveni derbi v sezoni 1982-83 je potekal pred polnim tribunami v razburjivi in borbeni igri, ki je povsem zadovoljila gledalce.

Jesenjani so povsem zasluženo in visoko zmagali, kar je še en dokaz več, da imajo tudi v »super finalu« lepe možnosti, da bi osvojili enaindvajseti naslov državnega prvaka.

Olimpija je sicer v prednosti, kajti prva tekma superfinala bo na Jesenicah, druga pa v Ljubljani. Če po tej drugi tekmi ne bo znan zmagovalac oziroma letošnji prvak, bo

V SOBOTO POPOLDNE OPDADE REKREACIJSKO DRŠANJE

Iz pisarne Športnega društva Jesenice sporočajo, da v soboto, 26. februarja, popoldne odpade rekreacijsko drsanje v dvorani v Podmežakli zaradi hokejske tekme slovensko-hrvaške medrepubliške lige med Kranjsko goro in Tivolijem iz Ljubljane, ki bo začela ob 15. uri. Zvečer ob 18.30 bo na sporedu prva tekma super finala državnega prvenstva med Jesenicami in Olimpijo.

še tretja tekma, ki bo ponovno v hali Tivoli v Ljubljani. To bo vsekakor velika prednost Olimpije, ki se je v teh dneh tudi precej okrepila. V njenih vrstah je na Jesenicah nastopil John Smrke, nekdanji poklicni kanadski hokejist. Družina Smrke izvira iz Slovenije, znana je po odličnih hokejisti, ki so pustili globoko sled v kanadskem profesionalnem hokeju.

Kljub nastopu Smrke so bili Jesenjani v soboto boljši, kar kaže, da se vračajo v formo.

Upajmo, da bo tako tudi to soboto, 26. februarja, ob 18.30.

Slovensko-hrvaška liga MLADOST — KRANJSKA GORA 3:5 (0:0, 1:3, 2:2)

Drsališče na Šalati, gledalcev 200, sodniki Rozman, Grgec in Raca.

Streli za Kranjsko goro so bili: Medved 2, Šlibar, Potočnik in Štros.

V izredno ter srečanju, saj ni bil izključen niti en igralec, so se domačini kar uspešno upirali boljšim in izkušenejšim gostom. Po prvi tretjini, ki se je končala z neodločenim rezultatom, so Kranjskogorci zaigrali podjetneje, predvsem pa učinkovito in si priborili odlično prednost, kajti tudi v zadnjem delu je bila igra dokaj izenačena.

Lestvica pred zadnjim kolom slovensko-hrvaške lige:

1. Kranjska gora	11	11	0	0	127:29	22
2. Triglav	11	7	1	3	57:33	15
3. Tivoli	11	4	1	6	55:61	9
4. Mladost	11	4	1	6	45:63	9
5. Ina	11	4	1	6	43:71	9
6. Stavbar	12	4	0	8	52:80	8
7. Bled	12	3	0	8	49:87	6

TRNOVSKI MARATON

Udeležence trnovskega maratona obveščamo, da bo odhod avtobusa v nedeljo, 27. februarja, ob 5. uri izpred Čufarja. Avtobus bo ustavljal na vseh avtobusnih postajah do Radovljice. Prijava sprejema sindikat Železarne (telefon 3266) do sobote, 26. februarja, do 10. ure.

Avtobus bo peljal v Idrijo samo v primeru, če bo vsaj 40 tekmovalcev.

Komisija za športno rekreacijo

ZLATO IN SREBRO PRI MLADINCINAH NA JESENICE

Napeti boji in majhno število nastopajočih sta glavni značilnosti republiškega prvenstva v umetnostnem drsanju za mladince in člane, ki se je odvijalo v soboto, 19. februarja, v Mesnem parku v Celju. To je bila zadnja preizkušnja pred državnim prvenstvom za mladince in člane iz DK Olimpija, DK Stanko Bloudek iz Ljubljane, DKK Cinkar na Celju in DK Jesenice.

Naslov republiške prvakinje pri mladinkah je osvojila članica Olimpije Violeta Mordej, ki je bila po obveznih likih šele tretja. Jeseničanka Irina Vauhnik je bila vsekolj solidna — druga, medtem ko pri ostalih mladinkah ni bila med prvimi do konca tekmovalca.

REZULTATI:
MLADINCI: 1. Avsenik (Jes.), 2. Praprotnik (Cink. Celje).
MLADINKE: 1. Mordej (Olimp.), 2. Vauhnik (Jes.), 3. Vodusek (Cink.), 7. Kurboš (Jes.), 8. Kučina (Jes.).

ČLANI: 1. Pangerl (Cink. Celje).
ČLANICE: 1. Hladin (Cink. Celje).

TEKMOVANJE V SANKANJU DELAVCEV TOZD VBS

V petek, 18. februarja, je bilo v okviru športno-rekreacijskega programa organizirano tekmovalstvo v sankanju posameznikov, v posameznikih, zaplenjenih v TOZD Valjarna bluming-štel. Tekmovalstvo je bilo na en kilometr dolgi progi s Poljan v lepem vremenu z dovolj snega. Tekmovanja, ki ga je pripravil športni referat Rajko Jagodič s pomočjo sodelavca Darka Celarca in drugih sodelavcev, se je udeležilo trideset tekmovalcev in tekmovalcev. Vsi prvovrstniki so prejeli spominska darila. Tekmovanje je uspelo v zadovoljstvo vseh nastopajočih.

REZULTATI:
ZENŠKE: 1. Mirjam VARL 1.56.80, 2. Olga PERVANJA 2.42.00.
MOŠKI: 1. Franc ZUPAN 1.42.50, 2. Albin BIZALJ 1.44.20, 3. Miloš ŽVAB 1.44.80.

Husein Kljunić

SANKAŠKE TEKME DELAVCEV TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V soboto, 19. februarja, je bilo sankanjsko tekmovalstvo delavcev TOZD Valjarna debele pločevine na Kresu, ki ga je organizirala osnovna organizacija sindikata. Tekmovalstvo je potekalo v treh skupinah: ženske, moški do 40 let in moški nad 40 let.

REZULTATI TEKMOVANJA:
ZENŠKE: 1. Cilka Kinar 96.31, 2. Zofija Skumavec 99.33, 3. Marjana Mali 100.14, 4. Jozica Brun 111.71, 5. Tončka Zaveljčina 160.28.

MOŠKI DO 40 let: 1. Jože Krmelj 64.56, 2. Rado Sušnik 69.96, 3. Lovro Zaveljčina 76.00, 4. Lovro Jure 80.13, 5. Milan Šulc 84.71, 6. Darko Noč 86.15.

MOŠKI NAD 40 let: 1. Rudi Noč 64.79, 2. Anton Noč 75.00, 3. Ivan Špoljar 85.33, 4. Jože Zidar 85.50, 5. Janko Bernik 88.59, 6. Metod Brečko 106.31, 7. Ljubo Dušančič 107.62, 8. Jože Jamar 157.85.

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V VELESLOLOMU IN TEKIH

V nedeljo, 27. februarja bodo v Mojstrani v izvedbi tamkajšnjega športnega društva XI. zimske športne igre občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice v veleslalomu in v tekih. Pričetek tekmovalstva v veleslalomu bo na obeh progah ob 10. uri, start tekečev pa bo ob 12. uri nasproti smučarske vlečnice.

Kegljači se vodijo tekmovalstva predstavijo z legitimacijo za vstop v Železarno.

PRVENSTVO DELOVNE SKUPNOSTI E-TKR-NG V VELESLOLOMU IN TEKIH

V četrtek, 17. februarja, so se delavci delovne skupnosti za ekonomiko, tehniko kontrolo in raziskave ter novogradnje v Mojstrani pomerili v veleslalomu in smučarskih tekih.

V veleslalomu je nastopilo 55 tekmovalcev, v smučarskih tekih pa 29.

Tekmovanje je organizirala komisija za šport in rekreacijo, merjenje časov pa so izvedli sodelavci iz Mojstrane. Vsem, ki so sodelovali pri organizaciji, se zahvaljujemo in si želimo še podobnega sodelovanja. Za organizacijo tekmovalstva so potrebna precejšnja sredstva, s takim načinom dela pa se to lahko izvede nekajkrat ceneje.

Po končanem tekmovalstvu so bili objavljeni rezultati v hotelu Triglav, priznanja pa bodo podeljena na zaključnem večeru športnikov, ki bo 6. marca.

REZULTATI VELESLOLOMA:
ZENŠKE DO 35 LET: 1. Zdenka MANFRED 32.67, 2. Metka KOBLAR 32.73, 3. Milica ŠEGA 36.68, 4. Veronika KOROŠEC 37.32, 5. Tina BERNARD 40.56, 6. Neda KARBA 42.42, 7. Simona SMOLEČ 42.48, 8. Bogdana HRIBAR 42.67, 9. Diana AŽMAN 44.71, 10. Vera VOH 45.29, 11. Ivanka PADER 51.85.

ZENŠKE NAD 35 LET: 1. Mima PETRIČ 38.63, 2. Cveta KOBLAR 41.40, 3. Katarina KOS 42.88, 4. Maja JUNEŽ 50.16, 5. Sonja PREVC 54.46.

MOŠKI DO 25 LET: 1. Miloš FERK 30.03, 2. Igor VARL 32.80, 3. Sašo PERNUS 32.98, 4. MOŠKI OD 25 DO 35 LET: 1. Janez KOVAČ 29.89, 2. Janez BABIČ 31.17, 3. Božo ČERNE 32.64, 4. Roman KOLMAN 33.32, 5. Franc PUKL 33.38, 6. Erik POLJANC 33.73, 7. Janez STROJ 35.86, 8. Jože RAVNIK 38.81, 9. Zoran ROZMAN 40.52, 10. Alojz MESTEK 40.87.

MOŠKI OD 35 DO 45 LET: 1. Peter KLOFUTAR 31.60, 2. Janez KUNSTELJ 32.06, 3. Cveto POHAR 32.44, 4. Pavel POLJANŠEK 34.07, 5. Milan KLINAR 34.64, 6. Franc NOVAK 34.86, 7. Mitja ZUPAN 35.03, 8. Janez PIKON 35.37, 9. ALOJZ KERŠTAN 35.63, 10. Tina PRET-NAR 35.67, 11. Stanislav ERZEN 37.09, 12. Peter KIKELJ 37.53, 13. Zvonko PAVEL 38.74, 14. Viktor GUZELJ 42.38.

MOŠKI NAD 45 LET: 1. Janez LESNIK 39.64, 2. Martin PAZLAR 42.36, 3. Anton

POT SPOMINOV NA JUNAŠKO BORBO PO PLANINAH POD STOLOM

Letošnji 18. zimski spominski pohod na Stol je ponovno izvenel kot velika planinska in družbenopolitična manifestacija v spomin na borbo Benediške čete 20. februarja leta 1942 na pobočjih Karavank oziroma na Stolu. Pohod poleg obujanja in negovanja revolucionarnih tradicij NOB predstavlja tudi zdravilo rekreacije v planinah in ne nazadnje pridobivanje telesne kondicije v okviru obrambnih priprav. Letošnja nevarna in poledenela pot je preprečila vzpon na 2.236 metrov visok najvišji vrh Karavank, tako da so pohodniki obhodili planine pod Stolum.

V petek je bil najprej pohod šolske mladine po poteh Cankarjevega bataljona s Koroške Bele in iz Žirovnice. 450 učencev in dijakov šol jeseniške in radovljanske občine se je po zaključku pohoda zbralo pred Valvasorjevim domom, kjer je govoril predsednik skupščine Kulturne skupnosti Jesenice Slavko Mežek, zbrane pa je pozdravil tudi udeleženec februarske bitke Franc Konobelj-Slovenko. Na proslavi so pozdravili tudi štafeto »bratstvo in enotnost«, ki potuje po vrhovih vseh jugoslovanskih republik in pokrajin. Pobudniki te štafete so mladi iz občine Svilažnac, ki je pobratena z radovljško občino.

K Valvasorjevemu domu so štafeto prinesli predstavniki občinske konference ZSMS Radovljica. Štafeta »bratstvo in enotnost« je začela pot januarja v Jajcu, k Valvasorjevemu domu je prispela iz Črne gore, kjer so jo od tamkajšnjih mladih planincev sprejeli radovljanski mladinci. S pohoda na Stol je v nedeljo štafeta krenila k zamejskim Slovencem v Italijo, sedaj pa je spet pri radovljških planincih, kjer bo ostala do 6. marca, ko bodo mladi koroški Slovenci odnesli na pohod na Bleščečo planino. Štafeta bo zaključila pot 25. maja v muzeju »25. maja« v Beogradu.

Na spominski svečanosti pred Valvasorjevim domom so kulturni program pripravili učenci osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica, delegacija učencev pa je položila venec k spominski plošči na Valvasorjevem domu in nekdanji grančarski karavli.

V soboto zjutraj, še preden se je naredil lep zimski dan, so se zbirali pred Valvasorjevim domom pohodniki iz številnih slovenskih krajev, iz drugih republik in iz zamejstva. Krenili so po planinah pod Stolum,

in sicer mimo domovanja jeseniške čete februarja leta 1942, obeležja borki Julki Jensterle do Betonske bajte, Doslovske planine in nazaj po markirani poti do Valvasorjevega doma. Kot je bilo pričakovati, je bilo prav v soboto največ udeležencev, in sicer več kot 3000. Bil je resnično lep in enkratni dan, tako da nikomur ni bilo žal, da je preživel nekaj prijetnih ur v osrčju Karavank.

Na sobotni proslavi je govoril predsednik Skupščine občine Jesenice Franc Brelih, navzoči pa so bili poleg planincev tudi udeleženci februarske bitke Ivanka Kozar in Franc Konobelj-Slovenko, predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine, sekretar medobčinske sveta ZKS za Gorenjsko Stefan Nemec, predstavniki JLA in drugi. V kulturnem programu so nastopili člani vokalnega okteta iz Žirovnice in recitatorji DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela in karavle Karavankih kurirjev NOV Javorniški rovi.

Nedeljsko jutro je bilo megleno in hladno, pohodnikov pa precej manj. Po vrnitvi s pohoda se jih je večina podala takoj v dolino, ostali so si poiskali toplej kotiček v Valvasorjevem domu in počakali na spominsko proslavo. V nedeljo je spregovoril predsednik postovnega odbora železarne Jesenice Boris Bregant, v kulturnem programu pa so nastopili člani moškega zbora DPD Svoboda Podnart in recitator DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela. Na proslavi sta bila poleg planincev navzoča tudi članica CK ZKS Marija Zupantič-Vičar in predsednik Planinske zveze Slovenije Tomaž Banovec.

Oba dneva je bilo na pohodu 4.160 planincev, skupaj s pohodniki šolske mladine pa 4.610. Oba dneva je na spominski proslavi 88 udeležencev prejelo spominske plakete za desetkratno udeležbo na pohodu.

Posebno velja poudariti, da je pohod minil brez resnejših poškodb. Pot je bila dobro utrjena, pohvalna pa je bila tudi disciplina pohodnikov, razen nekaj redkih izjem, ki so jo kljub prepovedi ubrali na vrh Stola. Za varno pot na letošnjem pohodu so skrbeli alpinisti in reševalci postaj govske reševalne službe Jesenice in Radovljica ter mileniški — gorski reševalci postaje milice Jesenice.

Letošnji 18. zimski spominski pohod je lepo uspel v zadovoljstvo vseh, tako pohodnikov kot organizatorjev.

J. Rabič

BENEDIKU SREBRNA KOLAJNA, ČETRTA KLINARJEVA, TRIJE JESENIČANI MED PRVO DESETERICO

Letošnje že 38. državno prvenstvo v alpskem smučanju je bilo tokrat na Koroškem, in sicer na Osvenu, Kopah in v Meziči.

To je bil predvsem veliki obračun med člani A reprezentance, za vse mlajše, predvsem za B reprezentante, pa priljubljen pokazatelj svoje znanosti in napredek v tekmi s svetovnimi šampioni.

Pravega favorita državnemu prvenstvu je bilo res težko napovedati, predvsem zaradi izenačenosti A ekipe, ki je letošnje sezono sigurno največja v zadnjih letih.

Kolajna na vrhunem prvenstvu je izredno vabilja za vse tekmovalce, prav tako seveda za klube, ki jim pomeni veliko priznanje za delo s celotno generacijo, ki na državnem prvenstvu nastopa.

Na 38. državnem prvenstvu je nastopilo tudi šest reprezentantov v Jesenici.

VELESLOLOM

Moški veleslalom je bil v soboto, 19. februarja, na Kopah. To je izredno zahteven in težak teren za veleslalom, tako da je bilo vsem jasno, da mlajši tekmovalci nimajo velikih možnosti. Spodnji del proge ni bil preprisan z vodo, tako da je bil teren prebit že pri številki deset. Ravno zaradi tega sta bila izmed mnogih tekmovalcev s številkami od deset do dvajset žrtve proge tudi Jeseničana Oblak in Lavtižar. Robič je težavno progo dobro izpeljal in zasedel deseto mesto, vendar so ga po tekmi diskvalificirali. Žan je z visoko startno številko odstopil v prvem teku.

Naš najboljši Grega Benedik je bil v prvem teku zares odličen četrti z majhnim zaostankom za vodilnim Križajem. V drugem teku pa je v zgornjem delu proge uničil robnik in drsno ploščo smučke, kar ga je v spudnem mehkem in položnem delu verjetno stalo višje uvrstitve. V drugem teku sta

ga prehitela Čizman in Kural, tako da je bil skupno še zmeraj odličen šest.

SLALOM

V prekasnem ambientu na Osvenu (dva tisoč ljudi), ob izredno pripravljeni progi, je bila to res prava poslastica za ljubitelje smučanja. Blag terena je dopuščal pravi »sprint«, predvsem v spodnjem delu proge. Treba je bilo napadati od prvih do zadnjih vrst, vsaka, še tako majhna napaka, je pomenila veliko izgubo časa. Vzdušje na startu je bilo enkratno, vsak tekmovalac je želel pokazati največ, kar trenutno zmore.

Ta velika slalomsko tekma, v kateri je s sijajno drugo vožnjo zmagal Bojan Križaj, je minila v znamenju Jeseničanov. Trije: Benedik, Oblak in Žan so bili med prvih desetoric. Benedik je bil v obeh vožnjah izreden, smučal je napadalno brez napak, tako da je srebrna kolajna skupaj s Cerkovnikom zares zaslužena.

Oblak je bil odličen peti, takoj za štirim A-jevci. V letošnji sezoni je v slalomu zares odličen, z dvema odličnima rezultatom (svetovno in državno prvenstvo) se priblija v sam vrh naših slalomistov. Žan je bil eden najmlajših na državnem prvenstvu. Z visoko startno številko 50 je bil odličen deveti. Robič je moral s proge že v prvem teku, Lavtižar pa v drugem.

Pri dekletih je zaradi poškodbe Kunčeve nastopila samo Klinarjeva. V ledenem veleslalomu v Meziči je odstopila. Slalom je bil dan prej na istem terenu kot za moške. Klinarjeva je bila odlična četrtja za Zavadlavovo, Tometovo in Leskovskovo. Dokazala je, da se je z napadalno vožnjo možno prebiti v jugoslovanski vrh ženskega smučanja.

Srebrna kolajna v slalomu in še tri uvrstitve med prvih deset na 38. državnem prvenstvu pomeni velik uspeh jeseniških smučarjev.

Boštjan Gaser

EKIPI ŽELEZARNE POKAL MARŠALA TITA

V soboto, 19. februarja, je bilo v šahovskem domu na Jesenicah občinsko tekmovalstvo za pokal maršala Tita na Jesenicah. Kljub nekoliko skromnejši udeležbi, saj je nastopilo le osem ekip, je bilo tekmovalstvo zanimivo in izenačeno. Nastopile so ekipe Železarne, Društva upokojencev Jesenice, Vatrostalne, TOZD Žičarna, TOZD Vzdrževanje in mladine Železarne ter šahovskega društva.

Povsem izenačeno so se za prvo mesto potegovale tri ekipe: Železarna, TOZD Vzdrževanje in ekipa šahovskega društva I. Ostale ekipe so se dokaj izenačeno borile za ostala mesta. Tu pa je bila najmočnejša ekipa Društva upokojencev Jesenice, ki je na koncu tudi zasedla dobro četrto mesto. Skoda, da se tekmovalstva niso udeležile nekatere močnejše ekipe, ki so prejšnja leta osvajale vi-

soka mesta, kot ekipa mejne in jeseniške milice, carinarne, bolnice, centra srednjih šol, JLA ter nekaterih TOZD in delovnih skupnosti Železarne.

Kot že nekaj let nazaj je tudi letos prvo mesto osvojila ekipa Železarne, ki je nastopila v postavi: Zorko, Krajnik, Pavlin, Ravnik in Lužnik, pred ekipo šahovskega društva (Kosmač, Rodman, Barič in Zajc) ter ekipo TOZD Vzdrževanje ZJ (A. Krničar, Simičič, Bez, Renko in Hudolin).

VRSTNI RED: 1. Železarna Jesenice 22,5 točk, 2. Šahovsko društvo Jesenice I. 22, 3. TOZD Vzdrževanje ZJ 20, 4. Društvo upokojencev Jesenice 13,5, 5. ZSMS ŽJ 11,5, 6. Vatrostalna Jesenice 10,5, 7. Šahovsko društvo Jesenice II. 7 in TOZD Žičarna ZJ 5.

Tekmovanje je vzorno organiziralo šahovsko društvo Jesenice. TK

ČETRTA ZAPOREDNA ZMAGA ČLANOV

JESENICE — POSTOJNA (člani) 85:71
(39:31)

Dvorana ŽIC na Jesenicah, gledalcev 50, sodila sta Jarc iz Domžal in Stamatovski iz Litije.

Jesenice: Azman 17, Božič 6, Rizvanović 2, Jelovčan, Pipih 9, Lunder 2, Trifković, Smolej 14, Janjč 18, Matučec 17, Narobe.

Jesenjski košarkarji so uspešno pričeli drugi del prvenstva. V prvih dveh tekmah so premagali moštvi z vrha prvenstvene razpredelnice: ekipo Radovljice v Radovljici in sedaj v domači dvorani ekipo Postojne.

Zmaga nad moštvom Postojne je bila že četrta zaporedna v letu 1983. Na začetku srečanja so se bolje znali gostujoči košarkarji, ki so presenetili s široko konsko obrambo. Proti koncu prvega polčasa so se domači razgurali in z nekaj privlačnimi hitrimi nasprotnimi napadi ob dobri obrambi povedli z lepo prednostjo osmih točk. S tako igro so nadaljevali tudi v drugem delu igre in po nekaj minutah so vodili že s šestnajstimi točkami, saj so dosegli kar osem točk zapored. Postojna pa na nobene. Do konca tekme so se pri Jesenicah na igrišču zvrstili skoraj vsi igralci, ki so prednost obdržali.

Jesenjani bi lahko zmagali tudi z večjo razliko, če ne bi morali nekateri igralci zaradi velikega števila osebnih napak sedeti na klopi.

V naslednjem kolu bodo jeseniški košarkarji gostovali pri prvovrstnem AET Tolminu v Tolminu. Če bi Jesenice uspeli povzdigniti in bi na Jesenice prinesli dve novi točki, bi bili po tretjem kolu drugega dela prvenstva uvrščeni prav pri vrhu, v primeru ugodnega razpisa ostalih tekem pa celo na vrhu prvenstvene lestvice.

USPELO SANKAŠKO TEKMOVANJE

Jesenjski sankanjski klub je minuli konec tedna organiziral pri Savskih jamah mednarodni sankanjski tekmi za memorial JOŽETA JELOVČANA in 27. POKAL MESTA JESENICE. Tekmovanja se je udeležilo 52 tekmovalcev in tekmovalk iz Železnikov, Trčica, Idrije, Begunj, Jesenic in Svec na avstrijskem Koroškem. Udeležba je bila sicer manjša, kot so organizatorji pričakovali, za kar pa je varok v letos pozno zapadlem snegu, kar je postavilo na glavo vse hokejarske prireditelje: tako sta bili na avstrijskem Koroškem istočasno dve veliki sankanjski tekmovalji, svetovna elita pa je tekmovala na testnem tekmovalstvu za svetovno prvenstvo, ki bo 1984. leta v ZR Nemčiji.

Prvo tekmovalstvo je bilo izvedeno v spomin na dolgoletnega predsednika kluba, pokojnega Jožeta Jelovčana. Na uradni otvoritvi je spregovoril predsednik zbora združenega dela Skupščine občine Jesenice Marjan Droč, po sankanjski progi pa je skozi špali tekmovalcev pripeljal osemletni R. Rev spominski venec, katerega so predstavniki kluba položili na Jožetov grob.

Tekmovanje se je pričelo v soboto ob 9. uri na znak vodje tekmovalstva Vojka Reva s prvo vožnjo enosedevo. Prve so startale mladinke in članice, nato pa mladinci, člani in starejši člani.

Višek memorialnega tekmovalstva je bila vožnja dvosedevo, ko sta Krašovec in J. Meglič samo za slabo sekundo prehitela brata Česen iz Trčica, na tretje mesto pa se je z zaostankom sekunde in 55 stotink za vodčo dvojico uvrstila druga jeseniška posadka Lavtižar — M. Meglič.

Svečana podelitev priznanj je bila popoldan v hotelu Pošta na Jesenicah. Slavnostni govor je imel tehnični delegat FII, dolgoletni prijatelj pokojnega Jelovčana g. Poldi Wutl iz Beljaka. V imenu pokojnikove družine se je organizatorji tega tekmovalstva zahvalil Janez Jelovčan.

27. tradicionalno tekmovalstvo za pokal mesta Jesenic je bilo v nedeljo, 20. februarja, s pričetkom ob 9. uri. Boj za ekipo zmago se je bil med ekipama ŠD Iskra in SaK Jesenice. Jesenjani so po prvem dnevu zaostajali za štiri sekunde in vsi upi za zmago so ležali na Zinki Smolej. Žal se je ta tekmovalka na treningu močno poškodovala, kljub temu pa je nastopala za svojo ekipo. Svoje delo je opravila izvrstno, saj je dosegla za 11 sekund boljši čas kot dan prej in s tem je postal po dolgem času spet ostal na Jesenicah.

Posebej napeto je bilo pri članskih enosedeih. Jesenjski član Krašovec je dosegel najboljši čas dneva, vendar je po prvem dnevu zaostajal za Dragom Česnom iz Trčica za sekundo in 20 stotink. Talentirani Trčičan pa je zletel s proge in prvo mesto je osvojil Poldi Krašovec. Jesenjski član je zmagal zvečer. Najprej je pri mladincih zmagal Janko Meglič, potem pa se dvosede Krašovec — J. Meglič. Tako velik uspeh Jeseničanov je

samo še dopolnil dvosed Lavtižar — M. Meglič, ki je osvojil 3. mesto.

Slavnostni podelitvi priznanj za 27. pokal mesta Jesenic je predsedoval predsednik Sankanjske zveze Slovenije Vladimir Poljanar, ki se je zavezel športnovalnim organizatorjem za odlično pripravljeno progo in čestitki vsem tekmovalcem, ki so se tekmovalna udeležila. Progi sta pohvalila tudi tehnična delegata Poldi Wutl in Vinko Bernik, najboljšo prispevajočo za progo pa je